

ŠVP – Základní škola Hučák

Školní vzdělávací program základní školy Hučák

Název programu:

Škola s plánem – Jenským plánem

Motto:

“Učíme se, pracujeme, zpíváme a hrajeme si společně. Všichni jsme za naše společenství zodpovědní.” Peter Peterson

Platnost od: 1. 9. 2018

Identifikační údaje o základní škole

Název a sídlo školy:

Základní škola Hučák

Lochenice 83, 503 02

IČO: 04770731

Číslo účtu: 6910089312/5500

Místo poskytování vzdělávání:

V Lipkách 692/1A, Hradec Králové 2, 500 02

Název vzdělávacího programu:

Škola s plánem – Jenským plánem

Kontakty:

Ředitel ZŠ:

Jan Sýkora, 777 838 567, info@hucak.cz

ŠVP vytvořil:

Mgr. Jan Sýkora, Mgr. Martina Toužilová, Mgr. Lenka Škultétyová,

Mgr. Jakub Drbohlav, Mgr. Klára Motlochová

Zřizovatel školy:

Zřizovatel: Jan Sýkora

Adresa zakladatele: Smetanovo náměstí 917, Hradec Králové 2, 500 02

Kontakt: 777 838 567, jan.sykora@hucak.cz

Obsah

1.	Charakteristika školy	4
2.	Charakteristika ŠVP	6
3.	Výuka žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných	12
4.	Klíčové kompetence	14
5.	Průřezová témata	20
6.	Učební plán.....	23
7.	Učební osnovy	25
7.1	Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace – Český jazyk.....	25
7.2	Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace – Anglický jazyk	42
7.3	Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace – Španělský jazyk.....	49
7.4	Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace - Matematika	51
7.5	Vzdělávací oblast: Umění a kultura – Umění a kultura	60
7.6	Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví - Tělesná výchova.....	74
7.7	Vzdělávací oblasti: Člověk a jeho svět, Člověk a společnost, Člověk a příroda – Svět kolem nás.....	88
7.8	Vzdělávací oblast: Člověk a příroda – Dílna fyziky.....	117
7.9	Vzdělávací oblast: Člověk a příroda - Chemie	123
7.10	Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie – Svět technologie	128
7.11	Vzdělávací oblast: Průřezová témata - Společnost.....	132
7.12	Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce – Pracovní společnost	138
8.	Hodnocení výsledků vzdělávání žáků	149

1. Charakteristika školy

Základní škola Hučák je nestátní školou, zřizovanou fyzickou osobou. Jsme školou, která využívá etablovaný vzdělávací systém Jenský plán, který je nejvíce propracován v Nizozemí. Protože jde o relativně nový směr v ČR, spolupracujeme s Asociací Jenských škol v Nizozemí, ale i s dalšími reformními školami v ČR.

Základní škola Hučák sídlí v budově staré školy projektované architektem Gočárem, která i nyní vytváří dobré prostředí pro vzdělávání. Děti pracují ve věkově smíšených skupinách, které se systematicky mění. V rámci práce využíváme několik pedagogických situací (hra, práce, rozhovor, slavnost). Škola je v centru města a tak je zabezpečena dobrá dopravní dostupnost.

Specifika školy:

- Využíváme malotřídní systém podobně jako vesnické školy – vize dalšího fungování je do počtu maximálně 60 žáků v prvních dvou letech fungování školy (první až pátá třída), později do 120 dětí v prvním až devátém ročníku.
- Realizujeme sloučené vzdělávání – v jedné třídě jsou děti více ročníků (tzv. trojročí).
- Jsme školou, která uskutečňuje část výuky ve venkovním prostředí (tzv. Den v terénu).
- Jsme škola, která vzdělává všechny děti, tedy i děti se speciálními vzdělávacími potřebami (snažíme se odrážet prostředí reálného života).
- Jsme školou, ve které se vzdělávají děti, učitelé, rodiče i širší komunita (realizujeme množství doplňkových vzdělávacích aktivit).
- Využíváme inovativní vzdělávací koncept – založený na existujícím systému Jenský plán.
- Zaměstnáváme tým pedagogicky vzdělaných lidí, kteří mají zkušenost s řízením i výukou ve školách podobného typu.
- Spolupracujeme s Pedagogickou fakultou Univerzity Hradec Králové – jsme fakultním pracovištěm.
- Spolupracujeme s nizozemskou asociací Jenských škol
- Zapojujeme širší komunitu rodičů našich dětí a lidí zájímajících se o tento typ vzdělávání do činnosti školy

Vybavení školy

Základní škola Hučák využívá několika kmenových učeben, které jsou vybaveny kobercem, policemi na pomůcky a didaktickým materiálem. Učebny jsou vytvářeny tak, aby dávaly prostor pro samostatnou práci dětí a podněcovaly jejich zájem o vzdělávání. Učebny mají 66 metrů a k tomuto prostředí přísluší i prostor chodby, kde mají děti uloženy portfolia a boxy na osobní věci. Chodba slouží i k samostatné klidné práci. Pedagogové mají zázemí v kanceláři. Pro společné komunitní setkání slouží prostory ve třídách, ale i společný prostor družiny v nižším patře.

Žáci i personál může využívat technické vybavení odpovídající současné době, tj. kopírky, počítače, tablety a jiné IT vybavení. V rámci softwarového vybavení využíváme zejména cloudových služeb firmy Google, kdy žáci úměrně svému věku získávají přístupová oprávnění k dalším službám.

Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor je složen z plně kvalifikovaných učitelů a plně kvalifikovaných vychovatelů školní družiny. Dále je doplněn několika asistenty a zahraničními i českými stážisty. Vedení školy má vystudováno tříleté funkční studium pro ředitele. Pedagogický tým prochází neustálým vzděláváním, intervizemi i supervizemi pro zkvalitňování pedagogické práce.

Spolupráce s dalšími subjekty

Základní škola Hučák je otevřena širší spolupráci s dalšími subjekty.

V oblasti mezinárodní spolupráce jsme orientováni na Nizozemí, kde spolupracujeme s Asociací Jenských škol a hledáme vhodnou školu k trvalé spolupráci. V rámci neformálního vzdělávání spolupracujeme s ESEC Coimbra v Portugalsku, kde studenti oboru Animace jezdí do ZŠ Hučák na Erasmus+ pracovní stáže.

V ČR spolupracujeme s NIDV v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, kdy zaměstnanci školy jsou školitelé některých kurzů. S univerzitami při zpracování závěrečných prací jejich studentů a více než 10 dalšími reformními školami.

V rámci mikroregionu spolupracujeme s poskytovateli předškolního vzdělávání (LMŠ, Montessori školka, atd.), dalšími vzdělávacími institucemi (muzea, knihovny atd.). Jsme fakultním pracovištěm Pedagogické fakulty Univerzity Hradec Králové a snažíme se nabízet otevřené vzdělávání i pro kohokoliv zájímajícího se o systém naší školy.

Autoevaluace školy

V rámci autoevaluace školy je využíváno několik systémů vnitřního i vnějšího hodnocení. Vytváříme různé způsoby participace rodičů, učitelů i širšího okolí školy na jejím hodnocení. Rodiče mají možnosti zpětné vazby v rámci komunitních setkání, formálních i neformálních schůzek a dotazníkových šetření. V rámci vnitřního hodnocení školy využívá nástroje z projektu Cesta ke kvalitě pro řízení školy. Využíváme externího testování Kalibro a zapojujeme se do šetření ČŠI. V dalším období chceme zavést nástroje na řízení kvality CAF, interní audit, či ISO.

2. Charakteristika ŠVP

Filosofie školy

Naše škola je místem, kde se cítí dobře děti, učitelé i rodiče. Místem, kde je rovnováha mezi učením a výchovou. Podporujeme myšlenku, že děti mají v sobě přirozenou touhu učit se a poznávat nové věci.

Navazujeme na lesní pedagogiku - hledáme cesty, jak propojovat učení s přírodou, s reálným životem - učíme se pro život, ne pro školu.

Vycházíme z koncepce Jenského plánu - povídáme si, pracujeme, hrajeme si a slavíme.

Děti dostávají příležitost k dosažení cíle na jejich vlastní cestě, mohou dělat věci, ve kterých jsou dobré, mohou si říci, co se chtějí naučit.

Vytváříme přirozené a podnětné prostředí pro svobodný rozvoj a také bezpečné prostředí bez zkoušení, soutěžení, srovnávání a známkování.

Vycházíme z individuálních potřeb dětí, z jejich vnitřní motivace. Chceme děti vést k přebírání zodpovědnosti za jejich vlastní učení se značnou mírou svobody. Učivo by mělo navazovat na znalosti dětí a vycházet z prostředí, ve kterém vyrůstají.

Děti pracují v kmenové skupině (po trojročích) - s dětmi různého věku, různého pohlaví, různých zájmů.

Učíme se od sebe navzájem, pomáháme si a vytváříme společenství s rodinnou atmosférou.

Délka aktivit záleží na zájmu a pozornosti dětí, v menší míře na hodinkách.

Objevujeme, experimentujeme a zkoumáme svět kolem nás.

Základní principy Jenského plánu

LIDÉ

- Každý je jedinečná osoba s vlastní a nezcizitelnou hodnotou a vážností
- Každý má právo na rozvoj vlastní identity, bez ohledu na rasu, národnost, sexuální orientaci, sociální prostředí, náboženství nebo životní filosofii. Tato identita je charakterizována přinejmenším nezávislostí, kritickým posuzováním, kreativitou a smyslem pro sociální spravedlnost.
- Každý potřebuje, pro rozvoj vlastní identity, osobní kontakt s materiální, sociální, kulturní a duševní složkou (realitou)
- Každý je vždycky uznáván jako úplná osobnost, a kde je to možné, je k tomu směřován a touto cestou uznáván.
- Každý je uznáván za novátora kultury, a kde je to možné je k tomu veden a podporován.

SPOLEČNOST

- Lidé musí pracovat na společnosti, která si váží každého jedince a považuje ho za jedinečného
- Lidé musí pracovat na společnosti, která každému dává prostor a podněty pro rozvoj vlastní identity
- Lidé musí pracovat na společnosti, ve které jsou rozdíly (mezi jedinci a skupinami) a změny přijímány spravedlivě, v míru a konstruktivním způsobem
- Lidé musí pracovat na společnosti, ve které jsou Země a Vesmír spravovány se starostí a respektem
- Lidé musí pracovat na společnosti, ve které jsou přírodní a kulturní zdroje užívány se zodpovědností k budoucím generacím

ŠKOLA

- Škola je samosprávná, kooperativní organizace, která se zajímá o všechny lidi.
- Ve škole musí dospělí respektovat předcházející principy o člověku a společnosti, které jsou pedagogickým základem pro uskutečňování výuky
- Školní kurikulum vychází z dětského pohledu na svět, z vnitřních zkušeností a z kulturních zdrojů, které naše společnost považuje za důležité pro rozvoj osobnosti (viz předcházející body)
- Ve škole se vyučování odehrává v záměrných situacích a s určitým učebním materiálem
- Učení ve škole má podobu pravidelného střídání dialogu, hry, práce a oslav
- Ve škole jsou děti zařazeny převážně v heterogenních skupinách
- Ve škole se střídá kreativní výuka učitele s učením a nezávislou hrou dětí
- Ve škole zaujímají důležité místo objevy, otázky a kooperativní práce ve skupinách
- Chování a výkon dětí se ve škole posuzují, jak jen je to možné, s osobním přístupem k dítěti a konzultací s ním
- Ve škole jsou změny vnímány jako nikdy nekončící proces, který je provázen interakcí akce a reakce

Výchovné a vzdělávací strategie vzdělávacího programu Jenský plán

Jenský plán je alternativní pedagogický směr podporující individualizaci i školní pospolitost. Přípravuje žáky na skutečný život jejich vedením k vlastní odpovědnosti se značnou mírou svobody a demokracie a přitom zároveň k týmové práci.

Jenský plán využívá 4 základní pedagogické situace: rozhovor, hra, práce a slavnost.

ROZHOVOR

Rozhovor probíhá především v kruhu, který podtrhuje význam společného setkání, prokázání si vzájemné vážnosti a úcty, možnost sdílet si vzájemné zážitky či momentální pocity, podělit se s druhými o své radosti či případné strasti. V kruhu probíhají také rozhovory k projektovým tématům. Žáci se tak učí nejen naslouchat druhým, ale i projevit své pocity.

Pondělní rozhovor je obzvláště důležitý, protože slouží nejen k přivítání žáků po víkendu, ale má za cíl i rozvrhnout si práci a úkoly. Má tedy organizační význam z hlediska celého

pracovního týdne. Naopak páteční uzavírací rozhovor v kruhu shrnuje a hodnotí uplynulý týden, má evaluační význam.

V kruhu nikdo nemá pevné místo, každý si může sednout vedle koho chce, podle momentálního rozhodnutí. Nikdo není nucen do mluvení. Své místo zde má i hudba, taneční projev či jiná nonverbální sdělení.

HRA

Didaktické hry sledují jasné záměry. Jejich smyslem je být "zahřívacím kolem", vstupem do pracovní části dne. Dramatizační hry zase vedou nejen k osobnostnímu rozvoji dětí, k expresi jejich pocitů a názorů, k vyjádření vidění světa a situací, ale i k celkovému uvolnění a rozvoji komunikativních dovedností a kompetencí. Hry jsou rovněž pevnou součástí slavností.

PRÁCE

Žáci pracují podle týdenního plánu a podle své mapy učiva. V týdenním plánu jsou úkoly a aktivity nastavené jako situace či problémy vybízející k samostatnému nebo společnému řešení, žáci je zpracovávají v rámci tzv. bloků, které následují nejčastěji po úvodním rozhovoru a zaujmají zhruba rozpětí dvou vyučovacích hodin. Žáci řeší úkoly z matematiky, českého jazyka nebo pracují na projektech. Při jejich plnění je na žáky přenášena zodpovědnost za učení. Hodně času učitel věnuje tomu, že spolu s žákem prochází splněné úkoly, společně vyhodnocují, na jaké úrovni se podařilo práci splnit, případně hledají příčiny neúspěchu, aby se příště práce dařila – posiluje se tak vlastní zodpovědnost žáka.

Práce se ve škole také objevuje jako běžná součást života. Děti se starají o prostředí ve škole, společně uklízejí, pracují se dřevem a jinými materiály. V rámci akcí mimo školu se učí starat o sebe i druhé, podílejí se na přípravě jídla.

SLAVNOST

Slavností se uzavírá týdenní práce i každé projektové téma. Slavíme také narozeniny, svátky Vánoce apod. Na slavnostech se prezentují i hudební, výtvarné a další dovednosti. Průvodcem či moderátorem mohou být i samotní žáci. Během slavnosti žáci prezentují vlastní scénky. Autory a režiséry jsou nejčastěji právě oni sami. Témata dramatizací jsou různá, ať se dotýkají chodu školy, nebo aktuálních problémů společnosti z pohledu samotných žáků. Slavnosti dosahují vysoké estetické úrovně, zejména proto, že rozvoj tvořivosti, kreativity a estetického citění patří k velmi podporovaným cílům jenských škol.

Další principy:

Svoboda, možnost volby

Žáci si sami volí, s čím a kde budou pracovat (výběr místa); jak dlouho (nepracují na povel ani podle zvonění); s kým (samostatně, ve dvojici, ve skupině).

Učitel činnost koordinuje a napomáhá při výběru. Žák není ponechán sám sobě, ale jeho svoboda závisí na jeho míře osobní zodpovědnosti.

Vlastní zodpovědnost

Žák se učí chápat spojitost mezi volbou a zodpovědností, respektovat domluvená pravidla, způsoby práce, jak využít čas ve vyučování k individuální práci, ale učí se i spolupracovat a zapojovat se do společných aktivit. Svoboda je nepsaná samozřejmost a znamená volbu a práci na daném úkolu, činnosti do té doby, dokud není dokončena, případně prezentována.

Žáci jsou vedeni k sebehodnocení, ke kritickému posouzení své práce, svého jednání a chování se spolužáky, respektování pravidel třídy.

Vlastní plánování a organizace

Učivo, aby žáka motivovalo, musí odpovídat jeho okruhu zájmu. To znamená, že musí alespoň částečně navazovat na dosavadní zkušenosti a znalosti. Vyučovaná problematika tak musí mít vztah k jeho přirozenému světu. Učivo je problémem, který vybízí k řešení a dalšímu zpracování. Jenské školy usilují o to, aby obsah učiva rozvíjel klíčové kompetence žáka, a tak se stával nástrojem k poznání světa, tzv. klíčem ke světu. Učivo není organizováno do běžného rozvrhu, ale umožňuje adekvátní střídání individuální, skupinové a hromadné výuky. To se děje u každého žáka s ohledem na jeho zájmy, schopnosti i momentální výkon pomocí tzv. týdenního plánu.

V rámci týdenních plánů je žákům ponechávána značná míra svobody v tom, na jakém úkolu a jak dlouho budou v danou chvíli pracovat, mají možnost výběru pomůcky, pracovního listu, encyklopedie apod. Úkoly směřují k naplnění cílů strukturovaných v rámcovém vzdělávacím programu.

Na plánování učiva se podílí dítě, učitel a rodiče. Vychází se z potřeb žáka s ohledem na vývojovou psychologii, na dětské zájmy, schopnosti i momentální výkon. K přehlednému plánování učiva, k zachycování pokroků a k jasnému dosahování cílů slouží mapy učiva.

Práce s mapou učiva

Očekávané výstupy a učivo z RVP je rozpracováno do myšlenkových map pro jednotlivé ročníky. Během měsíce září si děti ověřují, na jaké úrovni se nacházejí a poté je pro ně připravena individuální mapa učiva podle jejich potřeb. Děti mohou procházet učivem podle svých momentálních zájmů a senzitivní fáze svým individuální tempem. Práci s mapou korigují učitelé tak, aby dítě na konci 5. ročníku splnilo závazné očekávané výstupy.

Mapy učiva slouží:

- k plánování týdenní práce
- jako ukazatel pokroku žáka v jednotlivých oblastech

- jako podklady pro průběžné i závěrečné slovní hodnocení a také sebehodnocení
- žákům i rodičům pro přehled, na čem už dítě pracovalo

Práce s mapou učiva je provázána s týdenním plánem. V rámci páteční slavnosti si děti podle mapy učiva plánují, jaké oblasti se budou v příštím týdnu věnovat. Podle toho žákům učitelé připravují pomůcky, pracovní listy nebo jiný učební materiál ke zvolené oblasti.

Děti si barevně zakroužkují elipsu, když se daným učivem začnou zabývat a následně vybarví podle míry zvládnutí. Pokud je elipsa vybarvená celá, považují učivo za osvojené. Po dobu jednoho projektového tématu (6 týdnů) je zvolena jedna barva. Na konci tohoto období následuje ověřovací týden. Žáci si mohou vybrat různé způsoby, jakými si ověří osvojené učivo.

Vedení portfolia

Děti si zakládají a třídí výsledky své práce podle zadaných pravidel na závěr pracovního týdne. Svoje práce komentují, učí se popisovat, co se jim povedlo, jakou cestu k cíli zvolily i na jaká úskalí při řešení narazily.

Portfolia slouží také jako podklady pro setkání učitel-rodič-žák a pro průběžné slovní hodnocení. Rodiče mohou sledovat, na čem dítě pracovalo a jak se mu dařilo.

Den v terénu

Jeden den v týdnu děti tráví vyučováním venku. Tam mohou pracovat na přípravě a realizaci projektů, venku probíhá také tělesná výchova, hry nebo i běžná výuka. Součástí vyučování může být pozorování přírody, sledování přírodních jevů, exkurze, návštěva knihovny, galerie nebo jiných podnětných míst, která dětem umožní poznávat svět okolo nich. V rámci dne v terénu hledáme uplatnění matematiky, českého jazyka i jiných oblastí v reálném světě.

Projekty

Délka projektu bývá obvykle 6 týdnů a témata vycházejí z vnitřní motivace dětí. Poté jsou probírána z různých pohledů za pomoci několika předmětů zároveň. Projekty integrují především oblasti prvouky, přírodovědy a vlastivědy, ale i českého jazyka a výtvarné výchovy. Na druhém stupni propojují učivo z oblasti Člověk a příroda a Člověk a společnost. Na závěr každého projektu probíhá slavnost za účasti rodičů, kde děti mohou prezentovat své práce nebo zážitky z projektu.

Připravené prostředí

Součástí připraveného prostředí je didaktický materiál - pomůcky. Prostor třídy s didaktickým materiálem je rozdělen podle oblastí do výukových koutků a jednotlivé pomůcky jsou umístěny v otevřených policích maximálně ve výšce, do které všechny děti snadno dosáhnou. Pomůckami je poskytována kontrolovaná svoboda – dítě má svobodu experimentování se sadou pomůcek.

Princip pomůcek spočívá také v tom, že:

- pomůcka má určený účel, je daná posloupností od jednoduchého ke složitějšímu,
- pomůcka je přítomna v jednom exempláři (nenapodobování ostatních, učení se tolerance, spolupráce, trpělivosti atd.),

- v pomůcce je zabudovaná kontrola pro zpětnou vazbu dítěte

Bezpečné prostředí

Učení probíhá dobře jen v prostředí, kde se děti cítí bezpečně. Budujeme proto dobré vztahy mezi dětmi, mezi dětmi a dospělými i dospělými navzájem.

Navzájem se respektujeme, společně stanovujeme a dodržujeme pravidla.

Přijímáme zodpovědnost za své chování.

V rámci komunitního kruhu, předmětu Společenstvo nebo kdykoliv je to zapotřebí, mají děti možnost diskutovat nad vzniklými problémy a společně nalézat jejich řešení.

Trojročí - práce ve věkově smíšených skupinách

Práce ve věkově smíšených skupinách vede žáky k přirozené spolupráci, vzájemnému učení od starších spolužáků nebo spolužáků - expertů; umožňuje žákům opakovat si učivo učením kamaráda; pozorováním práce starších spolužáků získávají žáci přirozeně první zkušenosti a informace o problému. Děti se také mohou poučit z jiného způsobu práce a originálních nápadů spolužáků.

3. Výuka žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

Uplatňováním principů Jenského plánu, hlavně diferenciovaným vyučováním a individuálním učením, je vytvořeno přirozené vhodné prostředí pro žáky s rozdílnými vzdělávacími potřebami - žáky se specifickými potřebami, nadané žáky, žáky jiných národností, pro žáky ze sociálně slabých rodin. Učitel spolupracuje se zákonnými zástupci při hledání vhodné vzdělávací cesty, metod výuky a úpravy výukového prostředí nebo odborné pomoci pro konkrétního žáka.

A) Vzdělávání žáků mimořádně nadaných

Žákem mimořádně nadaným je podle vyhl. č.73/2005 Sb. takový jedinec, u něhož je mimořádné nadání potvrzeno na základě pedagogicko-psychologického vyšetření. Vzdělávání žáků mimořádně nadaných se uskutečňuje prostřednictvím integrace v běžné třídě. Rozsah a obsah vzdělávacích opatření stanovuje individuální vzdělávací plán, který navrhují pracovníci školských poradenských zařízení a který vytváří škola ve spolupráci s rodinou žáka. Základním principem pro práci s nadanými žáky je umožnění individuálního tempa při osvojování učiva a přiměřené a pružné navyšování nároků učitelem.

B) Vzdělávání žáků se zdravotním postižením nebo zdravotním znevýhodněním

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se uskutečňuje prostřednictvím integrace v běžné třídě. Systém vzdělávání na ZŠ Hučák preferuje vstřícný postoj k žákům se specifickými poruchami učení. Pedagogové se snaží včas diagnostikovat případné poruchy a pracovat na jejich nápravě. Žáci jsou se souhlasem rodičů posíláni na vyšetření do pedagogicko-psychologické poradny či do speciálně-pedagogického centra. Na základě vyšetření a doporučení poradny je těmto žákům poskytnuta další individuální reedukační péče, při současném využití vhodných kompenzačních a didaktických pomůcek, speciálních učebnic, výukových programů apod.

Při hodnocení těchto žáků je samozřejmostí zohlednění podle míry postižení.

Základní škola Hučák zajistí pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami následující:

- individuální vzdělávací plán, jenž bude vypracován v kooperaci poradenského zařízení, učitelů a rodičů
- spolupráci s poradenským zařízením (SPC, PPP), s rodiči, s externími speciálními pedagogy (logoped apod.)
- úprava vzdělávacího obsahu (snížení či zvýšení nároků na výstupy a výsledky práce)
- respektování individuálního tempa, ponechání dostatečného času pro pochopení, zapamatování si a procvičení nového učiva
- využití speciálních metod, zvýšená pozitivní motivace a aktivizující podpora
- zadávání přiměřených úkolů, využívání pestré nabídky metod práce včetně her
- úprava a formulace reálných a splnitelných očekávaných výstupů
- případně nahrazení vzdělávacího obsahu jiným lépe vyhovujícím vzdělávacím obsahem
- umožnění působení asistenta pedagoga, popř. osobního asistenta
- přizpůsobení délky vyučovací jednotky, zařazování cvičení a relaxace
- proškolení pedagogů (podle osobních možností a možností školy)

C) vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním

Jde o žáky z odlišného sociálního či kulturního a jazykového prostředí.

Škola nabízí:

- individuální péči (individuální zjišťování potřeb, přiměřené plánování učiva)
- pomoc asistenta pedagoga
- zapojení do skupinové práce a preventivní opatření proti šikaně
- odpovídající metody a formy práce
- specifické učební materiály

4. Klíčové kompetence

Vyučování podle pedagogických principů Jenského plánu nám umožňuje, abychom naplňovali obsah klíčových kompetencí a cílů vzdělávání podle RVP. Vysvětlení realizace principů uvedených v tabulce klíčových kompetencí:

1. Kompetence k učení

Podle RVP na konci základního vzdělávání žák:	Strategie školy k rozvoji těchto kompetencí:
• vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení	Každý žák má svoji mapu učiva s očekávanými výstupy svého ročníku přizpůsobenou jeho individuálnímu tempu práce. Z učiva si vybírá, na čem bude pracovat a zapisuje do týdenního plánu, který má rovněž každý svůj. Po pochopení a procvičení vybraného učiva si po konzultaci s učitelem vybírá, na čem bude pracovat dál. Organizuje si a řídí vlastní učení, jeho práce je založena na vnitřní motivaci a zodpovědnosti za své studium.
• vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě	Pracujeme s učebnicemi, encyklopediemi, pracovními listy a s elektronickými zdroji informací. Soustředíme se na informace, které nám dávají smysl a úzce souvisí se světem kolem nás. Poznatky upevňujeme a prohlubujeme při návštěvách jiných institucí jako je knihovna, muzeum, výstavy apod. a uplatňujeme je v tvorbě prezentací k projektům, které pak prezentujeme na slavnostech školy rodičům.
• operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy	Zejména v projektech a dnech v terénu dáváme jednotlivé informace do širších souvislostí, hledáme vztahy mezi informacemi, učíme se chápat časové a prostorové souvislosti. Vedeme žáky ke kritickému myšlení - porozumět informaci, uchopit myšlenku a prozkoumat ji, porovnávat myšlenku s jinými názory a s tím, co už o problému víme, zaujmout stanovisko a přijímat za něj zodpovědnost.
• samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti	Počet žáků ve třídě je přiměřený tomu, aby každý měl příležitost pro vlastní pozorování a experimentování. Zejména práce na projektu je koncipována tak, aby žáci mohli zkoušet a pracovat na svých vlastních nápadech a experimentech a mohli svoji fantazii a návrhy převádět do reálných výstupů. V rámci vyučování mají žáci prostor na práci na svém osobním tématu. Výsledky a závěry propojujeme a hledáme využití v reálném světě.
• poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich	Každý den se zamýšlíme nad tím, co jsme se naučili nebo procvičili, k výsledkům učení přistupujeme kriticky a vedeme žáky k sebehodnocení a plánování, co příště udělat efektivněji a co je pro každého vnitřní motivací. Při každotýdenní slavnosti se ohlížíme a diskutujeme, co se kdo naučil, sdílíme si nově nabyté poznatky a radujeme se z pokroků jednotlivců.

2. Kompetence k řešení problému

Podle RVP na konci základního vzdělávání žák:	Strategie školy k rozvoji těchto kompetencí:
vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností	Umožňujeme žákům v rámci komunitního kruhu a Společenstva vyjádřit, sdílet a hledat řešení problémů. Žáci se podílejí na plánování společných akcí a slavností.
vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému	V rámci projektu umožňujeme volit si vlastní způsob zpracování, nacházet vlastní cesty. Pracujeme s chybou - chyba jako prostředek k učení. Vedeme žáky k dokončování započatých činností. Umožňujeme využívat různé zdroje informací.
samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy	Zařazujeme různé metody (experimenty, pokusy, problémové úlohy), při kterých žáci hledají vlastní řešení. Používáme metody kritického myšlení. Využíváme přirozených situací, necháváme děti, aby samy našly řešení. Vedením dítěte k samostatnosti a zodpovědnosti si dítě osvojuje návyky potřebné k řešení běžných životních situací.
ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů	Každý žák pracuje s individuální mapou učiva, na které si zaznamenává a sleduje svůj pokrok. Svoje práce si zakládají do portfolia, učí se hodnotit svoji práci, co se jim dařilo a co ne. Děti pracují s pomůckami, které obsahují kontrolu.
kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů hodnotí	Děti přebírají zodpovědnost za svoje učení. Využíváme sebehodnocení dětí. Při prezentacích výstupů z projektu se učí obhájit svou práci, popsat svou cestu k cíli i úskalí na této cestě. K zhodnocení vlastního pokroku slouží také setkání učitel-rodíč-žák.

3. Kompetence komunikativní

Podle RVP na konci základního vzdělávání žák:	Strategie školy k rozvoji těchto kompetencí:
formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu	V komunitním kruhu se učíme výstižně formulovat své myšlenky, názory, nápady a zážitky, říkat to podstatné. Žáci mají dostatek prostoru k vyjádření, každý má příležitost říct, co potřebuje. Věcnému vyjadřování k danému problému se učíme při práci ve dvojicích, při skupinové práci, při přípravách prezentací slavností. Při tvorbě prezentací se zaměřujeme na věcný, výstižný, souvislý projev a učíme se uspořádat zjištěné informace v logickém sledu. Od počátku školní docházky vedeme žáky k zvládnutí správné techniky psaní pravidelným nácvikem, nápodobou, rozvíjením vnitřní motivace. Ve výuce vedeme žáky ke kultivované komunikaci, kterou pak v praxi využíváme v kontaktu s okolním světem, při exkurzích, návštěvách knihoven nebo při slavnostech pro rodiče.
naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje	Rozhovor je v naší škole důležitou součástí dne. Při vzájemné komunikaci se učíme naslouchání, vhodnému reagování a argumentování a to v komunitních kruzích, hře, práci, učení, při řešení problémových úloh, prezentacích. V diskusích usilujeme o srozumitelný a logický způsob vyjadřování a hledáme společné dohody.
rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění	Především při skupinové práci na projektech pracujeme s informacemi, vybíráme podstatné z textu, hledáme souvislosti a vztahy v textu. Učíme se výstižně a jednoduše zaznamenávat své myšlení a názory a souvisle mluvit podle stručných poznámek. Pracujeme s písemnými instrukcemi. Společně si tvoříme třídní pravidla, která máme vyvěšená na viditelném místě a v průběhu roku se k nim vracíme a diskutujeme o nich. V diskusích se učíme poznávat postoje, náladu mluvčího podle řeči těla, všimnout si mimiky a orientovat se v ní, porozumět běžným gestům.
využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem	Ve výuce využíváme moderních technologií, zejména při přípravě slavností a prezentací projektů. Pracujeme s vhodnými jazykovými a výrazovými prostředky řeči (artikulace, intonace, síla lidského hlasu). Vedeme rozhovory, čteme různé typy textů, pracujeme s často používanými cizími slovy (terminologie v předmětech). Neustálou prací s informacemi si rozvíjíme slovní zásobu.
využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s	V hovorech hledáme vzájemné porozumění, učíme se empatii, vedeme žáky k respektu k druhým a k sobě. Trénujeme naslouchání, navazování a udržování

ostatními lidmi	kontakty při komunikaci (kontakt očima, tělo vědomě nastavené k naslouchání, „řeč těla“). V běžné komunikaci ve všech pedagogických situacích (rozhovoru, hře, práci, slavnosti) dáváme prostor pro projev souhlasu a nesouhlasu, umět si říct o upřesnění řečeného, říct co chci, nezasahovat do řeči mluvčího před jeho ukončením, klást krátké a přesné dotazy, zopakovat vlastními slovy to, co mluvčí řekl a vhodně reagovat na to, co mluvčí řekl. Hledáme cesty spolupráce a cesty k atmosféře, ve které je nám všem dobře.

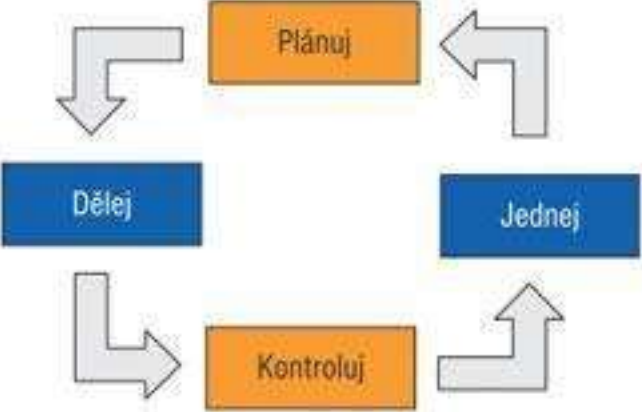
4. Kompetence sociální a personální

Podle RVP na konci základního vzdělávání žák:	Strategie školy k rozvoji těchto kompetencí:
účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce	Komunitní sezení a Společenstvo reflektuje aktuální problematiku školního života a provozu školy Žáci se podílejí na tvorbě pravidel a ověřují jejich reálné dopady. Práce s přirozeným důsledkem jednání žáků.
podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá	Komunitní kruhy - Společenstvo Žáci se podílejí na vytváření pravidel společného života na ve škole Žáci do svých projektů zahrnují společensky prospěšné a dobrovolnické činnosti.
přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají	Témata a projektů jsou různorodá, tak aby obsáhla velkou škálu zájmů žáků. Skrze myšlenkové mapy má každý možnost hledat své téma a být tak aktivní. Skupinové práce Mladší žáci mají průvodce mezi staršími spolužáky.
vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty	V rámci jednotlivých předmětů, projektů a aktivit pracuje žák se svou myšlenkovou mapou. V rámci projektů je žáci vzdělávají skrze témata, která je zajímají. Ve škole je pracováno s evaluací a autoevaluací

5. Kompetence občanské

Podle RVP na konci základního vzdělávání žák:	Strategie školy k rozvoji těchto kompetencí:
• respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí	Žáci se každý den setkávají na komunitním kruhu, kde řeší aktuální problematiku skupiny a provozní aktuality školy. Při rozhodovacích procesech v rámci komunitního kruhu hledají žáci společný konceptus. Žáci jsou zapojováni do dobrovolnických projektů na základě předchozího studia problematiky.
• chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu	Žáci se aktivně podílejí na tvorbě pravidel, jejich dodržování. V životě školy pak hledají reálný význam pravidel a reflektují jejich význam.
• rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka	Necháváme jednání žáků dojít až k přirozenému důsledku (pokud to neohrožuje bezpečnost jejich, jiných osob, nebo provoz školy). V rámci komunitního kruhu vytváříme prostor pro poskytování zpětné vazby na chování žáků. Pracujeme s chybou - chyba jako prostředek k učení
• respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit	V životě školy a v projektech reflektujeme naše kulturní zvyklosti, tradice a historické mezníky, které dané období přináší.
• chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti	K výuce využíváme přirozeného prostředí tzv. den v terénu (venkovní prostředí, instituce apod.) Projektové učení - učení v souvislostech Škola v přírodě

6. Kompetence pracovní

Podle RVP na konci základního vzdělávání žák:	Strategie školy k rozvoji těchto kompetencí:
• používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky	Žáci jsou přirozeně v souladu s participativní pedagogikou vtahováni do činností zabezpečujících chod školy. Při tom pracují s různými materiály, nástroji i vybavením. Činnosti jsou realizovány průřezově ve výuce a cíleně v pracovním společenstvu. V rámci výjezdů mimo školu, pak děti poznávají různé pracovní činnosti.
• přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot	V průběhu všech činností je akcentována oblast trvale udržitelného rozvoje ve všech významech. Děti jsou vedeny k přemýšlení o dopadech pracovní činnosti na prostředí v kterém se nacházejí. V pracovních činnostech se využívá model kvality PDCA (plan, do, check, act). Tento systém je podobný Kolbovu cyklu učení, který se využívá ve vzdělávání.
• využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření	Žáci jsou vedeni k definování oblastí ve kterých jsou úspěšní a zažívají uspokojení z dobré činnosti. Oblast formálního vzdělávání je úzce propojena (skrz individuální i komunitní diskuze a činnosti) s oblastí neformálního a zájmového vzdělávání. Tím podporujeme schopnost kvalitního rozhodnutí při volbě dalšího profesního zaměření.
• orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení	Děti se postupně seznamují s možností samostatného fungování na trhu práce. Setkávají se s lidmi, kteří zvolili tuto cestu, individuálně, či skupinově zpracovávají kalkulace na různé projekty, které se ve škole realizují. Každá třída má svoji pokladnu u které si vede účetní evidenci a hledá způsoby jak zajistit příjmy. Tyto činnosti jsou podporovány a v rámci společných kruhů pak reflektovány. V rámci akcí mimo školu jsou vedeny k plánování a rozpočtu těchto činností i s přirozenými následky neúspěchu.

5. Průřezová témata

Průřezová témata jsou realizována integrací do vzdělávacích předmětů, dále v podobě samostatného předmětu Společenstvo a jako součást dalších školních akcí a projektů. Jsou vkládána do výuky tak, aby bylo reagováno na aktuální témata a splňovala vzdělávací potřeby dětí a legislativních požadavků školního vzdělávacího programu.

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematický okruh	ČJ	AJ	M	SKN	UK	TECH	PRAC	SPOL
Rozvoj schopností poznávání	X	X	X	X	X	X		X
Sebezpoznání a sebepojetí	X			X	X	X		X
Seberegulace a sebeorganizace	X	X		X	X	X		X
Psychohygiena	X			X	X	X	X	X
Kreativita	X		X	X	X	X	X	X
Poznávání lidí	X	X		X	X	X		X
Mezilidské vztahy	X	X	X	X		X		X
Komunikace	X	X	X	X	X	X	X	X
Kooperace a kompetice	X		X	X			X	X
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti			X	X		X	X	X
Hodnoty, postoje, praktická etika	X			X	X	X		X

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Tematický okruh	ČJ	AJ	M	SKN	UK	TECH	PRAC	SPOL
Občanská společnost a škola				X				X
Občan, občanská společnost a stát				X				X
Formy participace občanů v politickém životě				X				X
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	X	X		X				X

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Tematický okruh	ČJ	AJ	M	SKN	UK	TECH	PRAC	SPOL
Kulturní diference		X		X	X			X
Lidské vztahy	X	X		X			X	X
Etnický původ	X	X		X				X
Multikulturalita		X		X	X			X
Princip sociálního smíru a solidarity				X				X

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Tematický okruh	ČJ	AJ	M	SKN	UK	TECH	PRAC	SPOL
Evropa a svět nás zajímá	X	X		X	X			X
Objevujeme Evropu a svět	X	X		X				
Jsme Evropané	X	X		X				

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tematický okruh	ČJ	AJ	M	SKN	UK	TECH	PRAC	SPOL
Ekosystémy		X		X				
Základní podmínky života				X				
Vztah člověka k prostředí	X	X	X	X	X	X	X	X
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	X	X	X	X	X	X	X	X

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematický okruh	ČJ	AJ	M	SKN	UK	TECH	PRAC	SPOL
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	X			X		X		X
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	X			X		X		X

Stavba mediálních sdělení	x			x		x		
Vnímání autora mediálních sdělení	x			x		x		
Fungování a vliv médií ve společnosti	x			x		x		
Tvorba mediálního sdělení	x			x	x	x	x	
Práce v realizačním týmu	x			x	x	x	x	

6. Učební plán

Tabulace učebního plánu pro 1.stupeň

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	5. roč.	1.-5. roč.
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	ČESKÝ JAZYK	7	7	7	6+1	6+1	33+2
	Cizí jazyk	ANGLICKÝ JAZYK	+1	+1	3	3	3	9+2
Matematika a její aplikace		MATEMATIKA	4	4	4	4	4	20
Člověk a jeho svět		SVĚT KOLEM NÁS	2	2	2	3	3	12
Umění a kultura	Hudební výchova	UMĚNÍ A KULTURA	2+1	2+1	2+1	3	3	12+3
	Výtvarná výchova							
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	TĚLESNÁ VÝCHOVA	2	2	2	2	2	10
Člověk a svět práce		PRACOVNÍ SPOLEČENSTVO	1	1	1+1	1+1	1+1	5+3
Informační a komunikační technologie		SVĚT TECHNOLOGIE	-	-	-	+1	1	1+1
Průřezová témata		SPOLEČENSTVO	1	1	1	1	1	5
Týdenní dotace v daném ročníku		povinné	18	18	21	22	23	102
		disponibilní	+3	+3	+3	+4	+3	16
		celkem	21	21	24	26	26	118

Poznámky k učebnímu plánu

Vyučovací jednotkou je zpravidla jeden blok, jenž čítá dvě vyučovací hodiny (2 x 45 min).

Dopolední vyučování tak bývá rozčleněno na dva bloky, které jsou od sebe odděleny přestávkou dostatečně dlouhou na odpočinek. Výjimečně je vyučovací jednotkou také obvyklá vyučovací hodina (45 min).

V rámci podpory vyučování v souvislostech jsou některé předměty propojovány v rámci projektové vyučování, dílen nebo dne v terénu.

Učební plán je sestaven tak, aby byla možnost spolupráce ročníků i na druhém stupni.

Svět kolem nás zahrnuje na druhém stupni 4 vzdělávací obory – výchovu k občanství, zeměpis, dějepis a přírodopis.

Integrovaný předmět Umění a kultura vznikl ze dvou vzdělávacích oborů: z hudební a výtvarné výchovy. Je vyučován prostřednictvím mísení praktických výtvarných či hudebních činností v bloku.

Charakteristika předmětu a výchovné a vzdělávací strategie jsou společné pro první a druhý stupeň, pokud jsou předměty totožné. V případě potřeby je u osnov druhého stupně výše uvedené doplněno.

Tabulace učebního plánu pro 2.stupeň

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	6. roč.	7. roč.	8. roč.	9. roč.	6.-9. roč.
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	ČESKÝ JAZYK	3+2	4+1	4	4	18
	Cizí jazyk	ANGLICKÝ JAZYK	3	3	3	3	12
	Další cizí jazyk	ŠPANĚLŠTINA	-	-	3	3	6
Matematika a její aplikace		MATEMATIKA	3+1	4	4	4	16
Člověk a společnost	Výchova k občanství	SVĚT KOLEM NÁS	1	1	1	1	4
	Dějepis		2	2	2	1+1	8
Člověk a příroda	Přírodopis		2	2	2	2	8
	Zeměpis		1	1	1	1	4
	Fyzika		DÍLNA FYZIKY	1+1	2	1	1
	Chemie	DÍLNA CHEMIE	-	-	2	2	4
Umění a kultura	Výtvarná výchova	UMĚNÍ A KULTURA	3	3	2	2	10
	Hudební výchova						
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	TĚLESNÁ VÝCHOVA	2	2	3	3	10
	Výchova ke zdraví						
Člověk a svět práce		PRACOVNÍ SPOLEČENSTVO	1+1	1+2	1+2	3	11
Informační a komunikační technologie		SVĚT TECHNOLOGIE	1	-	-	-	1
Průřezová témata		SPOLEČENSTVO	1	1	1	1	4
Týdenní dotace v daném ročníku		povinné	23	25	29	27	104
		disponibilní	+6	+4	+3	+5	18
		celkem	29	29	32	32	122

7. Učební osnovy

7.1 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace – Český jazyk

Název předmětu: Český jazyk

Charakteristika předmětu

Český jazyk je předmět, který vede žáky k počátečnímu osvojení techniky čtení, vybavuje žáky takovými znalostmi a dovednostmi, které jim umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně na ně reagovat a vyjadřovat se. Dovednosti získané v tomto předmětu jsou důležité pro kvalitní jazykové vzdělání, pro osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání a konečně pro život samotný.

Předmět je rozdělen do tří základních složek, jejich vzdělávací obsah ve výuce však prolíná.

V **Komunikační a slohové výchově** se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.

V **Jazykové výchově** žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídít je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V **Literární výchově** žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Práce s chybou

Při opravování textů se řídíme těmito zásadami:

- na začátku žáci píší foneticky, chyby se neopravují
- pravopis se opravuje až po probrání daného pravidla
- učitel neopravuje nic do textu (ale do okrajů, místa, které je korekci určeno)
- s opakující se chybou žák dále pracuje, vrací se k procvičování
- vzájemná kontrola se spolužáky

Způsoby označení a opravování chyb

Učitel chyby neopravuje - pouze vyznačí místo, počet (např. tužkou), žák si opraví chybu sám, určí pravidlo. Způsob označení je individuální, přizpůsoben žákovi.

Způsoby označení chyb:

- počet chyb na stránce - žák vyhledá, porovná se vzorem, dá ke kontrole
- počet chyb na řádku
- označené slovo
- označena přímo chyba

Organizační rozčlenění předmětu

Výuka českého jazyka probíhá ve věkově smíšené skupině, kdy se často uplatňuje učení se navzájem, ale také individuální práce jednotlivce, či práce ve dvojicích. Výuka většinou probíhá ve třídě, v knihovnách, případně v blízkém okolí školy, na výstavách, kulturních akcích, či ve spolupráci s dalšími organizacemi.

Výuka je organizována v učebnách, vybavených pomůckami, žáci pracují také s výukovými programy na počítačích. Žáci mají k dispozici malou knihovnu, kde k práci využívají různých slovníků, pravidel či encyklopedií. Znalosti získávané v tomto předmětu uplatňují i v dalších předmětech, a to zejména v předmětu Svět kolem nás, Umění a kultura, Svět technologie, či při jiných školních projektech a aktivitách (časopis, pozvánky na akce apod.)

Výuka probíhá v delších časových blocích, v případě potřeby je možné délku vyučovacího bloku upravit podle obsahu a potřeb žáků. Předmět může probíhat v integraci s jinými předměty, s dodržáním týdenní časové dotace a zásad školní hygieny práce.

Časové vymezení předmětu:

Celková dotace - 35 hodin na 1. stupni a 18 hodin na 2. stupni ZŠ

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Časová dotace	7	7	7	6+1	6+1

Ročník	6.	7.	8.	9.
Časová dotace	3+2	4+1	4	4

Vzdělávací obsah vyučovacího procesu pro 1. stupeň

1. období (1. – 3. ročník)

SLOHOVÁ A KOMUNIKAČNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy	Dílčí školní výstupy	Učivo + téma
Žák...		
ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	rozlišuje zrakem tvary stejné a odlišné a určuje jejich pozici a polohu určuje hlásky na počátku a konci slova postupně vyjmenuje všechny hlásky ve slově, dokáže z nich sestavovat slova poznává a čte velká a malá tiskací písmena, slabiky, slova a věty, které pomocí velkých tiskacích písmen zapisuje čte slova a jednoduché věty orientuje se na stránce v knize čte jednoduchý text nahlas i potichu čte základní interpunkci rozumí přečtenému textu odpoví ústně na otázky k textu řekne vlastními slovy, o čem přečtený text je	velká a malá písmena abecedy P-L orientace, pojmy nahoře-dole, vzadu-vpředu, před-za, nad-pod apod. práce s knihou: stránka, řádek, článek, nadpis, písmeno, slovo, věta tiché čtení intonace textu
ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	naslouchá aktivně druhým, reaguje vhodně na pokyny ústní i písemné podoby, respektuje střídání rolí v rozhovoru	práce s textem čtení s porozuměním dialog práce s klíčovými slovy
ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	respektuje střídání rolí v rozhovoru, zvolí správnou reakci, hledá vhodná slova, nezasahuje do řeči mluvčího před jejím ukončením	pozdrav, vykání a tykání prosba, žádost a poděkování, zdvořilostní komunikace pravidla komunitního kruhu
ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo	správně vysloví hlásky, správně vyslovuje slova, vnímá rozdíl mezi svou výslovností a výslovností	hlásky a jejich výslovnost, dělení hlásek, krátké a dlouhé samohlásky, říkanky,

nedbalou výslovnost	jiných, pečlivě artikuluje	jazykolamy
ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	mluví vhodným tempem, správně intonuje, dělá pauzy, člení mluvený projev, vnímá interpunkci v textu	dechová cvičení dramatické hlasová cvičení
ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	doplní vhodně mluvený projev mimikou a gesty podle situace a obsahu rozlišuje spisovná a nespisovná slova	gesta, oční kontakt, mimika, vystupování v rolích, jednoduchá vypravování
ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	spontánně vypráví	vypravování
ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	vhodně uchopí psací potřeby, správně při psaní sedí, píše čitelně používá správně grafický materiál	technika psaní, správné sezení a držení psacího náčiní, grafomotorické cviky, volné psaní
ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	dbá na čitelnost, skládá písmena do slov, čte po sobě vlastní texty s cílem objevit a napravit nesrovnalosti	tvary písmen velké abecedy, tvary písmen malé abecedy, směr psaní, orientace na stránce, opis, přepis, doplňovačky, sebekontrola
ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	napíše krátký dopis, pozdrav, blahopřání, vzkaz, pozvánku	psaní s obrázkem, volné psaní, vlastní úvaha, popis
ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	chápe návaznost děje, vypravuje podle obrázkové osnovy	dějový sled, vypravování, obrázková osnova

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy	Dílčí školní výstupy	Učivo + téma

Žák..		
ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	rozliší hlásku a písmeno, rozliší první, další a poslední písmeno ve slově, skládá písmena do slov, dodržuje správné pořadí písmen, sluchově odliší a zapíše dlouhé a krátké samohlásky, správně zapíše dvojhlásky, správně zapíše slova s párovou souhláskou na konci i uvnitř slova	třídění hlásek skládání písmen (první psaní a čtení), zřetězení a sluchové rozlišování abeceda dělení slov párové souhlásky: b-p, d-t, d'-t', z-s, ž-š, h-ch, v-f předpona, přípona a kořen slov
ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	podle vzoru jmenuje slova příbuzná, prakticky využívá slov opačného a podobného významu, slova nadřazená a podřazená	synonyma, antonyma slova nadřazená, podřazená slova příbuzná, kořen slova význam slova
ČJL-3-2-03 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	skládá věty ze slov třídí slova podle kritérií významu a formální podoby	práce se slovy slovní druhy - podstatná jména, přídavná jména, slovesa
ČJL-3-2-04 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	pozná podstatné jméno v 1. pádě, pozná sloveso v infinitivu, v určitém tvaru, rozliší podstatné jméno a přídavné jméno, pozná a vyhledá v textu předložku zařadí slova ke slovním druhům	slovní druhy
ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	základní jmenné kategorie (pád, číslo, rod) základní slovesné kategorie (infinitiv, osoba, číslo, čas)
ČJL-3-2-06 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a	rozliší větu jednoduchou a souvětí, určí větu jednoduchou a souvětí, vyhledá a vyznačí základní skladební	spojky a spojovací výrazy, základní zásady interpunkce,

jinými spojovacími výrazy	dvojici ve větě jednoduché	věta jednoduchá, základní skladební dvojice
ČJL-3-2-07 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	pozná větu oznamovací, rozkazovací, práci a tázací a správně je zapíše, použije správnou intonaci při jejím vyslovení	otazník, vykřičník, tečka za větou a čárka ve větě, druhy vět, interpunkce
ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	pozná tvrdé a měkké souhlásky, vyjmenovaná slova ovládá pravopisné jevy v jednoduchém písemném projevu - tvrdé a měkké souhlásky, vyjmenovaná slova píše velká písmena na začátku věty a u jmen vlastních osob, zvířat a místních pojmenování	tvrdé a měkké souhlásky vyjmenovaná slova stavba věty psaní vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy	Dílčí školní výstupy	Učivo + téma
Žák...		
ČJL-3-3-01 čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	recituje básně, převypráví jednoduchý příběh a pohádku, čte samostatně knihy, doporučuje knihu ostatním, seřadí obrázky podle dějové posloupnosti a vypravuje podle ní, je schopen jednoduché dramatizace	technika hlasitého čtení, výrazné čtení, říkanky, rozpočítadla, básničky, rým a rytmus, zapamatování slyšeného, zapamatování přečteného
ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu	doporučuje knihu ostatním, rozmlouvá o svých zážitcích z textu, divadelního představení, sdílí své pocity s ostatními, hodnotí a srovnává	pravda a fikce v textu, hodnoty, pocity autora a čtenáře, kladné a záporné hodnocení, prožitkové čtení, naslouchání
ČJL-3-3-03 rozlišuje	porovná text psaný v próze a v	typické znaky prozaických a

vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	poezii, pozná a rozlišuje jednotlivé literární žánry, rozliší a určí verš, sloku, rýmy u konkrétního textu	básnických děl poezie, próza, pohádka, bajka, pověst verš, rýmy, sloka
ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	vytvoří ilustraci, domyslí konec příběhu, pracuje s klíčovými slovy, předvídání v textu, reprodukuje přečtený text, zapojuje fantazii	ilustrace dramatizace klíčová slova předvídání záznamy prezentace

2. období (4. – 5. třída)

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy	Dílčí školní výstupy	Učivo + téma
Žák...		
ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	čte rozličné texty, texty krásné, naučné literatury s udržení pozornosti, zajímá se o knihy a čte pravidelně knihy rozumí písemným pokynům přiměřené náročnosti	uvědomělé čtení nahlas, pravidelné čtení potichu, výběr knih k četbě, odlišení přímé řeči hlasem
ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	vyhledá informaci vybere podstatnou informaci zaznamená informaci	shrnutí základní myšlenky, kladení otázek v souvislosti s textem, klíčová slova, hlavní postava, zápletka
ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	sestaví text jednoduchého sdělení podle návodu tak, aby obsahoval všechny důležité informace doplní chybějící informace v neúplném textu s oporou o příklad	úplná informace, chybějící informace, chybná sdělení přání, pozvánka, vzkaz, SMS, inzerát, plakát
ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitě sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	převypráví stručně děj, shrne obsah, pozná podstatná fakta a zapamatuje si je, zaznamená a vyřídí vzkaz	rozbor textu, vlastní vnímání a hodnocení textu, vzkaz

ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	vede dialog, účastní se diskuse, věcně telefonuje, sestaví stručný vzkaz (naslouchá, reaguje na partnera, udržuje oční kontakt, obhazuje svůj názor, přistupuje na kompromis)	dialog, zásady zdvořilého vedení rozhovoru, telefonování, diskuse
ČJL-5-1-06 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	vyhledá a srovnává reklamy, odhalí manipulaci v reklamě, vytváří a prezentuje vlastní reklamy	hra na reklamu, role prodávající, kupující
ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	čte se správným přízvukem, přirozenou intonací, vhodným tempem zvolí vhodně spisovnou a nespisovnou řeč	hlasité a tiché dění, vědomá modulace hlasu, přímá řeč intonace, přízvuk, tempo řeči, pauza
ČJL-5-1-08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	zvolí vhodně spisovnou a nespisovnou řeč vyhledává ve Slovníku spisovné češtiny	řečnická cvičení, diskuze, omluva, prosba, přání, prezentace spisovná, nespisovná, hovorová čeština, zdrobněliny, citově zabarvená slova
ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	píše čitelně, dodržuje formální úpravu, sestaví stručný vzkaz (sms), napíše pozvánku na akci školy, sestaví přání k narozeninám, svátku napíše pohled s adresou, napíše neformální dopis (kamarádovi, dospělé osobě)	popis, vypravování, pohádka, básnička vzkaz, pozvánka, dopis, pozdrav, SMS, přání
ČJL-5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti	člení text na odstavce, dodržuje záměrně dějovou posloupnost, sestaví osnovu vyprávění, popisu napíše vyprávění, popis, zvolí vhodný nadpis, napíše text na dané téma, k obrázku vhodně umístí text na formát, píše úhledným, čitelným rukopisem, vyplní jednoduchý dotazník, přihlášku	osnova vypravování podle dějové posloupnosti, vyprávění, popis, přímá řeč, text k obrázku, text na dané téma, reklamní slogan, dotazník, přihláška

Očekávané výstupy	Dílčí školní výstupy	Učivo + téma
Žák...		
ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	rozliší slova podle významu, citového zabarvení a spisovnosti, tvoří věty s různými významy homonym, nahrazuje v textu opakující se slovo synonymem, rozumí pojmům: nadřazená a podřazená slova	synonyma, antonyma, homonyma, slova citově zabarvená slova jednoznačná a mnohoznačná, slova nadřazená a podřazená
ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	vyhledává a tvoří příbuzná slova zvláště od slov vyjmenovaných, ovládá pravopis předpon: nad-, pod-, před-, bez-, roz-, skloňuje podstatná jména, časuje slovesa v oznamovacím způsobu, utvoří tvary rozkazovacího způsobu, určuje kategorie sloves skloňuje přídavná jména a určuje jmenné kategorie, ovládá psaní – je- po předponách v-, ob-, rozlišuje pravopis skupin mě/mně, rozlišuje psaní předpon s-, z-, vz-	stavba slova, odvozování slov, zdvojené souhlásky, obtížné souhláskové skupiny, přípony, slova příbuzná, psaní předpon, tvary slov – skloňování, časování (kategorie podstatných jmen – rod, číslo, pád, vzor, kategorie přídavných jmen – druh, vzor, rod, kategorie sloves – osoba, číslo, způsob, čas, ě/je, mě/mně, předpony s-, z-, vz-
ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	třídí slovní druhy podle charakteristických rysů rozezná podstatné jméno, přídavné jméno, sloveso, příslovce, citoslovce, používá správně běžně používané předložky a spojky, rozezná běžně používaná zájmena a číslovky, určí jejich druh, rozezná částici na začátku jednoduché věty, rozliší částici a, i	ohebné - neohebné slovní druhy, časuje slovesa, skloňuje jména, mluvnické kategorie jmen a sloves, tvary určité a neurčité

	uvnitř věty od spojky	
ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	vyhledává ve Slovníku spisovné češtiny, zvolí vhodně spisovnou a nespisovnou řeč	slova spisovná a nespisovná, hovorová, koncovky, řečnická cvičení, omluva, prosba, přání, prezentace
ČJL-5-2-05 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	vyhledává podmět a přísudek jako základní skladební dvojici, vyhledává několikanásobný, nevyjádřený, holý podmět, podmět rozvitý	podmět, přísudek podmět vyjádřený, nevyjádřený, několikanásobný, holý přísudek vyjádřený, jmenný se sponou, několikanásobný
ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	určí větu jednoduchou a souvětí, určí vzorec souvětí, tvoří souvětí podle vzorce (max. 3 věty), spojí vhodně věty do souvětí, rozvine jednoduchou větu v souvětí, používá vhodné spojovací výrazy, odděluje věty v souvětí čárkami	skladba: věta jednoduchá, souvětí, vzorce, spojky, spojovací výrazy
ČJL-5-2-07 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	užívá vhodných spojek ke spojení vět do souvětí, píše čárky mezi větami v souvětí, před běžnými spojkami	spojky a spojovací výrazy, čárky v souvětí, vztažná zájmena
ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	ovládá vyjmenovaná slova určuje koncovky podstatných jmen a přídavných jmen podle vzorů (s oporou o přehled), určuje í, i v koncovkách sloves, shodu přísudku s podmětem, určí i/y v běžně používaných příbuzných slovech	vyjmenovaná slova a slova příbuzná, koncovky podstatných a přídavných jmen, vzory podstatných jmen (a jejich tvary), koncovky zájmen, shoda přísudku s podmětem, slovesa – „í“ v koncovkách přítomného a budoucího času oznamovacího způsobu, „i“ v koncovkách rozkazovacího způsobu

ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	určí koncovku ve shodě přísudku s vyjádřeným podmětem, pravopisně správně píše i/y/a v koncovkách přičestí minulého a přítomného, vyhledá v jednoduché větě další skladební dvojice a určí řídicí a závislý člen, rozvine holou větu dalšími větnými členy	shoda přísudku s podmětem, větný člen řídicí a závislý

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy	Dílčí školní výstupy	Učivo + téma
Žák...		
ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	vede si zápisky z četby, zvládá techniku čtení, trénuje výrazné čtení, aktivně naslouchá při předčítání, zaznamenává předvídané, zdůvodňuje předvídané a porovnává je se skutečností, přečtené knihy zapisuje do čtenářského deníku, zaměřuje se hlavně na zaznamenání dojmů z četby, obhajuje výběr úryvků, doprovodí text ilustrací, navrhne obálku knihy, zúčastní se dramatizace, loutkového představení, čte potichu i nahlas, rozvíjí čtenářské dovednosti	vlastní a společná četba rozličných literárních textů, praktické čtení (tiché i hlasité, čtení podle rolí), poslech literárních textů (nahrávky, předčítání), čtení s předvídaním, čtenářský deník, ilustrace, dramatizace (dramaturg, spisovatel, reportér, vedoucí diskuze)
ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	přednese referát z přečtené knihy, diskutuje, vystihne podstatné motivy v textu, učí se nacházet poselství v textu, přednese báseň, prozaický text, učí se psát vlastní texty	vlastní tvorba textů, volná parafráze textů, referát z přečtené knihy, motivy, poselství, přednes, tvorby vlastních textů
ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a	rozliší prózu od poezie,	literární druhy a žánry (poezie, próza, divadelní hra,

neuměleckých textů	rozliší umělecký a neumělecký text, orientuje se v žánrech dětské literatury, určí počet slok, veršů, najde rýmující se výrazy	povídka, pověst, báje, pohádka, dobrodružná literatura, sci-fi, fantasy, detektivní příběh apod.), rým, verš, sloka, rytmus, hledání rýmů, básně na pokračování naučný a umělecký text, časopisy, znaky prózy, poezie
ČJL-5-3-04 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	užívá elementární literární pojmy	rozbor literárního textu, pojmy – autor, spisovatel, básník, dramatik, ilustrátor, překladatel, vydavatelství, vydání, grafická úprava; divadelní hra, film, scénář, režisér, herec přirovnání; pojmy - postava, zápletka, motiv, poselství

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu pro 2. stupeň

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA	
Očekávané výstupy RVP	Dílčí školní výstupy
Žák...	
ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji ČJL-9-1-02 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči ČJL-9-1-07 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	čtení – praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu), věcné (studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací), kritické (analytické, hodnotící), prožitkové naslouchání – praktické (výchova k empatii, podnět k jednání), věcné (soustředěné, aktivní), kritické (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové), zážitkové mluvený projev – zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace), zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální); komunikační žánry: připravený i nepřípravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek, referát, diskuse pisemný projev – na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech; vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní (komunikační žánry: výpisek, žádost, soukromý a úřední dopis, objednávka, teze, strukturovaný životopis, pozvánka, charakteristika, subjektivně zbarvený

ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	popis, výklad, úvaha)
JAZYKOVÁ VÝCHOVA	
ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémehch ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	zvuková podoba jazyka – zásady spisovné výslovnosti, modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný), intonace, členění souvislé řeči (pauzy, frázování) . slovní zásoba a tvoření slov – slovní zásoba a její jednotky, slohové rozvrstvení slovní zásoby, význam slova, homonyma, synonyma, obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření slov . tvarosloví – slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov . skladba – výpověď a věta, stavba věty, pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy, souvětí, přímá a nepřímá řeč, stavba textu . pravopis – lexikální, morfologický, syntaktický obecné poučení o jazyce – čeština (jazyk národní, jazyk mateřský), skupiny jazyků (slovanské – především slovenština – a jiné, jazyky menšinové), rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky), jazyk a komunikace (jazyková norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči, původ a základy vývoje češtiny, jazykové příručky)
LITERÁRNÍ VÝCHOVA	
ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam

ČJL-9-3-02 rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie ČJL-9-3-05 rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele ČJL-9-3-07 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům způsoby interpretace literárních a jiných děl základy literární teorie a historie – struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování; zvukové prostředky poezie: rým, rytmus; volný verš), literatura umělecká a věcná (populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry) literární druhy a žánry – poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času – hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé

Výchovné a vzdělávací strategie

Všechny zásadní postupy, které povedou v daném předmětu k utváření klíčových kompetencí žáků:

1. Kompetence k učení

- Pracujeme s učebnicemi, encyklopediemi, pracovními listy a s elektronickými zdroji informací. Soustředíme se na informace, které nám dávají smysl a úzce souvisí se světem kolem nás. Poznatky upevňujeme a prohlubujeme při návštěvách jiných institucí jako je knihovna, muzeum, výstavy apod.
- Vedeme žáky ke kritickému myšlení - porozumět informaci, uchopit myšlenku a prozkoumat ji, porovnávat myšlenku s jinými názory a s tím, co už o problému víme, zaujmout stanovisko a přijímat za něj zodpovědnost.
- Žáci jsou vedeni k využívání jazykových znalostí v dalších oblastech učiva.
- Žáci jsou vedeni k aplikaci pravopisných pravidel v každodenní komunikaci.
- Žáci se seznamují s mluvnickými a literárními termíny souvisejícími s probíraným učivem.

2. Kompetence k řešení problémů

- Pracujeme s chybou - chyba jako prostředek k učení, žáci nalézají ve svém textu odlišnosti a chyby a hledají zdůvodnění pro správné řešení.
- Vedeme žáky k dokončování započatých činností.
- Umožňujeme využívat různé zdroje informací.
- Používáme metody kritického myšlení.
- Žáci nalézají pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy.

3. Kompetence komunikativní

- V komunitním kruhu se učíme výstižně formulovat své myšlenky, názory, nápady a zážitky, říkat to podstatné. Žáci mají dostatek prostoru k vyjádření, každý má příležitost říct, co potřebuje. Věcnému vyjadřování k danému problému se učíme při práci ve dvojicích, při skupinové práci, při přípravách prezentací slavností.
- Od počátku školní docházky vedeme žáky k zvládnutí správné techniky psaní pravidelným nácvikem, nápodobou, rozvíjením vnitřní motivace. Ve výuce vedeme žáky ke kultivované komunikaci, kterou pak v praxi využíváme v kontaktu s okolním světem, při exkursích, návštěvách knihoven nebo při slavnostech pro rodiče.
- Rozhovor je v naší škole důležitou součástí dne. Při vzájemné komunikaci se učíme naslouchání, vhodnému reagování a argumentování a to v komunitních kruzích, hře, práci, učení, při řešení problémových úloh, prezentacích.
- Především při skupinové práci na projektech pracujeme s informacemi, vybíráme podstatné z textu, hledáme souvislosti a vztahy v textu. Učíme se výstižně a jednoduše zaznamenávat své myšlení a názory a souvisle mluvit podle stručných poznámek. Pracujeme s písemnými instrukcemi.
- Pracujeme s vhodnými jazykovými a výrazovými prostředky řeči (artikulace, intonace, síla lidského hlasu). Vedeme rozhovory, čteme různé typy textů, pracujeme s často používanými cizími slovy (terminologie v předmětech). Neustálou prací s informacemi si rozvíjíme slovní zásobu.

- Žáci jsou vedeni k aktivnímu naslouchání, přijímání i vytváření popisné zpětné vazby

. 4. Kompetence sociální a personální

- Žáci mohou diskutovat se spolužáky i pedagogy.
- Žáci pracují ve dvojicích, skupinkách či týmech na společném úkolu.
- Žáci ve věkově smíšeném prostředí vyučují druhé (provázejí je konkrétním učivem, napomáhají s dílčími úkoly, prověřují míru dosažených znalostí).

. 5. Kompetence občanské

- Žáci se seznamují s literárními texty českých i zahraničních autorů a chápou jejich význam pro národní dědictví a vysvětlí jejich význam.
- Je podporována potřeba tvořivého literárního projevu, recitace, četby a dalších kulturních aktivit.

. 5. Kompetence pracovní

- Žáci jsou vedeni k dodržování hygienických pravidel pro čtení a psaní.
- Žáci uvědoměle udržují v čistotě a pořádku svěřený učební prostor.

7.2 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace – Anglický jazyk

Název předmětu: Anglický jazyk

Charakteristika předmětu

Osvojování anglického jazyka vnímáme z perspektivy širokého komunikačního pole a jeho možností, které jsou žákům zprostředkovány nejen v rámci výuky daného předmětu, ale především během kontaktu s anglicky mluvícími dobrovolníky či rodilými mluvčími, jež jsou buď pravidelnou součástí chodu školy a jejich mimoškolních aktivit nebo jde o setkání mimořádná v životě školní komunity a v rámci širšího společenského okruhu. Výuka z tohoto důvodu probíhá v kmenové třídě, blízkém okolí školy, terénu, ve spolupráci s jinými organizacemi, anglicky mluvícími dobrovolníky, rodilými mluvčími.

Cílem osvojení anglického jazyka je dorozumění se v cizojazyčném prostředí jakožto prostředku sebeprosazení, poznávání světa a jeho odlišných kultur či rozšíření možností uplatnění v rámci propojenosti světa.

Anglický jazyk je předmět, který poskytuje jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy i ostatního světa. Výuka přispívá ke snižování jazykové bariéry jednotlivých žáků v jejich osobním životě, v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje také poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Hlavním úkolem tohoto předmětu je schopnost dorozumívát se v běžné komunikaci a nebát se jednoduše komunikovat v cizí řeči.

Výuka anglického jazyka probíhá ve škole od prvního ročníku. Prioritním zájmem školy je vytvořit takové podmínky pro prvotní setkávání se s prvním cizím jazykem, aby žáci k danému předmětu získávali kladný vztah a osobně jej přijali jako efektivní a žádoucí prostředek, jakým se lze domluvit s okolním cizojazyčným světem. Z tohoto důvodu chceme využívat rozličných příležitostí užití cílového jazyka a hledat způsoby, jak komunikaci v cizím jazyce učinit co nejpřirozenější součástí chodu školy.

Organizační rozčlenění předmětu:

S ohledem na přirozený postup osvojování jazyka a míru zátěže v prvních ročnících školní docházky, osvojované dovednosti se v prvním a druhém ročníku omezují v rámci receptivních složky na oblast poslechovou, v rámci produktivních na složku mluvení. Počínaje 3. ročníkem, receptivní dovednosti jsou rozšířeny o složku čtení, produktivní dovednosti pak o složku psaní. Protože se chceme přibližovat přirozenému spektru společnosti a dávat žákům příležitosti k vzájemnému obohacování, žáci jsou i zde, ve výuce anglického jazyka, preferenčně rozděleni do věkově smíšených skupin. Výjimku tvoří 3. ročník, který je z důvodu přechodu na individualizovanou výuku vyčleněn.

Výuka anglického jazyka, stejně jako ostatních vyučovacích předmětů, probíhá v tematických celcích v rámci projektů, jejichž délka odpovídá 6-7 týdnům a je vždy zakončena společnou slavností, jakožto uzavřením daného vyučovacího celku. Záměrem školy je učivo jednotlivých předmětů v rámci daného časového období co možná nejvíce propojovat a vycházet vstříc potřebám a zájmu dětí. Z tohoto důvodu je spolupráce jednotlivých učitelů a dětí na obsahu vyučovaného předmětu velmi žádoucí a potřebná. Učitel, jakožto průvodce vzdělávacího procesu, volí příslušné metody práce, výukové styly a organizační formy práce, díky čemuž jsou respektovány diferencované učební styly a potřeby žáků. Standardní délka vyučovací hodiny má 45 minut a od 3. ročníku je organizována do delších časových bloků.

Časové vymezení předmětu:

Celková dotace - 11 hodin na 1. stupni a 12 hodin na 2. stupni ZŠ

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Časová dotace	+1	+1	3	3	3

Ročník	6.	7.	8.	9.
Časová dotace	3	3	3	3

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu pro 1. stupeň

1. období (1. – 3.ročník)

Očekávané výstupy	Dílčí školní výstupy	Učivo + téma
Žák...		
CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	Je schopen pozdravit, poděkovat a odpovědět na otázky: - How are you? - What't your name? - What is this? - How old are you?	Pokyny: Stand up, Sit down, Make a circle, Listen, Look. Činnosti a aktivity (run, jump, swim,...)
CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	Tvoří kladné a záporné věty se slovesem: to be, have got, like Používá větnou konstrukci "This is a/an.."	Barvy Čísla Zvířata Ovoce

	Používá prepositions of place (on, in, under)	Rodina a domov Části těla a oblečení Pocity a nálady Počasí a roční období
CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu	Rozpozná známá slova a slovní spojení.	Oxford - Read and Imagine lever starter
CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	Seřadí obrázky dle příběhu, zakroužkuje správnou variantu.	Obrázkové slovníky Mluvicí loutka
CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	Porovná fonetickou a grafickou podobu. Spojí obrázek s napsaným slovem. Doplní chybějící písmeno. Zakroužkuje správnou podobu slova.	Flashcards Pexesa

2. období (4. – 5. ročník)

Očekávané výstupy	Dílčí školní výstupy	Učivo + téma
Žák...		
CJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	Je schopen pozdravit, poděkovat, požádat, poprosit o pomoc a odpovědět na otázky: - What do you like doing? - Where are you from? - What is the weather like? - What is your favourite...?	Pokyny: Read, Go upstairs, Log in/out, Turn the computer on/off. Move.
CJ-5-1-02 rozumí slovům a	Je seznámen s:	Já a můj den

jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	- časování sloves like, can - tvorbou větné konstrukce pro present simple včetně záporu a otázky - tvorbou větné konstrukce pro present continuous včetně záporu a otázky - tvorbou W/H otázek - prepositions of time (on, in at) - vyjádřením minulosti pomocí was/were	Lidské tělo a nemoci Město a doprava Počasí a příroda Určování času Nákupy a oblékání Povolání a činnosti Trávení volného času Cizí země Prázdniny
CJ-5-1-03 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	Zachytí konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích) Vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu.	Poslech reálné angličtiny You tube - React channell Videohodiny Energisers - Repeat after me.
CJ-5-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů	Aktivně osloví anglicky mluvícího dobrovolníka.	Kruh Check list
CJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	Samostatně sdělí informace o sobě, své rodině a přátelích. Slovně popíše obrázek týkající se probíraného tématu.	It's me
CJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	Reaguje pomocí slov, jednoduchých slovních spojení a vět na otázky týkající se jeho samotného a dalších probíraných témat. Zeptá se na konkrétní informace.	Tvorba otázek Games: Find somebody who..

	Have you got.....? Do you like.....? Can you... ?	
CJ-5-3-01 vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	Doplní patřičnou informaci, Odpovídá na otázky, týkající se např. osob, předmětů, zvířat, číselných či časových údajů.	Práce s textem Porozumění textu
CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	Přečte krátký text, porozumí obsahu pomocí vizuální opory a dohledání slov ve slovníku.	Oxford Read and Discover - level 1 - 3 Práce se slovníkem
CJ-5-4-01 napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	Napíše jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých představí sebe, své přátele a členy své rodiny. Sestaví s použitím slov, jednoduchých slovních spojení a vět krátký pozdrav, dotaz či vzkaz.	Vzkaz Dopis
CJ-5-4-02 vyplní osobní údaje do formuláře	Doplní informace číselné i nečíselné povahy (např. číslice, slova, slovní spojení), které se týkají jeho osoby, rodiny a kamarádů.	My ID

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu pro 2. stupeň

Očekávané výstupy RVP	Dílčí školní výstupy
Žák...	
CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	Poslechovým textům rozumí, identifikuje informace a použije je v reakci na poslechový text.

CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	Rozumí otázkám a reaguje na ně přiměřeně svých schopnostem. Vede každodenní konverzaci.
CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	Osloví dobrovolníka. Vytvoří srozumitelnou otázku. I při neznalosti slovíčka se snaží situaci popsat, zapojit neverbální stránku komunikace.
CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	S přiměřenou výslovností je schopen samostatného mluveného projevu, s vizuální podporou prezentuje svou práci.
CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	Slovně popíše činnost, kterou provádí. Snaží se své myšlenky zjednodušovat adekvátně svým znalostem jazyka.
CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	Zorientuje se v letáku upoutávající na nějakou akci, vyhledá informace ohledně otevírací doby a ceny vstupného do turistických objektů a zjistí základní informace z návodu.
CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	Vyplní formulář imitující ubytovací kartu, nákup v e-shopu či žádost o vízum.
CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	Napíše krátký dopis týkající jeho samotného. Písemně formuluje vlastní názor a sepíše krátkou stížnost, recenzi nebo doporučení.
CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení	Odpoví na krátký e-mail nebo zprávu.

Učivo pro 2. stupeň

zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby

slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem

tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, reálie zemí příslušných jazykových oblastí

mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

Konkrétní učivo z oblasti mluvnice:

- sloveso „být“ v minulém čase
- přítomné časy včetně tvorby otázek
- minulý čas prostý včetně tvorby otázek
- řadové číslovky
- neurčitá zájmen
- základní rozdíl mezi počítatelnými a nepočítatelnými podstatnými jmény
- stupňování přídavných jmen
- vyjadřování budoucnosti (going to, will)
- použití výrazu “used to“
- modální slovesa
- předpřítomný čas (základní/nejčastější použití)
- podmínkové souvětí prvního typu
- přítomný trpný rod

Výchovné a vzdělávací strategie

Všechny zásadní postupy, které povedou v daném předmětu k utváření klíčových kompetencí žáků:

1. Kompetence k učení

Angličtina se dotýká života děti, proto k ní pomáháme tvořit pozitivní vztah a snažíme se ukázat smysl a význam učení cizího jazyka.

Žák organizuje a řídí si vlastní učení, projevuje ochotu pracovat samostatně.

Sleduje a reflektuje svoje pokroky v rámci svého portfolia. Hledá způsoby, jak si zapamatovat slovíčka, slovní spojení.

2. Kompetence k řešení problémů

Poslouchá pozorně příběhům za účelem odhalení pointy za pomoci daných vodítek

Reaguje na kognitivní požadavky k úkolům: spojuje, počítá, rozlišuje.

3. Kompetence komunikativní

Žák rozlišuje význam slov a myšlenek non-verbálně: ukázáním, mimikou, gestikou, atd.

Vyazuje receptivní porozumění a snahy vyvozovat význam slova, slovního spojení na základě daného kontextu.

V rámci výuky se učí rozumět pokynům učitele a jednat podle nich. Verbálně přispívá do komunikační situace, pokud je mu dán podnět.

Cizí jazyk vnímá jako vhodný komunikační kód pro překonání jazykových bariér.

4. Kompetence sociální a personální

Jeví sebedůvěru pro vlastní úspěchy jak v oblasti překonání vlastních komunikačních bariér.

Respektuje pravidla individuální i týmové práce.

Při prezentaci své práce se učí vyjádřit svůj názor a dává prostor druhým v jejich vyjádření.

5. Kompetence občanské

Žáci se podílí na vytváření skupinových pravidel a norem a na jejich dodržování.

Svou činností se podílí na bezpečném a příjemném prostředí třídy.

6. Kompetence pracovní

Reaguje přiměřeně na zavedené rutinní postupy, změny činností.

Dovede respektovat systém výuky, vyazuje pečlivost a radost z práce na pracovních listech

Pracuje samostatně tam, kde je třeba.

Žák se orientuje v umístění pomůcek a materiálů, samostatně s nimi manipuluje a efektivně užívá, pečlivě je ukládá zpět na místo.

7.3 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace – Španělský jazyk

Název předmětu: Španělský jazyk

Charakteristika předmětu

Komunikace v cizích jazycích patří v naší škole v souladu s jejími cíli mezi základní prostředky propojení sama se sebou i se světem, sebevyjádření, rozvíjení tvořivosti a komunikace na všech úrovních.

Stěžejní náplní výuky cizího jazyka je především konverzace a mluvený projev s důrazem na emoce jako důležitou a přirozenou, význam slov napovídající a tím čas šetřící součást mluveného projevu. Vždy je kladen důraz na co nejjednodušší projev, tj. formulování jednoduchých vět, které usnadňují komunikaci a porozumění.

Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry, a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění.

Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Organizační rozčlenění předmětu:

Výuka druhého cizího jazyka probíhá v 8. a 9. ročníku na 2. stupni ZŠ. Vyučovací jednotkou může být podle potřeby 45 minut nebo delší časový blok. Žáci mohou vytvářet věkově smíšené skupiny.

Časové vymezení předmětu:

Celková dotace - 6 hodin na 2. stupni ZŠ

Ročník	6.	7.	8.	9.
Časová dotace	-	-	3	3

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu pro 2. stupeň

Očekávané výstupy RVP	Dílčí školní výstupy
Žák...	
DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	Seznámí se se španělskou výslovností a přízvukem. Rozeznává španělštinu od jiných cizích jazyků v mluvené i písemné formě. Rozumí jednoduchým pokynům, informačním nápisům a krátkým textům s obrázky.
DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a	Reaguje na jednoduché otázky týkající se jeho osoby a světa kolem a zeptá se na význam slov, kterým nerozumí. Umí jednoduchým způsobem podat

podobné otázky pokládá	základní informace o sobě a věcech jemu blízkých.
DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	Reaguje na jednoduché otázky týkající se probraných témat. Zná základní zdvořilostní obraty a pozdravy. Umí vyhledat informace v jednoduchém textu.
DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	Vyplní osobní údaje ve formuláři.

Výchovné a vzdělávací strategie

Základní výchovnou a vzdělávací strategií je v předmětu Španělský jazyk vytvoření inspirativního a bezpečného prostředí pro sebepoznávání a autentické sebevyjádření založeného na důvěře, kde je dostatek prostoru pro soustředění, emoce i pozorné naslouchání a ověřování správného pochopení a celkově otevřenou komunikaci, která povede k dorozumění, vzájemnému porozumění a vyjádření vlastních myšlenek ve španělském jazyce podle svých individuálních dispozic, přičemž jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění.

7.4 Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace - Matematika

Název předmětu: Matematika

Charakteristika předmětu

Matematika a její aplikace je založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě, a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost.

V tematickém okruhu Čísla a početní operace na prvním stupni, na který na druhém stupni navazuje a dále ho prohlubuje tematický okruh Číslo a proměnná, si žáci osvojují aritmetické

operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění a významové porozumění. Učí se získávat číselné údaje měření, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí při matematizaci reálných situací.

V tematickém okruhu Závislosti, vztahy a práce s daty žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu.

V tematickém okruhu Geometrie v rovině a v prostoru žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině, učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah (resp. povrch a objem), zdokonalovat svůj grafický projev.

Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou Nestandardní aplikační úlohy a problémy, při nichž je nutné uplatnit logické myšlení. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky.

Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách. Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací.

Žákům je nabízena matematika různými metodami a formami práce zaměřenými na jejich iniciativu, na aktivní zapojení a zvládnutí učiva na základě vlastních aktivit žáků. Matematika je pojímána především jako nástroj pro řešení praktických situací, se kterými se děti i dospělí setkávají v každodenním životě. Je z velké části postavena na manipulaci s didaktickým materiálem, který usnadňuje pochopení podstaty jevů. Ve výuce je prostor i pro kreativitu a rozvoj schopnosti řešit dosud neznámé úkoly, hledat cesty k řešení v situacích, kdy není dán přesný postup a v úvahu přichází i více řešení. Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití. Žáci mohou využívat prostředky výpočetní techniky, jako jsou kalkulátory, počítačový software a výukové programy.

Výuka matematiky u žáků rozvíjí:

- schopnost samostatně přemýšlet, řešit problém, vytvářet vlastní originální řešitelské strategie
- schopnost diskutovat a obhajovat svůj názor
- schopnost vysvětlit svůj způsob řešení, schopnost pomoci druhému při řešení problému
- zvládnutí základních početních dovedností, schopnost použít matematické nástroje na řešení problémů z reálného světa

Organizační rozčlenění předmětu:

Výuka se realizuje ve věkově smíšené skupině, kde se může uplatnit vzájemné učení. Tříkrát týdně probíhá matematika v podobě kmenového vyučování, kde je velký prostor pro individuální postup. Žáci samostatně nebo ve skupinách řeší úlohy z různých matematických prostředí nebo pracují na pomůckách. Každý žák postupuje svým tempem podle mapy učiva. Třída je vybavena matematickým materiálem, který respektuje zásady pro připravené prostředí.

Jednou týdně probíhá matematika v rámci Dílny matematiky, kde rozvíjíme zejména skupinovou práci. Žáci společně zkoumají matematiku jako součást běžného života, vymýšlí praktické úlohy a diskutují o možných řešeních.

Časové vymezení předmětu:

Celková dotace - 20 hodin na 1. stupni a 16 hodin na 2. stupni ZŠ

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Časová dotace	4	4	4	4	4

Ročník	6.	7.	8.	9.
Časová dotace	3+1	4	4	4

Vzdělávací obsah vyučovacího procesu pro 1. stupeň

1. období (1. - 3. ročník)

Očekávané výstupy	Dílčí školní výstupy	Učivo + téma
Žák...		
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE		
M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	přiřadí číslo k množství a množství k číslu v oboru do 1000	numerace do 1000 peněžní model grafické znázornění čísla
M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	čte a zapisuje čísla v desítkové soustavě porovnává čísla v oboru do 1000	čísla 0 – 1000 vztahy větší, menší, rovno, znaménka <, >, =
M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	orientuje se v číselné řadě do 1000 počítá po jednotkách, desítkách a	číselná řada číselná osa

	stovkách zobrazí číslo na číselné ose rozloží číslo	rozklad čísla na stovky, desítky a jednotky
M-3-1-04 provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	sčítá a odčítá čísla v oboru do 1000 násobí a dělí v oboru malé násobilky násobí a dělí čísla 10,20,30,40,50...100 dělí dvojciferná čísla i mimo obor násobitek zaokrouhluje na desítky a stovky	sčítání a odčítání do 1000 násobilka, dělení násobení a dělení násobky 10 dělení se zbytkem zaokrouhlování na desítky a stovky
M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	při řešení úloh uplatňuje osvojené početní operace tvoří úlohy z praktického života	slovní úlohy praktické využití matematických operací
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY		
M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	čte a určí časové údaje na hodinách orientuje se v kalendáři provádí jednoduché převody jednotek času	různé druhy hodin digitální zápis jednotky času
M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života	hledá a popisuje různé závislosti v praxi (např. cena zboží, vzdálenost..)	závislosti a jejich vlastnosti
M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	čte a doplňuje tabulky násobků orientuje se v grafech používá tabulku jako nástroj organizace souboru objektů	práce s údaji, tabulkami, ceníky tabulková evidence prostředí Bus
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU		
M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	vyhledává na příkladech z praxe, popíše základní rovinné útvary poznává a modeluje základní tělesa postaví podle plánu stavbu z krychlí	bod, přímka, úsečka, lomená čára, kružnice trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec stavby z krychlí sít krychle
M-3-3-02 porovnává	porovnává základní geometrické	velikost, shodnost

velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	obrazce a tělesa narýsuje, odhadne a změří délku úsečky prakticky používá jednotky délky	měření věcí a předmětů odhad a měření délky úsečky jednotky délky
M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	vyhledává na příkladech z praxe souměrné útvary dokreslí jednoduchý souměrný obrázek, útvar	práce se čtvercovou sítí osová souměrnost

2. období (4. - 5.ročník)

Očekávané výstupy	Dílčí školní výstupy	Učivo + téma
Žák...		
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE		
M-5-1-01 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	využívá asociativnost a komutativnost sčítání a násobení k efektivnějším výpočtům řeší příklady se závorkami a více početními výkony se správným pořadím výpočtů	vlastnosti početních operací s přirozenými čísly závorky pořadí početních výkonů
M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	ovládá písemné algoritmy početních operací sčítání, odčítání, násobení a dělení v oboru přirozených čísel	písemné sčítání a odčítání do 1 000 000 písemné násobení jednociferným až trojciferným číslem písemné dělení jednociferným a dvojciferným číslem
M-5-1-03 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	zaokrouhluje na tisíce, desetitisíce, statisíce... odhaduje a kontroluje výsledky početních operací	zaokrouhlování přirozených čísel na daný řád předběžné odhady výsledků
M-5-1-04 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	řeší slovní úlohy, navrhuje různé postupy řeší jednoduché rovnice s jednou neznámou	slovní úlohy s více početními operacemi praktické využití matematických operací

	řeší jednoduché nerovnice	rovnice, nerovnice
M-5-1-05 modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	zapiše a přečte zlomek graficky vyznačí zlomek	čtení a zapisování zlomku znázornění vztahu mezi částí a celkem pomocí zlomku
M-5-1-06 porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	na příkladech z běžného života řeší a tvoří úlohy k určování části celku	sčítání a odčítání zlomků se stejným jmenovatelem
M-5-1-07 přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou desetinným číslem na příkladech z běžného života přečte, zapiše, znázorní desetinná čísla v řádu desetin a setin na číselné ose, ve čtvercové síti nebo v kruhovém diagramu	desetinná čísla čtvercová síť kruhový diagram
M-5-1-08 porozumí významu znaku „-“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	na praktických situacích vysvětlí záporná čísla přečte a zapiše záporná celá čísla znázorní záporná čísla na číselné ose	číselná osa – kladná a záporná část měření teploty, čtení a zápis hodnot na teploměru vyjádření dlužné částky
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY		
M-5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data	pozoruje závislosti a vztahy vytváří projekty orientované ke statistice	sběr dat a jejich zpracování aritmetický průměr
M-5-2-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	čte graficky vyjádřené závislosti používá tabulky a grafy k modelování a řešení různých situací	tabulky, grafy a diagramy soustava souřadnic
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU		
M-5-3-01 narýsuje a znázorní	zkonstruuje jednoduché	práce s geometrickými útvary,

základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce	rovinné útvary ve čtvercové síti i bez ní popisuje základní vlastnosti útvarů	značení a konstrukce
M-5-3-02 sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	prohlubuje zkušenosti s měřeními v geometrii poznává pravidelné mnohoúhelníky, určuje jejich obvod	měření délky v daných jednotkách jednotky délky a jejich převody obvod mnohoúhelníku
M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice	sestrojí rovnoběžky a kolmice využívá kolmost a rovnoběžnost při konstrukci rovinných útvarů	rovnoběžky, různoběžky, kolmice a jejich konstrukce a zápis
M-5-3-04 určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	prohlubuje zkušenosti o obsahu a objemu pomocí čtvercové sítě	jednotky obsahu obsahy geometrických rovinných tvarů práce s čtvercovou sítí
M-5-3-05 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	ro rozpozná symetrické útvary dokreslí útvar souměrný podle osy určí osy souměrnosti	osová souměrnost práce s čtvercovou sítí
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY		
M-5-4-01 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	ovládá a používá různé řešitelské strategie (pokus-omyl, řetězení od konce...) objevuje zákonitosti jako cestu k urychlení řešení úlohy poznává úlohy s větším počtem řešení	slovní úlohy s netradičními postupy, logické úlohy, magické čtverce, rébusy

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu pro 2. stupeň

<i>Očekávané výstupy RVP</i>	Dílčí školní výstupy - učivo

Žák...	
ČÍSLO A PROMĚNNÁ	
M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu M-9-1-02 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor M-9-1-03 modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel M-9-1-04 užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek–část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) M-9-1-07 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	dělitelnost přirozených čísel – prvočíslo, číslo složené, násobek, dělitel, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, kritéria dělitelnosti celá čísla – čísla navzájem opačná, číselná osa desetinná čísla, zlomky – rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě; převrácené číslo, smíšené číslo, složený zlomek poměr – měřítko, úměra, trojčlenka procenta – procento, promile; základ, procentová část, počet procent; jednoduché úrokování mocniny a odmocniny – druhá mocnina a odmocnina výrazy – číselný výraz a jeho hodnota; proměnná, výrazy s proměnnými, mnohočleny rovnice – lineární rovnice, soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY	
M-9-2-01 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data M-9-2-02 porovnává soubory dat M-9-2-03 určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti M-9-2-04 vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem M-9-2-05 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	závislosti a data – příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky; četnost znaku, aritmetický průměr funkce – pravoúhlá soustava souřadnic, přímá úměrnost, nepřímá úměrnost, lineární funkce
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU	
M-9-3-01 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	rovinné útvary – přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník), pravidelné mnohoúhelníky, vzájemná poloha přímk v rovině (typy úhlů), shodnost a podobnost (věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků)

M-9-3-02 charakterizuje a třídí základní rovinné útvary M-9-3-03 určuje velikost úhlu měřením a výpočtem M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů M-9-3-05 využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh M-9-3-06 načrtne a sestrojí rovinné útvary M-9-3-07 užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků M-9-3-08 načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles M-9-3-11 načrtne a sestrojí síť základních těles M-9-3-12 načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině M-9-3-13 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	metrické vlastnosti v rovině – druhy úhlů, vzdálenost bodu od přímky, trojúhelníková nerovnost, Pythagorova věta prostorové útvary – kvádr, krychle, rotační válec, jehlan, rotační kužel, koule, kolmý hranol konstrukční úlohy – množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úsečky, osa úhlu, Thaletova kružnice), osová souměrnost, středová souměrnost
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY	
M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	číselné a logické řady číselné a obrázkové analogie logické a netradiční geometrické úlohy

M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	

Výchovné a vzdělávací strategie

Všechny zásadní postupy, které povedou v daném předmětu k utváření klíčových kompetencí žáků:

1. Kompetence k učení

Umožňujeme žákům zvolit si vlastní cestu osvojování matematického učiva.

Při práci s týdenním plánem a mapou učiva podporujeme schopnost plánovat a organizovat svou práci.

V rámci závěrečné reflexe vedeme žáky k zhodnocení jeho práce, co se mu dařilo, nedařilo a proč.

Zejména při matematice v terénu usilujeme o propojení získaných informací s běžným životem.

2. Kompetence k řešení problémů

Zařazujeme problémové úlohy, při kterých mohou žáci uplatnit vlastní způsob řešení.

Rozvíjíme logické myšlení v různých matematických prostředích.

Vedeme žáky k tomu, aby sami nalézali a odhalovali zákonitosti a pravidla v matematice.

Pracujeme s materiály obsahujícími kontrolu, vedeme žáky k odhalování vlastních chyb a ověřování svých výsledků a postupů řešení.

3. Kompetence komunikativní

Vytváříme příležitosti k diskuzím žáků nad různými způsoby řešení.

Vedeme žáky k aktivnímu naslouchání a vytváření popisné zpětné vazby.

4. Kompetence sociální a personální

Umožňujeme žákům pracovat ve skupinách, rozvíjíme u žáků schopnost zastávat v týmu různé role.

Podporujeme vrstevnické vyučování.

5. Kompetence občanské

Vedeme žáky k respektování názorů druhých.

Využíváme situace z reálného života, problémů ochrany přírody (např. spotřeba vody...)

6. Kompetence pracovní

Vedeme žáky ke zvládnutí finanční gramotnosti.

Seznamujeme žáky s žitím matematiky v různých profesích.

7.5 Vzdělávací oblast: Umění a kultura – Umění a kultura

Název předmětu: Umění a kultura

Charakteristika předmětu

Předmět Umění a kultura poskytuje individuální možnost výtvarného a hudebního vyjádření, vede k toleranci a poznávání umění, k odvaze sebevyjádření.

Cílem předmětu je jednak rozvoj schopnosti vnímat umění v kontextu doby, uměleckého stylu či prostředí, odkud pramení a jednak jako výrazový prostředek, jehož prostřednictvím můžeme komunikovat. To je v rámci výuky podpořeno rozvojem tvůrčích dovedností žáků.

Vedeme žáky k pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace, k chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence.

V širších sociálních a kulturních souvislostech vedeme žáky k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností.

Organizační rozčlenění předmětu

Tento předmět sestává ze složky hudební, výtvarné a příležitostně dramatické, divadelní či filmové. Většinou neprobíhá odděleně, ale jako součást projektů a slavností, a celkově prolíná běžnou výukou. Na druhém stupni je realizován v podobě tvůrčích dílen.

Výuka hudební výchovy je začleněna do komunitních kruhů, kdykoliv během dne jako aktivizační nebo svolávací prvek a z největší části při přípravách a realizacích třídních slavností a slavností pro rodiče. Často bývá součástí projektu, kdy tematicky koresponduje s daným tématem projektu. V rámci výuky navštěvují žáci během školního roku veřejná hudební vystoupení.

Výtvarná výchova je ponejvíc součástí projektu a také tematicky navazuje na dílnu čtení.

Výuka probíhá ve věkově smíšené skupině. Většinou probíhá ve třídě, v blízkém okolí školy nebo v přírodě, na výstavách, kulturních akcích, koncertech, či ve spolupráci s jinými organizacemi.

Časové vymezení předmětu:

Celková dotace - 15 hodin na 1. stupni a 10 hodin na 2. stupni ZŠ

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Časová dotace	2+1	2+1	2+1	3	3

Ročník	6.	7.	8.	9.
Časová dotace	3	3	2	2

Obor Hudební výchova

Záměrem hudební výchovy je učit žáky, že vyjadřovat své emoce a pocity lze také hudbou, prostřednictvím hudebních nástrojů (projevů), zpěvem, tancem. Podporovat žáky v poslechu, vést k toleranci různých hudebních stylů. Učí se vnímat hudbu jako relaxační prvek, který zní v nás a kolem nás. Seznámení s vývojem hudebních stylů v průběhu staletí.

Principy práce:

- připravené prostředí s hudebními pomůckami, které žák využívá v rámci svých možností a potřeb
- respektování místa a spolupráce se spolužáky
- společné zpívání - aktivizující prvek
- podpora hraní na nástroje, experimentování
- využití odborníků jako expertů na daný předmět - odborné pořady

Vyučovací předmět hudební výchova vede žáka k lepšímu porozumění a aktivnímu vnímání a realizace hudby prostřednictvím těchto činností: vokálních (zpěv), instrumentálních (hra na rytmické či melodické nástroje), hudebně pohybových a percepčních. Ve vokálních činnostech jde o rozvoj a kultivaci jeho pěveckého i mluvního projevu, upevnění správných pěveckých i mluvních návyků. Dle svých možností rozšiřuje žák svůj hlasový rozsah. V činnostech instrumentálních jde o hru na hudební nástroj nebo jednoduchý rytmický nástroj a jejich praktické využití při interpretaci písně či skladby. Při hudebně pohybových činnostech žák rozvíjí svůj cit pro hudbu, a to ztvárněním jejího charakteru pohybem (gesta, tanec). Při poslechových činnostech žák vnímá hudbu a analyzuje ji z hlediska žánrového, stylového i citového. Cílem výuky tohoto předmětu je pociťovat a zažívat radost z hudby a poznávat její hloubku vlastním prožitkem.

Vzdělávací obsah tohoto předmětu je rozdělen na tyto 4 základní okruhy činností:

Vokální činnosti – dovednost správného dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónů, hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu, hudební rytmus, zpěv jednohlasy a dvojhlasý, intonace durová a mollová, jednoduchý grafický záznam.

Instrumentální činnosti – hra na jednoduché rytmické či melodické nástroje, rytmizace, hudební improvizace.

Hudebně pohybové činnosti – taktování, pohybový doprovod hudby, pohybové vyjádření hudby.

Poslechové činnosti – hudební výrazové prostředky: rytmus, melodie, harmonie, barva, dynamika, hudební styly a žánry, hudební formy, interpretace hudby, citové prožívání.

Vzdělávací obsah vyučovacího procesu pro 1. stupeň 1. období (1. – 3. ročník)

Očekávané výstupy	Dílčí školní výstupy	Učivo + téma
Žák ...		
HV-3-1-01 <i>zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase</i>	upevňuje se základy správného zpěvu intonuje v přiměřeném rozsahu intonuje předem poslechnutý jednoduchý rytmicko-melodický motiv zvládá jednoduchý rytmický	hlasová hygiena dechová cvičení nasazení a tvoření tónu, výslovnost postavení těla „rozezpívávací“ cvičení upevňování hlasového rozsahu písně lidové, koledy, umělé písničky durové i mollové, česká hymna

	kánon zpívá písně ve 2/4 , ¾ rytmu rozpozná a respektuje předehtu a dohtu	rytmicko- melodické kánony intonace nástupy, ukončení písně, dynamika, tempo písně pro sólo i sbor
HV-3-1-02 <i>rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem</i>	rytmizuje jednoduchá slova, slovní spojení či věty na základě textu vytváří vlastní rytmizaci tvoří vlastní melodie k jednoduchým veršům a říkadlům k jednoduchým rytmům vymýšlí svůj text (slova, slovní spojení) pro rytmické hraní využívá své tělo	dětské popěvky, rozpočítávadla, říkadla, rčení, pranostiky melodizace říkadla rytmické tleskání, dupání říkadla, básničky
HV-3-1-03 <i>využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře</i>	používá jednoduché rytmické nástroje vymýšlí a hledá v okolí zajímavé rytmické nástroje doprovází písně či rytmy na rytmické nástroje k doprovodu písně využívá i hru na své tělo doprovází i předehtu, mezihru a dohtu	Orffův instrumentál ostatní zajímavé rytmické nástroje
HV-3-1-04 <i>reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie</i>	pohybuje se do rytmu hudby (krok, poskok, taneční krok) zatancuje jednoduchý tanec připojí vhodný pohybový projev k písni a skladbě pozná směr melodie a znázorní ho pohybem taktuje do 2/4 a 3/4 rytmu	2 dobý, 3 dobý rytmus hudebně pohybové hry, pantomima pochod, polka, ukolébavka, mazurka jednoduché taneční prvky taktování
HV-3-1-05 <i>rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby</i>	rozliší a určí výšku tónu, délku tónu, a sílu tónu určí tempo skladby a v ní si všimá změn určí náladu skladby a vymýšlí jí název pozná opakující se části hledá shody a rozdíly mezi	tóny vysoké a hluboké, krátké a dlouhé, slabé -silné tempo, dynamika, rytmus melodické opakování smutek, radost, vhodný název vycházející z poslechu malá písňová forma melodie stoupavá a klesavá

	jednotlivými hudebními ukázkami	
HV-3-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	při poslechu rozezná doprovod hudebními nástroji či bez doprovodu rozezná skladbu instrumentální, inst.-vokální, vokální, bez doprovodu rozumí pojmům skladatel, autor textu, text písně, hymna, repetice, předehra, mezihra, dohra seznamuje se při poslechu s hudebními nástroji	hudební ukázky instrumentálních, vokálních a vokálně - instrumentálních skladeb píseň, pochod, tanec, mazurka, sborový, sólový zpěv, nástrojová skladba obrazy a ukázky hudebních nástrojů

2. období (4. – 5. ročník)

Očekávané výstupy	Dílčí školní výstupy	Učivo + téma
Žák ...		
HV-5-1-01 zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlasu, v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	dbá o hlasovou hygienu, rozšiřuje svůj hlasový rozsah intonuje v přiměřeném rozsahu (A – C2) intonuje předem poslechnutý jednoduchý rytmicko-melodický motiv (dur i moll) zkouší jednoduchý lidový dvojhlas zvládá rytmický kánon zpívá písně ve 2/4 , 3/4, 4/4 rytmu	rozezpívání – dur, moll písně lidové, umělé – durové i mollové (různých národů), koledy, rytmicko - melodické kánony intonace – Ovčáci – C1 – C2 s oporou c-e-g lidové dvojhlas (zpěv v terciích, halekačky apod.)
HV-5-1-02 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	vymyslí jednoduchý pohyb ke skladbě, písni jednoduše doprovodí na rytmické nástroje (melodické n.) jednoduchou melodii či píseň zazpívá jednoduchou melodii či píseň dle jednoduchého notového zápisu s oporou melodického nástroje	pohybová improvizace Orffovy nástroje příp. jiné rytmické a melodické nástroje orientace v notovém zápisu
HV-5-1-03 využívá na základě	používá jednoduché rytmické	Orffův instrumentář

<i>svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní</i>	nástroje vymýšlí a hledá v okolí zajímavé rytmické nástroje doprovází písně či jednoduché melodie na rytmické nástroje (T-D-S) doprovází píseň či melodii melodickým nástrojem (pouze v případě dovednosti hry na tento nástroj – flétna, klavír)	ostatní zajímavé rytmické nástroje hra na melodický nástroj
<i>HV-5-1-04 rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby</i>	rozpozná prakticky jednoduchou písňovou formu: a-b, a-b-a pozná koncert pro sólový hudební nástroj pozná a popíše rozdíly mezi operou a muzikálem	písně – forma malá písňová, poslech i interpretace nástrojový koncert opera, muzikál (forma dramatizace situací, příhod)
<i>HV-5-1-05 vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace</i>	doprovází i předehru, mezihru a dohru složí jednoduchou předehru a dohru	rytmická i melodická předehra na jednoduché nástroje
<i>HV-5-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny</i>	pozná a určí tempo skladby, dynamické změny pozná opakující se melodické a rytmické motivy ve skladbě určí nálady skladby, dokáže mluvit o pocitech, dojmech z hudby, hledá skryté významy a analogie v hudbě vnímá a vyjádří různými způsoby estetické a přírodní hodnoty rozezná hudbu vokální, instrumentální, vokálně - instrumentální	jednoduchá terminologie: rychle, pomalu, zesilování, zeslabování, silně, slabě, hudební barva
<i>HV-5-1-07 ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace</i>	je schopen pohybového doprovodu za doprovodu znějící hudby je schopen napodobit taneční kroky je schopen prezentovat vlastní pohybové ztvárnění	pohybový doprovod písně základní taneční kroky

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu pro 2. stupeň

Očekávané výstupy	Dílčí školní výstupy - učivo
Žák ...	
HV-9-1-01 <i>využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách</i>	-hudební rytmus – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu -orientace v notovém záznamu vokální skladby – notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby
HV-9-1-02 <i>uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého</i>	-pěvecký a mluvním projev – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace, techniky vokálního projevu (scat, falzet apod.), jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách -intonace a vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem -rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti – reprodukce tónů, převádění melodií z nezpěvné do zpěvné polohy, zachycování rytmu popřípadě i melodie zpívané (hrané) písně pomocí grafického (notového) záznamu -reflexe vokálního projevu – vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti)
HV-9-1-03 <i>reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace</i>	-hra na hudební nástroje – nástrojová reprodukce melodií (motivů, témat, písní, jednoduchých skladeb), hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů a počítače, nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy) -záznam hudby – noty, notační programy a další způsoby záznamu hudby -vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje – představy rytmické, melodické, tempové, dynamické, formální

HV-9-1-04 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů	-tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy
HV-9-1-05 rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	-pohybový doprovod znějící hudby - taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění -pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla – pantomima, improvizace -pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby – tempové, dynamické, rytmicko-metrické, harmonické -orientace v prostoru – rozvoj pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách
HV-9-1-06 orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	-hudební styly a žánry – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům
HV-9-1-07 zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami	-orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby – postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky užití ve skladbě (zvukomalba, dušermalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy) a jejich význam pro pochopení hudebního díla -hudební dílo a jeho autor – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost) -interpretace znějící hudby – slovní charakterizování hudebního díla (slohové a stylové zařazení apod.), vytváření vlastní soudů a preferencí

HV-9-1-08 vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění

- **mezioborové souvislosti** - zamýšlení se nad dobovými, tematickými a charakterovými souvislostmi především v kulturním sociálním a historickém kontextu

Výchovné a vzdělávací strategie

Všechny zásadní postupy, které povedou v daném předmětu k utváření klíčových kompetencí žáků:

1. Kompetence k učení

Zejména práce na projektu je koncipována tak, aby žáci mohli zkoušet a pracovat na svých vlastních nápadech a experimentech a mohli svoji fantazii a návrhy převádět do reálných výstupů.

2. Kompetence k řešení problémů

V rámci projektu umožňujeme volit si vlastní způsob zpracování, nacházet vlastní cesty.

3. Kompetence komunikativní

Pracujeme s vhodnými jazykovými a výrazovými prostředky řeči (artikulace, intonace, síla lidského hlasu).

5. Kompetence občanské

V životě školy a v projektech reflektujeme naše kulturní zvyklosti, tradice a historické mezníky, které dané období přináší.

6. Kompetence pracovní

Žáci jsou vedeni k definování oblastí, ve kterých jsou úspěšní a zažívají uspokojení z dobré činnosti.

Obor Výtvarná výchova

Záměrem výtvarné výchovy je ukázat žákům tvořivý svět, kde mohou vyjadřovat své pocity, emoce a za podpory pedagoga a rozličných výtvarných technik umožňovat kresbu, malbu a vůbec chuť k práci. Pozorováním, verbalizováním pozorovaného a prožitkem vedeme žáky k sobě samým, ale i k toleranci k druhým a jejich výtvarným projevům i zpracováním. K tomu, že mnohem důležitější je proces tvorby, kdy relaxujeme a vnímáme sebe i okolí, než výsledek samotný.

Výtvarná výchova je také ideálním prostředkem, jak nastolit nepořádek a zdánlivý chaos, který si musí žáci po sobě samostatně uklidit. S tím je třeba také dopředu počítat a ke své práci si zvolit vhodné místo.

Pedagog citlivě vede žáky k dokončení prací, k dokončení detailů, použití domluvené techniky a také k prezentaci, která probíhá bez selektování s možností vizuálního posouzení s ostatními spolužáky a sebereflexí.

Principy práce:

- připravené prostředí s výtvarným materiálem
- různé metody, techniky a způsoby práce
- způsoby práce, při kterých žáci zažívají radost a úspěch
- vzbuzování zájmu, rozvoj fantazie při nevšedním pohledu na svět
- skupinové práce
- podpora vlastních nápadů
- respektování zvoleného místa a spolupráce se spolužáky

Vzdělávací obsah vyučovacího procesu pro 1. stupeň

Očekávané výstupy Výtvarná výchova	Dílčí školní výstupy	Učivo + téma
Žák...		
VV-3-1-01 rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ	při vlastních výtvarných činnostech si osvojí termíny linie, tvar, barva, objem, objekt, a užívá je užívá a rozlišuje pojmy označující jednodušší výtvarné postupy: kresba, malba, koláž, frotáž, keramika aj.	prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru
VV-3-1-02 v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	v závislosti na zobrazovaném se učí zvolit vhodný formát, kompozici či výtvarnou techniku zvládá přípravu pomůcek, náčiní a materiálu k těmto postupům zvládá manipulaci s výtvarným náčiním a materiálem a rozlišuje ho	různé výtvarné techniky: kresba, malba, frotáž, koláž, keramika, aj. prvky a jejich kombinace - výtvarná hra, vhodný materiál, formát, barevnost, výtvarný materiál a náčiní
VV-3-1-03 vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	nachází souvislosti mezi smyslovými vjemy a vlastním vyjádřením postihne různou intenzitu vjemu	vizuálně obrazná vyjádření pohybu (lidské tělo, zvíře, stroj), zvuku (skladby různého rytmu, tempa, dynamiky), vůně a pach (jemné, intenzivní), chuti (sladké, hořké atd.), hmatových vjemů (drsné, chladné atd.) volně zvoleným postupem
VV-3-1-04 interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností	přiřadí správně díla k pojmům: malba, kresba, socha, sousoší, portrét, architektura, koláž, fotografie, ilustrace, komiks vyjádří jednoduše svoje dojmy	proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění seznamování s druhy výtvarných vyjádření na výstavách, projekcích

	z výtvarného díla, diskutuje o nich přiřadí i vytvoří ilustraci k textu přiměřené náročnosti na základě výběru hlavních motivů	ilustrace, různé techniky, komiks
VV-3-1-05 na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	vyjádří jednoduchým výtvarným postupem náladu, pocity, emoce zdůvodňuje odlišnou interpretaci svého obrazného vyjádření hodnotí svou práci	prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností komunikace se spolužáky v malých a velkých skupinách při práci na společných projektech
VV-5-1-01 při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)	rozlišuje a užívá pojmy přiměřené věku související s používanými výtvarnými postupy nabyté vědomosti aktivně využívá při tvorbě	barva – základní, podvojná, doplňková, kontrast barev (abstraktní barevné kompozice) objem – světlo a stín (vnímání vlivu světla na plastičnost předmětů) proporce – jednoduché poměřování (zachycení tvarově různých jednoduchých předmětů kresbou)
VV-5-1-02 užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a skulpturní postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model	pracuje v ploše s barevnými plochami a liniemi a vnímá působení jejich uspořádání na celek vytváří objekty přiměřené věku přidáváním i odebráním modelovací hmoty	uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření plocha – uspořádání prvků, barev a linií v ploše, střídání, rytmus proporce – lidská tvář, lidské tělo, kompozice více předmětů různé velikosti modelování
VV-5-1-03 při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu	řeší barevné znaky objektu vycházející ze skutečnosti i z představ rozvíjí prostorové vidění, cítění a vyjadřování na základě pozorování jevů a	smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama typy vizuálně obrazných vyjádření,

vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy	vztahů vybírá vhodný způsob vyjádření podle účelu vytvoří přání, pozvánku či plakát k akci školy, použije vhodný typ a velikost písma i jeho uspořádání ve zvoleném formátu	jejich rozlišení, výběr a uplatnění
VV-5-1-04 nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	osobitě vizuálně ztvární různé smyslové vjemy vytvoří objekt vnímatelný hmatem či sluchem	vyjádření různých smyslových vjemů volnou technikou objekt vytvořený z různých materiálů odlišitelných hmatem či vydávajících různé zvuky při manipulaci
VV-5-1-05 osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)	vyjádří různými výtvarnými postupy náladu, pocity, emoce používá různé postupy současného výtvarného umění	pocitová tvorba z poslechů hudby a zvuků různé způsoby vyjádření a ztvárnění reality, přechod k abstrakci
VV-5-1-06 porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	seznámí se s významnými díly některých uměleckých slohů a s jejich autory vyjadřuje své dojmy z děl Inspiruje se různými styly pro vlastní tvorbu	české i světové výtvarné umění, významná díla, umělci, styly
VV-5-1-07 nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	obhájí svůj názor a přijímá názory jiných komunikuje se spolužáky o své tvorbě uvědomuje si různé způsoby výtvarného vyjádření vysvětluje svůj výtvarný záměr a proměny obsahu vlastních vizuálně	komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření

	obrazných vyjádření i děl výtvarného umění	

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu pro 2. stupeň

Očekávané výstupy	Dílčí školní výstupy - učivo
Žák ...	
VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření
VV-9-1-02 užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace
VV-9-1-03 užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě
VV-9-1-04 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření	typy vizuálně obrazných vyjádření – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry

VV-9-1-05 rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu	přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech
VV-9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti
VV-9-1-07 porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	osobní postoj – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejetých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování
VV-9-1-08 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace

Výchovné a vzdělávací strategie

Všechny zásadní postupy, které povedou v daném předmětu k utváření klíčových kompetencí žáků:

1. Kompetence k učení

Volíme témata, která podporují variabilitu přístupu i zpracování a vybízejí k samostatné volbě prostředků.

Umožňujeme experimentování, kombinování i netradiční uplatnění výtvarných prostředků.

Dáváme dostatek času na to, aby si žák uvědomil a přemýšlel o různorodosti vjemů, poznával povrch, tvar objem, barvu.

2. Kompetence k řešení problémů

Umožňujeme žákovi výběr prostředků i témat.

Učíme žáky přiměřeně jejich věku a schopnostem vyhledávat informace.

3. Kompetence komunikativní

Umožňujeme sdělovat své jedinečné pocity, vjemy, prožitky, vlastní názor, kritický soud.

Vytváříme podmínky pro interpretaci výsledků činnosti.

Umožňujeme výběr výtvarných prostředků, kterými zážitky, vjemy a pocity uvedou do vizuální podoby.

Učíme žáka obhajovat svou práci.

4. Kompetence sociální a personální

Vytváříme pocit bezpečí.

Dáváme žákovi prostor pro jeho originální myšlenky, názory a postoje.

Zařazujeme práce ve skupinách.

Posilujeme sebevědomí žáka a podporujeme radost z objevů a tvorby.

5. Kompetence občanské

Vybíráme vhodné náměty, které respektují lidové tradice.

Prezentujeme výtvarné práce.

Vedeme k respektu k odlišným výtvarným řešením.

6. Kompetence pracovní

Vedeme žáka k čistotě práce.

Vedeme žáky k plánování postupu, přípravě potřebného materiálu i úklidu pracovního místa

7.6 *Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví - Tělesná výchova*

Název předmětu: Tělesná výchova

Charakteristika předmětu

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody a je důležitým předpokladem pro aktivní a spokojený život. Pohyb je součástí rozvoje osobnosti a inteligence.

Předmět Tělesná výchova zahrnuje vzdělávací obor Tělesná výchova a na druhém stupni také obor Výchova ke zdraví.

Vzdělávací obor Tělesná výchova jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu.

Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje a podporuje k další aktivitě.

Úsilí a nasazení žáka je přímo úměrné k jeho možnostem a dovednostem a závisí na jeho psychických a fyzických faktorech.

Pohyb je prostředek k poznání sebe sama, k sebevyjádření, k radosti ze cvičení. Neklademe důraz na soutěživost, ale na spolupráci v kolektivních hrách a sportovních disciplínách. Individuální disciplíny vedou žáci k vlastnímu nasazení a odvaze vyzkoušet něco nového nebo obtížnějšího

Principy práce:

- Volný a přirozený pohyb v připraveném a vhodném prostředí,
- psychické uvolnění, radost z pohybu,
- fyzická námaha jako podpora odvahy a sebedůvěry,
- respekt k individualitě žáka,
- spolupráce žáků, tolerance a povzbuzení,
- důraz na fair play,
- ocenění úsilí a vlastního nasazení žáka,
- dodržování hygienických norem a zvyklostí
- důraz na relaxaci

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a učí je být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních rizikových situacích i při mimořádných událostech. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví obsahuje vzdělávací obor Výchova ke zdraví výchovu k mezilidským vztahům a je velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků

Organizační rozčlenění předmětu:

Výuka tělesné výchovy probíhá ve věkově smíšené skupině, nejčastěji v blízkém okolí školy, v přírodě, na sportovištích, při nevhodném počasí v tělocvičně.

Základní výuka plavání se realizuje na prvním stupni v celkovém rozsahu 40 vyučovacích hodin. Očekávané výstupy je možné splnit již v 1. období 1. stupně. O zařazení do ročníků rozhoduje ředitel školy. Výuka plavání probíhá zejména v rámci dne v terénu a následně také během Letního kurzu.

Výchova ke zdraví probíhá nejvíce ve dni v terénu jako součást Tělesné výchovy. Mimo to je také začleněna do předmětu Společenstvo, kde jsou realizovány zejména sociální aspekty oboru (mezilidské vztahy), a do předmětu Svět kolem nás, kde se zabýváme zásadami zdravého životního stylu. Některé poznatky z oboru Výchova ke zdraví si žáci osvojují i na exkurzích.

Časové vymezení předmětu:

Celková dotace - 10 hodin na 1. stupni a 10 hodin na 2. stupni ZŠ

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Časová dotace	2	2	2	2	2

Ročník	6.	7.	8.	9.
Časová dotace	2	2	3	3

Obor Tělesná výchova

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu pro 1. stupeň

Očekávané výstupy	Dílčí školní výstupy	Učivo + téma
Žák...		
TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	Je si vědom souvislostí mezi zdravím a pravidelnou pohybovou aktivitou. Poznává základy sportovního odvětví atletiky a oblast turistiky a pobytu v přírodě - orientuje se podle turistického značení, zvládá skupinový přesun.	Význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu. Turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody. Základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh.
TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	Provádí nácvik a procvičuje techniku běhu, skoku do dálky a hodu míčkem. Zná startovní povely, zkouší správně provést polovysoký a nízký start. Prostřednictvím pohybu dokáže vyjádřit rytmus, pohybuje se při hudbě, zvládá jednoduché krokové choreografie. Provádí vhodná cvičení dle části cvičební jednotky.	Příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení. Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu. Základy atletiky – rychlý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem. Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmičným doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance.
TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	Zapojuje se do pohybových her. Využívá netradiční náčiní a pomůcky a vymýšlí alternativní pohybové úkoly a jejich obměny.	Pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity. Průpravné úpoly – přetahy a přetlaky.

	Účastní se úpolových her a cvičení. Spolupracuje na realizaci průpravných cvičení a jednoduchých herních cvičení.	Základy sportovních her – spolupráce ve hře, průpravné hry.
TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorách školy	Pohybové činnosti se účastní ve vhodném oblečení a vhodné sportovní obuvi, bez šperků a jiných zdobných předmětů. Dodržuje zásady bezpečného pohybu (gymnastická cvičení a cvičení na nářadí provádí pouze na pokyn učitele), bezpečně ukládá nářadí, náčiní a pomůcky.	Hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity.
TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	Rozumí pokynům a řídí se jimi, učí se základnímu názvosloví tělesné výchovy, reaguje na smluvené signály a dodržuje domluvená pravidla. Chápe strukturu jednotky tělesné výchovy a význam jejich jednotlivých částí.	Organizace cvičebního prostoru, příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek. Základní tělocvičné názvosloví, osvojovaných činností, smluvené povely, signály, povely pro pro ukončení nebo přerušení činnosti.
TV-5-1-01 podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	Do svého denního/týdenního režimu zařazuje pravidelnou pohybovou aktivitu a snaží se o její pravidelnost. Využívá příležitostí k pohybové aktivitě. Řízeně i spontánně zařazuje různé způsoby lokomoce a zapojuje hrubou motoriku - běhy, skoky, hody, které kultivuje v různých podmínkách. Herní formou rozvíjí své pohybové schopnosti.	Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu. Základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem.
TV-5-1-02 zařazuje do	Uvědomuje si nutnost správného	Zdravotně zaměřené činnosti

pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	držení těla pro své zdraví. Chápe význam přípravy na zátěž a potřebu kompenzace. Seznamuje se s různými relaxačními technikami a pociťuje jejich účinek. Je si vědom vlastních oslabení (pokud taková jsou) Orientuje se v typech cvičení a jejich významu, používá je, reaguje na potřeby svého těla.	– správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití.
TV-5-1-03 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her	Provádí průpravná a zpevňovací cvičení s vědomím jejich opodstatnění. Dle podmínek zkouší základní akrobatické prvky a zkouší cvičit na gymnastickém nářadí (kotoul vpřed a vzad, stoj na ruce s dopomocí, přeskok, chůze po kladině, šplh na tyči). Ovládá základní manipulaci s míčem, zkouší a zdokonaluje základní herní činnosti jednotlivce. Při realizaci pohybových her navrhuje nové varianty.	Základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti. Základy sportovních her – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce. Pohybové hry – s různým zaměřením; pohybová tvořivost.
TV-5-1-04 uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	Je seznámen s pravidly bezpečnosti a uvědoměle je dodržuje. Používá vhodný sportovní oděv a obuv, zná jejich vliv na kvalitu výkonu. Uvědomuje si význam střídání zátěže s odpočinkem pro zachování zdraví a pro optimální výkon. Přivolá pomoc, ošetří drobné poranění.	Bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárkách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV.

TV-5-1-05 jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	Cvičí podle předcvičujícího – napodobí pohyb, reaguje na pokyn a popis pohybu. Je schopen opravit nesprávně provedený pohyb svůj i spolužákův.	Měření a posuzování pohybových dovedností. Zraková kontrola pohybu (cvičení ve dvojicích, před zrcadlem). Reakce na pokyny.
TV-5-1-06 jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	Aktivně se učí pravidla při hraní týmových her a pravidla dodržuje. Chová se ohleduplně k mladším a slabším při hře. Upozorní na přestupky své i spoluhráčů proti pravidlům.	Zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly. Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží. Sportovní chování. Ohleduplnost.
TV-5-1-07 užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	Rozumí základnímu tělocvičnému názvosloví, učí se provádět cvičení podle grafického záznamu a podle psaného či mluveného popisu.	Komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných poloh, pohybů, činností a dovedností. Názvosloví pro atletiku, gymnastiku, sportovní hry a typy cvičení (průpravné, kondiční, rytmické atd.), startovní povely, pořadové povely, polohy (těla, paží, dolních končetin).
TV-5-1-08 zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěž na úrovni třídy	Podílí se na organizaci pohybových aktivit, závodů nebo soutěží. Soutěžní činnosti vnímá jako prostor pro zvyšování vlastní výkonnosti, prostor pro rozvoj svých pohybových schopností, prostor pro posilování "týmového ducha" a prostor pro snahu dosáhnout maximálního osobního výkonu (ve prospěch	Organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí. Organizace pohybových her v různém prostředí (dle aktuálních podmínek - tělocvična, hřiště, atletický stadion, les, zimní příroda,....).

	týmu). Vysvětlí pravidla realizované činnosti či hry, činnost předvede.	Organizace závodů či soutěží. Základy sportovních her – utkání podle zjednodušených pravidel minisportů.
TV-5-1-09 změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	Změří a zapíše výkon v osvojovaných disciplínách (běh, skok do dálky, hod, ...). Pracuje se stopkami, pásmem a bodovací kartou. Porovná a zhodnotí počáteční a konečný výkon. Připraví místo pro měření, upraví ho pro další výkony (úprava doskočiště, příprava míčků apod.).	Měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy. Základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem.
TV-5-1-10 orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace	Orientuje se v možnostech jak získat informace v oblasti sportu a tělesné výchovy – internet, tisk, TV, radio. Vyhledá potřebné informace v oblasti sportu a tělesné výchovy. Je seznámen s možnostmi, kde a jak se aktivně zapojit.	Zdroje informací o pohybových činnostech.
TV-5-1-11 adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti	Žák se ve vodním prostředí adaptuje. Zvládá základní plavecké dovednosti, chápe a dodržuje hygienu plavání..	Plavání (základní plavecká výuka) – hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti.
TV-5-1-12 zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti	Zvládá vybraný plavecký způsob a prvky sebezáchrany a bezpečnosti.	Plavání (základní plavecká výuka) – hygiena plavání, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a bezpečnosti.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu pro 2. stupeň

Očekávané výstupy RVP	Dílčí školní výstupy
Žák...	
TV-9-1-01 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	Pravidelně sleduje své denní pohybové aktivity. Zná své oblíbené pohybové činnosti a ty se snaží pravidelně zařazovat do svého denního/týdenního režimu. Rozlišuje význam rekreačního a výkonnostního sportu, stejně tak rozdíl sportu chlapců a dívek.
TV-9-1-02 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	Zřetelně si uvědomuje význam pohybu pro zdraví zná pojem zdravotně orientovaná zdatnost a způsoby jejího rozvoje. Je si vědom úrovně své zdatnosti a usiluje o její zlepšení.
TV-9-1-03 samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly	Zařazuje vhodný způsob přípravy na pohybovou činnost. Před zátěží či pohybovým výkonem vhodnou aktivitou zahřeje svůj organismus a následně se rozcvičí, po skončení hlavní činnosti vhodně zařadí závěrečné kompenzační, relaxační, zklidňující či uvolňující činnosti.
TV-9-1-04 odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší	Sport a pohybovou aktivitu chápe v kontextu etickém i ekologickém. Odmítá návykové látky. Pohybové činnosti chápe a zařazuje v souladu s péčí o životní prostředí a s péčí o své zdraví.
TV-9-1-05 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	Při pohybových činnostech předvídá možná nebezpečí úrazu a své chování flexibilně přizpůsobí aktuálním bezpečnostním požadavkům. V případě úrazu se snaží o improvizované ošetření a odsun raněného.
TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	Tvořivě přistupuje k realizaci pohybových her v soutěžní i nesoutěžní podobě. Usiluje o zlepšení specifických dovedností v gymnastice (akrobacie, přeskoky, cvičení na náradí) ve vybraných sportovních hrách (herní činnosti jednotlivce, herní kombinace a systémy) v atletice (běh, běh přes překážky,

	skok do dálky, hod míčkem, vrh koulí) v plavání (další plavecké dovednosti a další způsob, rozvoj plavecké vytrvalosti) v lyžování nebo bruslení (dle aktuálních přírodních a organizačních podmínek). Je seznámen s moderními estetickými a kondičními formami cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem. Orientuje se v úpolových sportech a v základech sebeobrany. Je samostatný a zdatný v oblasti turistiky a pobytu v přírodě (chůze se zátěží, základy orientačního běhu, ochrana přírody).
TV-9-2-02 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	Kontroluje a koriguje kvalitu provedení osvojených pohybových činností, snaží se o opakované zdokonalování. Používá pohyb jako formu sebevyjádření, poznává možnosti svého těla a tvořivě je aplikuje ve hře a jiných činnostech. Posoudí kvalitu provedení pohybových činností u ostatních.
TV-9-3-01 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	Vhodně reaguje na pokyny, povely i nonverbální signály rozhodčího v rámci sportovních aktivit a jejich pravidel. Sleduje a interpretuje informace o pohybových aktivitách uváděné v médiích a se znalostí problému o nich diskutuje.
TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	Uvědoměle jedná podle principů fair play při pohybových aktivitách, rozpozná negativní projevy a na tyto situace adekvátně reaguje. Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - spolupráce, týmový duch, pomáhá druhým, respektuje jedinečnost každého člověka a umí si vymezit své hranice.
TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	Zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje a turistické akce na úrovni školy. Aktivně koordinuje činnosti se členy družstva před pohybovou aktivitou, v jejím průběhu i po jejím skončení.
TV-9-3-04 rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	Rozlišuje mezi právy a povinnostmi hráče, rozhodčího, organizátora a diváka během pohybových aktivit. Jednotlivým právům a povinnostem rozumí a respektuje je.
TV-9-3-05 sleduje určené prvky	Změří nebo jinak kvantifikuje určené pohybové činnosti

pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	nebo sportovní výkony prováděné ve shodě s pravidly. Vyhodnocuje zaznamenané údaje o pohybových činnostech, popisuje jejich změny, vývoj, kvalitu nebo je vzájemně porovnává.
TV-9-3-06 zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	Aktivně se zapojuje do přípravy a realizace třídních nebo školních sportovně či tělovýchovně zaměřených událostí či akcí.
TV-9-3-07 zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	Zpracovává hodnoty dosažených výsledků spolužáků v rámci školních pohybových aktivit a zpracovaná data následně prezentuje.
ZTV-3-1-01 uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy	Rozumí pojmu "zdravotní cvičení", ovládá správné držení těla a v běžném životě se snaží o správné držení těla pečovat. Ovládá správné cvičební polohy a vyhýbá se nevhodným cvikům. Rozpozná vadné držení těla.
ZTV-3-1-02 zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením	Je si vědom svých vlastních oslabení a pravidelně provádí speciální vyrovnávací cvičení.
ZTV-5-1-01 zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování	
ZTV-5-1-02 zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele	Správně provádí speciální cvičení, koriguje vlastní provedení i provedení ostatních. Reaguje na korekce ostatních a na pokyny učitele.
ZTV-5-1-03 upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením	Je si vědom činností, které jsou v rozporu s jeho oslabením a tyto činnosti neprovádí.

Obor Výchova ke zdraví

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu pro 2. stupeň

Očekávané výstupy RVP	Dílčí školní výstupy
Žák...	
VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ	
VZ-9-1-01 respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě	Věnuje pozornosti tomu, co ve svém životě chce a ne tomu, co ve svém životě nechce. Důvěřuje sám sobě a signálům svého těla.
VZ-9-1-02 vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek
VZ-9-1-03 vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví	Rozvíjí svoji emoční a sociální inteligenci podle svých schopností a dispozic, a umí je uplatnit v praktických situacích.
VZ-9-1-04 posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví	Uvědomuje si základní životní potřeby (tělesné, duševní a sociální). Umí je pojmenovat a nenásilně komunikovat. A tím naplňuje potřeby i potřeby druhých ve shodě se zdravím.
ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ	
VZ-9-1-05 usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví	Uvědomuje si zodpovědnost za své zdraví
VZ-9-1-06 vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí	Umí sdílet informace o zdraví s ostatními a diskutuje o aspektech zdraví včetně vlivu stravy a životního stylu.
VZ-9-1-07 dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky	Výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu

	stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy
VZ-9-1-08 uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	ochrana před přenosnými chorobami – základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty
VZ-9-1-09 projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce	Svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc.
RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE	
VZ-9-1-10 samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	Umí pracovat s vlastní energií, využívá ji na své optimum. Samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, čímž předchází stresovým situacím.
VZ-9-1-11 respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví	sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost,
VZ-9-1-12 respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	Orientuje se v otázce sexuality v souvislosti se zdravím, vztahy a pozitivními životními cíli a odpovědného sexuálního chování.
VZ-9-1-13 uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým	Na základě informací kriticky uvažuje o rizicích spojených se zneužíváním psychoaktivních látek, s užíváním internetu, umí rozeznat prvky manipulace a násilí.

VZ-9-1-14 vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi	manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt
VZ-9-1-15 projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc	Chová se odpovědně v silniční i železniční dopravě. Dokáže poskytnout první pomoc
VZ-9-1-16 uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí

Výchovné a vzdělávací strategie

Všechny zásadní postupy, které povedou v daném předmětu k utváření klíčových kompetencí žáků:

1. Kompetence k učení

Práce žáka je založena na vnitřní motivaci a zodpovědnosti za své vzdělávání.

Vedeme žáky k sebehodnocení a plánování, co příště udělat efektivněji a co je pro každého vnitřní motivací.

Vedeme žáky k zodpovědnosti za zdraví jako důležité životní hodnoty v kontextu dalších životních hodnot. Učíme žáky plánovat, vyhodnocovat, organizovat jejich činnosti a dovednosti. Vedeme žáky k osvojení nových pohybových dovedností, cviků vedoucích ke správnému držení těla a optimálnímu rozvoji zdravotně orientované zdatnosti. Vedeme žáky ke vnímání souvislostí mezi tělesnou kondicí a psychickou pohodou.

Žáky vedeme k samostatnosti, aby byli schopni získané dovednosti kriticky posuzovat a najít v nich smysl pro využití v budoucnosti. Žáky vedeme k tomu, aby si uměli rozvrhnout, jak by mohli své učení zdokonalit. Žáky vedeme k sebehodnocení. Radujeme se z pokroků jednotlivců.

2. Kompetence k řešení problému

Žáky vedeme k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti. Během vyučování žáky zapojujeme do řešení problémových situací a sami si můžou vyzkoušet řešení: např. vedoucí skupiny, rozhodčí apod.

Podněcujeme žáka k tvořivému myšlení a logickému uvažování. Vedeme žáka k řešení kolektivních problémů, hledání nového řešení. Hledáme vhodné taktiky v individuálních i kolektivních sportech. Podporujeme žáky v pozitivním prožívání osvojených pohybových dovedností a využíváme je jako prostředek k překonání negativních tělesných a duševních stavů.

Vedeme žáky k dokončování započatých činností a využíváme sebehodnocení dětí.

3. Kompetence komunikativní

V hovorech hledáme vzájemné porozumění, učíme se empatii, vedeme žáky k respektu k druhým a k sobě. Trénujeme naslouchání, navazování a udržování kontaktu při komunikaci (kontakt očima, tělo vědomě nastavené k naslouchání, „řeč těla“). Hledáme cesty spolupráce a cesty k atmosféře, ve které je nám všem dobře.

Učíme se věcnému vyjadřování k danému problému, vedeme žáky ke kultivované komunikaci.

Vedeme žáky k dodržování pravidel, čestnému jednání v duchu fair-play.

Žáky učíme specifické způsoby komunikace v oblasti sportu a především v oblasti sportovních her.

4. Kompetence sociální a personální

Žáci se podílejí na tvorbě pravidel a ověřují jejich reálné dopady. S žáky pracujeme s přirozeným důsledkem jednání žáků.

Vedeme žáky k pomoci a povzbuzování navzájem. Sociální schopnosti rozvíjíme v průběhu všech aktivit. Ve vyučování žáci spolupracují ve skupinách a vzájemně si pomáhají. Žáky vedeme k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se mohou sami podílet. Žáky vedeme k sebeovládání při jednání s učiteli, žáky i jinými účastníky vyučování v různých situacích.

Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role. Rozdělování a přijímání úkolů v rámci sportovního družstva. Učíme žáky význam sociálních vztahů ve sportu a pohybových dovednostech a využití pro přátelské meziosobní vztahy. Učíme žáky pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci svoji i druhých - efektivní spolupráce.

5. Kompetence občanské

V rámci komunitního kruhu vytváříme prostor pro poskytování zpětné vazby na chování žáků.

K výuce využíváme přirozeného prostředí tzv. den v terénu (venkovní prostředí apod.)

Žáci si společně uvědomují nutnost ustanovení pravidel chování. Vedeme žáky k respektování individuálních rozdílů druhých lidí a k pomoci druhému člověku.

Žáky vedeme ke zdravému životnímu stylu.

Při pobytech v přírodě se žáci chovají jako zodpovědné osoby.

Vychováváme žáka jako svobodného občana plnícího si své povinnosti, uplatňujícího svá práva a respektujícího práva druhých. Dbáme na dodržování pravidel chování ve škole, na sportovištích, ve městě i v přírodě. Žáky vedeme k dodržování hygieny při tělesných aktivitách a poskytnutí první pomoci při úrazech lehčího charakteru. Emoční i věcné žáky seznamujeme se škodlivostí požívání drog a jiných návykových látek.

6. Kompetence pracovní

Žáci jsou vedeni k definování oblastí, ve kterých jsou úspěšní a zažívají uspokojení z dobré činnosti.

V rámci akcí mimo školu jsou vedeny k plánování a rozpočtu těchto činností i s přirozenými následky neúspěchu.

Vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení s reálnými možnostmi při profesní orientaci. Individuálním přístupem a spoluprací s rodiči pomáháme žákům při profesní orientaci.

Uvádíme příklady nutnosti dodržování pravidel ve sportu i v celém životě. Vyhledáváme možná rizika při pohybových činnostech a hledáme cesty jejich minimalizace. Žáky vedeme ke zpracovávání a prezentaci naměřených výkonů. Důsledně učíme žáky dodržovat organizační, hygienické a bezpečnostní zásady.

7.7 Vzdělávací oblasti: Člověk a jeho svět, Člověk a společnost, Člověk a příroda – Svět kolem nás

Název předmětu: Svět kolem nás

Charakteristika předmětu

Tento předmět zasahuje do různých oblastí život a světa, který nás obklopuje. Týká se rodiny, člověka, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví i dalších zajímavých témat. Dívá se jak do historie, tak i do současnosti a směřuje žáky k dovednostem důležité pro praktický život. Rozvíjí také jeho poznatky v oblasti pozorování, pojmenovávání věcí, jevů a dějů, hledá jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Učí žáky vnímat lidi a vztahy mezi nimi, krásy přírody i lidských výtvorů, vede k porozumění soudobého života, upozorňuje na jeho problémy.

Smyslem předmětu je vytvoření všeobecného přehledu, zvládnutí práce s informacemi (vyhledávání, kritické hodnocení a třídění, diskuse, argumentace atd.), získání kladného vztahu ke vzdělávání a utváření aktivního postoje k řešení potřeb občanské společnosti.

Organizační rozčlenění předmětu:

Výuka předmětu Svět kolem nás tvoří hlavní náplň projektů a je také součástí dne v terénu. Na druhém stupni zahrnuje vzdělávací obory Výchova k občanství, Přírodopis, Zeměpis a Dějepis.

Výuka probíhá ve věkově smíšené skupině, kdy se často uplatňuje vzájemné učení, ale také individuální práce jednotlivce, či práce ve dvojicích, či skupinách.

Je kladen důraz na možnost žáků volit si témata, se kterými se seznámí víc do hloubky, vrstevnické učení a týmovou práci, řešení praktických úkolů a propojování učiva z různých vzdělávacích oblastí. Výuka většinou probíhá ve třídě, v blízkém okolí školy, v přírodě, na kulturních akcích, ve spolupráci s jinými organizacemi.

Časové vymezení předmětu:

Celková dotace - 12 hodin na 1. stupni a 24 hodin na 2.stupni ZŠ

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Časová dotace	2	2	2	3	3

Ročník	6.	7.	8.	9.
Časová dotace	6	6	6	5+1

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět

MÍSTO, KDE ŽIJEME

Očekávané výstupy	Dílčí školní výstupy	Učivo + téma
Žák...		
ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	vyznačí na mapě svůj dům a cestu do školy, zná možná nebezpečí na cestě	domov, orientace v místě bydliště, škola - prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy
ČJS-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a oblužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	uvede základní informace o své obci a zemi, ve které žije, zorientuje se v jednoduché mapě, nakreslí vlastní schéma a zanesse do něj pro něj významné prvky	okolní krajina (místní oblast, region) země, v níž žijeme – hranice, státní symboly práce s mapou - hlavní město a velká města, velké řeky, pohoří a nížiny, země sousedící s ČR, světové strany, kompas

ČJS-3-1-03 rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost	na místě, které zná, rozliší prvky v krajině, určí, co je v krajině vybudováno lidským zásahem	krajina okolí obce, vodstvo, osídlení, doprava, vliv krajiny na osídlení, lidské zásahy v krajině
ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	zakreslí polohu svého bydliště a školy do plánu části obce, orientuje se v mapě mikroregionu, vyhledává v ní významné prvky	bydliště mikroregion
ČJS-5-1-02 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	umí se bezpečně pohybovat v přírodě, objevovat ji a pobývat v ní, používá k orientaci v mapách hlavní i vedlejší světové strany, určí přibližně světové strany v přírodě, pracuje s kompasem v terénu, zorientuje mapu	světové strany práce s mapou zásady pobytu v přírodě
ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrtu, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí	čte a zpracovává údaje z obecně zeměpisné mapy, politické mapy a dalších (podnebí, zemědělství...) pracuje s legendou mapy a chápe měřítko mapy, orientuje se na mapě Evropy – státy, významné prvky povrchu, orientuje se na mapě světa – kontinenty, oceány	atlas, mapy, plány legenda, měřítko mapy povrch, vodstvo ČR Evropa – pojmy: poloostrov, záliv, vnitrozemský, přímořský stát svět – pojmy: kontinent, oceán, moře, průplav, průliv, rovník, rovnoběžka, poledník, obratník, polární kruh
ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického	orientuje se v uspořádání ČR, zná typické znaky jednotlivých krajů ČR	kraje ČR (povrch, města, památky, osobnosti)
ČJS-5-1-05 zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v	seznámí s navštíveným místem, popíše polohu místa, cestu, vystihne zvláštnosti, doporučí návštěvu místa	cizí země a jejich zajímavosti

jiných zemích		
ČJS-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	popíše principy rozhodování v demokratické společnosti a hlavní orgány rozhodování v našem státě, zná symboly naší státnosti, seznamuje se se způsobem vedení obce	rozdělení moci v ČR, státní aparát, funkce státu, státní symboly

LIDÉ KOLEM NÁS

Očekávané výstupy	Dílčí školní výstupy	Učivo + téma
Žák...		
ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	používá správně pojmy: rodiče, sourozenci, teta, strýc, bratranec, sestřenice, prarodiče a vysvětlí, jaký mají v rodině úkol projevuje toleranci k ostatním lidem, dokáže říct svůj názor a tolerovat názory druhých vytváří a dodržuje pravidla soužití ve škole	rodina - postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezilidské vztahy, život a funkce rodiny průběh lidského života pravidla a jejich dodržování
ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	uvede příklady lidských činností a jejich význam, přiřadí výrobek ke správnému zaměstnání, orientuje se v možnostech, jak trávit volný čas	práce fyzická a duševní lidská povolání volný čas a jeho využití
ČJS-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	podílí se na tvorbě pravidel života třídy, uvědomuje si a dodržuje pravidla chování vůči dospělým i vrstevníkům učí se základům chování ke druhému pohlaví při simulacích a hrách orientuje se v příbuzenských vztazích, sestaví svůj jednoduchý rodokmen	život ve společenství třídy vztahy mezi pohlavími rodina obec

ČJS-5-2-02 rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení	uplatňuje principy kooperace při společných činnostech, vyjadřuje své názory, naslouchá ostatním a hledá společná řešení, nesouhlas umí vyjádřit vhodným způsobem a zdůvodnit jej	vlastnosti lidí způsoby řešení problémů
ČJS-5-2-03 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy	respektuje dohodnutá pravidla, umí rozeznat jejich nedodržování ze strany druhých sezná se s právy dítěte, rozezná chování, které jim odporuje, umí požádat o pomoc při pocitu ohrožení, postavit se bezpráví	pravidla slušného chování principy demokracie základní lidská práva a práva dítěte práva a povinnosti žáků školy protiprávní jednání
ČJS-5-2-04 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	respektuje osobní vlastnictví spolužáků uvědoměle používá školní majetek umí hospodařit se svým kapesným zná ceny běžných potravin, drobných školních potřeb pozná české mince a bankovky uvede příklad využití platební karty odhadne cenu základních potravin a celkovou cenu nákupu zkontroluje, kolik peněz je vráceno při placení porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi na příkladech objasní rizika půjčování peněz uvede příklady základních příjmů a výdajů domácnosti	vlastnictví osobní, soukromé, majetek školy kapesné ceny běžných potravin reklamace rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti hotovostní a bezhotovostní platby způsoby placení banka jako správce peněz, úspory, půjčky
ČJS-5-2-05 poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)	umí vystoupit se svým návrhem na změny, umí změny přiměřeným způsobem formulovat, graficky vyjádřit	konkrétní společenské nebo ekologické problémy v okolí, globální problémy, reklamní vlivy

LIDÉ A ČAS

Očekávané výstupy	Dílčí školní výstupy	Učivo + téma
Žák...		
ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	určí datum, letopočet, čas uvede situaci z minulosti, současnosti a situaci, která nastane v budoucnu	orientace v čase a časový řád určování času, kalendáře, režim dne, roční období současnost a minulost v našem životě proměny způsobu života, bydlení, předmětů denní potřeby
ČJS-3-3-02 pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije	uvede kulturní památky v okolí, vypráví o historii a současnosti své obce vypráví báji, pověst ze svého kraje	historie obce a její současnost regionální památky báje, mýty, pověsti minulost kraje a předků domov, vlast, rodný kraj
ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	seznamuje se s rodinnou historií mapuje a poznává svou rodinnou tradici zná význam svátků z perspektivy lidové kultury	rodokmen - moji předci a jejich vzpomínky lidové zvyky a tradice významné dny a svátky
ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	používá jednotky času orientuje se v kalendářním roce uvědomuje si rozvržení činností v rámci dne, týdne, sám plánuje své činnosti	čas jako fyzikální veličina časová osa: pojmy století, tisíciletí, letopočet, datum kalendář rozvrh dne
ČJS-5-3-02 využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek	samostatně zpracovává poznatky získané na školních exkurzích uvede příklady chráněných památek v ČR a důvod jejich ochrany aktivně využívá knihovnu jako zdroj informací	školní exkurze a výlety (muzea, hrady, galerie) pojem mezinárodně chráněná kulturní, přírodní památka, národní kulturní památka využívání knihovny
ČJS-5-3-03 rozeznává	rozlišuje minulé a současné,	dějiny jako časový sled

současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifíků	používá pojmy k časovému zařazení událostí zná historii obce a regionu	událostí historie obce a regionu
ČJS-5-3-04 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifíků	orientuje se v jednoduše nastíněných důležitých událostech naší historie zná jména a význam některých osobností	současnost a minulost v našem životě - proměny způsobu života, bydlení, předmětů denní potřeby vybrané kapitoly z historie vlasti a významné osobnosti ilustrující měnící se způsob života našich předků v různých obdobích
ČJS-5-3-05 objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	vyhledá v kalendáři státní svátky a významné dny seznáme se s důvody jejich slavení	rituály, státní svátky, historické souvislosti, porovnání současnosti a minulosti

ROZMANITOST PŘÍRODY

Očekávané výstupy	Dílčí školní výstupy	Učivo + téma
Žák...		
ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	porovnává jednotlivá roční období pozoruje změny v přírodě chápe střídání dne a noci	roční období změny počasí v průběhu roku kalendář přírody
ČJS-3-4-02 rozřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	zařadí správně přírodniny do živé či neživé přírody pozoruje, seznamuje se a pojmenuje nejznámější rostliny a živočichy	živá a neživá příroda zástupci rostlin a živočichů typických pro různá přírodní společenstva

ČJS-3-4-03 provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	měří, porovnává a zapisuje jednoduché pokusy prakticky využívá základní jednotky třídí získané informace	látky a jejich vlastnosti hmotnost, délka, objem měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek
ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	zná složení a vlastnosti vody, vzduchu, půdy rozliší běžně známé horniny a nerosty a zná jejich využití chápe závislost živých přírodnin na prostředí vytvářeném neživými přírodninami zná význam zelených rostlin pro obnovu kyslíku v atmosféře vyhledá a popíše problémy životního prostředí oblasti, kde žije a porovná je s problémy z jiných oblastí	neživé přírodniny živé přírodniny (houby, rostliny, živočichové) vztah mezi živými a neživými přírodninami základní podmínky života voda, vzduch koloběh vody v přírodě
ČJS-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	zná uspořádání sluneční soustavy, rozdíl mezi hvězdou a planetou, popíše pohyby Země a Měsíce a časové jednotky z nich odvozené (den, měsíc, rok), vysvětlí střídání ročních období v naší zeměpisné šířce	sluneční soustava pohyby Země a Měsíce gravitace
ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí	rozlišuje základní zeměpisné pásy, jejich umístění, rozdílné podnebí a životní podmínky v nich, zařadí běžně známá exotická zvířata do zeměpisného pásu a kontinentu orientuje se v životních podmínkách známých ekosystémů popíše jednoduše ekosystém ze svého okolí a organismy v něm hledá souvislosti mezi výskytem určitých druhů a prostředím v dané lokalitě	zeměpisné pásy ekosystémy, biotopy, potravní řetězec
ČJS-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních	zná běžně rozšířené druhy v okolí zařadí jedince do skupiny podle společných znaků, popíše jeho	houby rostliny živočichové

organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	tělo a způsob života k zařazení a pojmenování využívá atlasy, encyklopedie a jednoduché klíče	jednoduché třídění na známé skupiny, popis stavby těla, způsobu života, pozorování druhů nacházejících se v okolí
ČJS-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	chápe vliv lidí na životní prostředí, aktivně třídí odpad zná nejvyužívanější suroviny, jejich původ sezná se s alternativními zdroji energie, ekologickým zemědělstvím, posuzuje jejich výhody a nevýhody zajímá se o dění v ČR i ve světě, orientuje se v environmentálních problémech, ví o oblastech ohrožených přírodními katastrofami	využívání přírodních zdrojů obnovitelné přírodní zdroje ekologické problémy současnosti likvidace odpadů živelní pohromy a přírodní katastrofy
ČJS-5-4-06 stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí, v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit	seznamuje se s riziky vzniku mimořádných událostí a možnostmi ochrany	rizika spojená s ročními obdobími a sezonními činnostmi mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi
ČJS-5-4-07 založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	naplánuje, provede, pozoruje, zaznamená a zhodnotí pokus, pozorování používá správné názvy veličin, názvy základních i odvozených jednotek a jejich značky provede měření vybraným měřidlem, zaznamená výsledky	rozbor půdy rozpuštění látek klíčení semen skupenství vody práce s mikroskopem měření veličin (hmotnost, délka, objem, obsah, čas, teplota)

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Očekávané výstupy	Dílčí školní výstupy	Učivo + téma
Žák...		

ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	pojmenuje základní části lidského těla uplatňuje zásady zdravé výživy a projevuje vhodné chování ve vztahu ke zdraví, předchází úrazům orientuje se v cestách přenosu nejčastějších infekčních chorob a s pomocí dospělých se dovede před nimi chránit	péče o zdraví zdravá výživa denní, pitný a pohybový režim zdravá strava nemoc
ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	diskutuje o účinných způsobech ochrany bezpečně se pohybuje na silnici v roli chodce i cyklisty cíleně používá ochranné prvky v silniční dopravě, a to v roli chodce i cyklisty vybavuje si krizová telefonní čísla	bezpečné chování v rizikovém prostředí, silničním provozu a krizových situacích
ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	zná základní možná rizika včetně návykových látek a umí jim předcházet, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné	krizové situace (šikana, drogy, situace hromadného ohrožení). způsoby komunikace s operátory tísňových linek
ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	je seznámen s možnými mimořádnými událostmi a se způsoby chování v těchto situacích – přírodní katastrofy a další ohrožení	mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená - postup v případě ohrožení (požár, varovný signál, evakuace)
ČJS-5-5-01 využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a k podpoře vlastního zdravého způsobu života	vysvětlí funkci orgánových soustav (trávicí, dýchací, nervová, vylučovací, oběhová, rozmnožovací) zná některé vlivy ohrožující fungování lidského těla, vysvětlí je rozlišuje běžné nemoci a úrazy, dovede s před nimi bránit	lidské tělo jednotlivé orgánové soustavy vlivy ohrožující jednotlivé soustavy (nadváha, drogy, neléčené nemoci, stres) běžné nemoci, úrazy - prevence

ČJS-5-5-02 rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	zná způsob vzniku nového jedince popíše přiměřeným způsobem průběh těhotenství a porod, vývoj dítěte po narození	pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce vývoj jedince
ČJS-5-5-03 účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	chápe nutnost zapojit se do společných činností přebírá odpovědnost za svůj podíl práce umí si rozvrhnout činnost během dne, týdne, orientuje se v poznámkách (diář) ví, který druh odpočinku (aktivně, pasivně) mu vyhovuje	dělbá práce, povinnosti ve skupině (třída, rodina) denní režim, týdenní režim relaxace
ČJS-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodce a cyklista	na modelových situacích se učí zvládat mimořádné události uplatňuje pravidla bezpečnosti v silničním provozu v roli chodce a cyklisty	bezpečné chování v rizikovém prostředí úraz nehoda hrožení jinou osobou živelná katastrofa bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty
ČJS-5-5-05 předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	odmítne nabízené cigarety, alkohol i látky neznámého původu a účinku ví i o dalších závislostech a uvědomuje si jejich nebezpečí	drogové závislosti (drogy, kouření, alkohol, léky) závislost na počítačových hrách, hracích automatech
ČJS-5-5-06 uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	rozlišuje potraviny zdravé a nezdravé, navrhne jídelníček dodržuje pitný režim zná vliv některých vitamínů a minerálů na zdraví uvědomuje si vliv fyzické aktivity na zdraví dodržuje základní hygienické návyky	zdravý životní styl výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy osobní hygiena duševní hygiena
ČJS-5-5-07 rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	vhodně reaguje v případě úrazu ošetří drobné poranění zná telefonní čísla záchranné služby a další, je schopen přivolat	život ohrožující zranění drobná poranění a způsoby jejich ošetření

	pomoc zajistí pomoc dospělé osoby, lékaře v případě potřeby komunikuje s lékařem o problému	důležitá telefonní čísla
ČJS-5-5-08 uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku	popíše rozdíly mezi pohlavími (fyzické, duševní) rozumí projevům pohlavního dospívání zná nebezpečí pohlavně přenosných nemocí a způsob ochrany před nimi	partnerství, manželství, rodičovství základy sexuální výchovy pohlavně přenosné nemoci

Vzdělávací oblast Člověk a společnost, obor Dějepis

ČLOVĚK V DĚJINÁCH

Očekávané výstupy RVP	Dílčí školní výstupy - učivo
Žák...	
D-9-1-01 uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků	význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách
D-9-1-02 uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány	historické prameny, instituce
D-9-1-03 orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	časová osa, hlavní historické epochy

POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI

Očekávané výstupy RVP	Dílčí školní výstupy - učivo
Žák...	
D-9-2-01 charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu	člověk a lidská společnost v pravěku
D-9-2-02 objasní význam zemědělství,	mladší doba kamenná

dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost	doba bronzová doba železná
D-9-2-03 uvede příklady archeologických kultur na našem území	první kultury na našem území

NEJSTARŠÍ CIVILIZACE. KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY

Očekávané výstupy RVP	Dílčí školní výstupy - učivo
Žák...	
D-9-3-01 rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz
D-9-3-02 uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	nejvýznamnější starověké památky
D-9-3-03 demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem	antické Řecko a Řím
D-9-3-04 porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	formy vlády, podstata antické demokracie

KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA

Očekávané výstupy RVP	Dílčí školní výstupy - učivo
Žák...	
D-9-4-01 popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států	nový etnický obraz Evropy utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj
D-9-4-02 porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti	islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci)
D-9-4-03 objasní situaci Velkomoravské	Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a

říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech	postavení v Evropě
D-9-4-04 vymezení úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám	křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy
D-9-4-05 ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev kultura středověké společnosti – románské a gotické umění a vzdělanost

OBJEVY A DOBÝVÁNÍ, POČÁTKY NOVÉ DOBY

Očekávané výstupy RVP	Dílčí školní výstupy - učivo
Žák...	
D-9-5-01 vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky	renesance, humanismus, reformace a jejich šíření Evropou
D-9-5-02 vymezení význam husitské tradice pro český politický a kulturní život	husitství v českých zemích a jeho význam
D-9-5-03 popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky	zámořské objevy a počátky dobývání světa
D-9-5-04 objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie	český stát a velmoci v 15.–18. století
D-9-5-05 objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky	třicetiletá válka, její příčiny a důsledky
D-9-5-06 na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus	srovnání absolutismu, konstituční monarchie a jiných forem vlády

D-9-5-07 rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek	barokní kultura a osvícenství

MODERNIZACE SPOLEČNOSTI

Očekávané výstupy RVP	Dílčí školní výstupy - učivo
Žák...	
D-9-6-01 vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	industrializace a její důsledky pro společnost; sociální otázka
D-9-6-02 objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé	Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět; vznik USA
D-9-6-03 porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů	národní hnutí velkých a malých národů; utváření novodobého českého národa
D-9-6-04 charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích	revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů
D-9-6-05 na vybraných příkladech demonstuje základní politické proudy	politické proudy (konzervativismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva
D-9-6-06 vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezení význam kolonií	kulturní rozrůzněnost doby konflikty mezi velmocemi, kolonialismus

MODERNÍ DOBA

Očekávané výstupy RVP	Dílčí školní výstupy - učivo
Žák...	
D-9-7-01 na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky
D-9-7-02 rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů	nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě; vznik Československa, jeho hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy
D-9-7-03 charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu	mezinárodněpolitická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech; totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro Československo a svět
D-9-7-04 na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	druhá světová válka, holokaust
D-9-7-05 zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj; politické, mocenské a ekonomické důsledky války vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989, vznik České republiky

ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SE SVĚT

Očekávané výstupy RVP	Dílčí školní výstupy - učivo
Žák...	
D-9-8-01 vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků	studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi; politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření
D-9-8-02 vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce	vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí)
D-9-8-03 posoudí postavení rozvojových zemí	rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět

D-9-8-04 prokáže základní orientaci v problémech současného světa	problémy současnosti věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje

Vzdělávací oblast Člověk a společnost, obor Výchova k občanství
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI

Očekávané výstupy RVP	Dílčí školní výstupy - učivo
Žák...	
VO-9-1-01 objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání	státní symboly, státní svátky, významné dny
VO-9-1-02 rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	pojem vlasti a vlastenectví, zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti
VO-9-1-03 zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje	osobní vlastnictví, vandalismus
VO-9-1-04 zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají	rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice; kulturní instituce
VO-9-1-05 kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	masová kultura, prostředky masové komunikace, masmédiá
VO-9-1-06 zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu	přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti
VO-9-1-07 uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem	osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace konflikty v mezilidských vztazích a způsoby jejich řešení
VO-9-1-08 objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá	morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování

tolerantní postoje k menšinám	vzájemná tolerance
VO-9-1-09 rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	problémy lidské nesnášenlivosti
VO-9-1-10 posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci	práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy společná pravidla a normy vklad vzdělání pro život dělna práce a činností, výhody spolupráce lidí

ČLOVĚK JAKO JEDINEC

Očekávané výstupy RVP	Dílčí školní výstupy - učivo
Žák...	
VO-9-2-01 objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života	projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter vrozené předpoklady, osobní potenciál
VO-9-2-02 posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek	system osobních hodnot, sebehodnocení vůle, strategie při překonávání překážek
VO-9-2-03 rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání	vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí stereotypy v posuzování druhých lidí
VO-9-2-04 popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji

ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ

Očekávané výstupy RVP	Dílčí školní výstupy - učivo

Žák...	
VO-9-3-01 rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady	formy vlastnictví hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví
VO-9-3-02 sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi	funkce a podoby peněz, formy placení rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing
VO-9-3-03 na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení	hotovostní a bezhotovostní platba, debetní a kreditní karty
VO-9-3-04 vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít	banky a jejich služby, aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění
VO-9-3-05 uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky způsoby krytí deficitu	produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků
VO-9-3-06 na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz	principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh tvorba ceny, inflace podstata fungování trhu nejčastější právní formy podnikání
VO-9-3-07 rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané	rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti význam daní
VO-9-3-08 rozlišuje a porovnává úlohu	výroba, obchod, služby – jejich funkce a návaznost

výroby, obchodu a služeb, uveďte příklady jejich součinnosti

ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO

Očekávané výstupy RVP	Dílčí školní výstupy - učivo
Žák...	
VO-9-4-01 rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky	znaky státu, typy a formy státu státní občanství ČR, Ústava ČR
VO-9-4-02 rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uveďte příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	složky státní moci, jejich orgány a instituce orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly
VO-9-4-03 objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů	znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu politický pluralismus, sociální dialog a jejich význam
VO-9-4-04 vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uveďte příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů	význam a formy voleb do zastupitelstev
VO-9-4-05 přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu	základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech poškození lidských práv, šikana, diskriminace
VO-9-4-06 objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství	význam a funkce právního řádu
VO-9-4-07 provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uveďte příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci	právní norma, předpis, publikování právních předpisů běžné smlouvy
VO-9-4-08 dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si	odpovědnost za své jednání

rizika jejich porušování	
VO-9-4-09 rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů	orgány právní ochrany občanů, soustava soudů
VO-9-4-10 rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady	druhy a postihy protiprávního jednání, trestní postížitelnost
VO-9-4-11 diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	korupce

MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT

Očekávané výstupy RVP	Dílčí školní výstupy - učivo
Žák...	
VO-9-5-01 popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování	evropská integrace – podstata, význam, výhody Evropská unie a ČR
VO-9-5-02 uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích	mezinárodní spolupráce – ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody významné mezinárodní organizace (Rada Evropy, NATO, OSN aj.)
VO-9-5-03 uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory	Projevy globalizace, klady a zápory
VO-9-5-04 uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva	významné globální problémy, příčiny a důsledky
VO-9-5-05 objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu	globální a lokální problémy, možnosti jejich řešení na úrovni obce, regionu

VO-9-5-06 uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru	mezinárodní terorismus obrana státu

Vzdělávací oblast Člověk a příroda, obor Zeměpis

Očekávané výstupy RVP	Dílčí školní výstupy
Žák...	
GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE	
Z-9-1-01 organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů	komunikační geografický a kartografický jazyk – vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy;
Z-9-1-02 používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii	základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary, plošné útvary a jejich kombinace: sítě, povrchy, ohniska – uzly; hlavní kartografické produkty: plán, mapa; jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky; statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; základní informační geografická média a zdroje dat
Z-9-1-03 přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině	geografická kartografie a topografie – glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti;
Z-9-1-04 vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu	měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám; praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě
PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ	

Z-9-2-01 zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy	Země jako vesmírné těleso – tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas
Z-9-2-02 prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů	krajinná sféra – přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry
Z-9-2-03 rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu	system přírodní sféry na planetární úrovni – geografické pásy, geografická (šířková) pásma, výškové stupně
Z-9-2-04 porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost	system přírodní sféry na regionální úrovni – přírodní oblasti
REGIONY SVĚTA	
Z-9-3-01 rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa	světadíly, oceány, makroregiony světa – určující a porovnávací kritéria;
Z-9-3-02 lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)
Z-9-3-03 porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílvů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států	modelové regiony světa – vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení
Z-9-3-04 zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	modelové regiony světa – vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení
SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ	

Z-9-4-01 posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa Z-9-4-02 posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel Z-9-4-03 zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje Z-9-4-04 porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit Z-9-4-05 porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků Z-9-4-06 lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech	obyvatelstvo světa – základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické, hospodářské a kulturní charakteristiky globalizační společenské, politické a hospodářské procesy – aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace světové hospodářství – sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatele hospodářského rozvoje a životní úrovně regionální společenské, politické a hospodářské útvary – porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace; hlavní a periferní hospodářské oblasti světa; politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států; geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	
Z-9-5-01 porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajiny	krajina – přírodní a společenské prostředí, typy krajiny
Z-9-5-02 uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)	vztah přírody a společnosti – trvale udržitelný život a rozvoj,
Z-9-5-03 uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva
ČESKÁ REPUBLIKA	

Z-9-6-01 vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy Z-9-6-02 hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům Z-9-6-03 hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu Z-9-6-04 lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit Z-9-6-05 uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států	místní region – zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál × bariéry) Česká republika – zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje; obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry; rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství; transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady; hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu regiony České republiky – územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu, přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech
Z-9-7-01 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu Z-9-7-02 aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny Z-9-7-03 uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze – orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu; jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelní pohromy; opatření proti nim, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích

Vzdělávací oblast Člověk a příroda, obor Přírodopis

Očekávané výstupy RVP	Dílčí školní výstupy
Žák...	

OBEČNÁ BIOLOGIE A GENETIKA	
P-9-1-01 rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů	vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam – výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; názory na vznik života
P-9-1-02 popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel	základní struktura života – buňky, pletiva, tkáně, orgány,
P-9-1-03 rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů	orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné
P-9-1-04 třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek	význam a zásady třídění organismů
P-9-1-05 vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti	dědičnost a proměnlivost organismů – podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení
P-9-1-06 uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů	
P-9-1-07 uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	viry a bakterie – výskyt, význam a praktické využití
BIOLOGIE HUB	
P-9-2-01 rozpozná naše nejnámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků	houby bez plodnic – základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy
P-9-2-02 vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích	houby s plodnicemi – stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami
P-9-2-03 objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků	lišejníky – stavba, symbióza, výskyt a význam
BIOLOGIE ROSTLIN	
P-9-3-01 odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům	anatomie a morfologie rostlin – stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonk, list, květ, semeno, plod)
P-9-3-02 porovná vnější a vnitřní stavbu	vnitřní a vnější stavba orgánů rostlin a jejich funkce

jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku	
P-9-3-03 vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	fyziologie rostlin – základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování
P-9-3-04 rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů	system rostlin – poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kapradorostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných), jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců
P-9-3-05 odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí	význam rostlin a jejich ochrana
BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ	
P-9-4-01 porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla – živočišná buňka, tkáně, orgány, orgánové soustavy,
P-9-4-02 rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování
P-9-4-03 odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci), strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci) rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společnost
P-9-4-04 zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	projevy chování živočichů
BIOLOGIE ČLOVĚKA	
P-9-5-01 určí polohu a objasní stavbu a	anatomie a fyziologie – stavba a funkce jednotlivých

funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídicí), vyšší nervová činnost, hygiena duševní činnosti
P-9-5-02 orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka	fylogeneze a ontogeneze člověka
P-9-5-03 objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří	rozmnožování člověka
P-9-5-04 rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života	nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; životní styl – pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka
P-9-5-05 aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla	závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie
NEŽIVÁ PŘÍRODA	
P-9-6-01 objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života	Země – vznik a stavba Země
P-9-6-02 rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek	nerosty a horniny – vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků; principy krystalografie
P-9-6-03 rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody	vnější a vnitřní geologické procesy – příčiny a důsledky geologický vývoj a stavba území ČR – Český masiv, Karpaty
P-9-6-04 porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě	půdy – složení, vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin, její hospodářský význam pro společnost, nebezpečí a příklady její devastace, možnosti a příklady rekultivace
P-9-6-05 rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků	vývoj zemské kůry a organismů na Zemi – geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí
P-9-6-06 uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a	podnebí a počasí ve vztahu k životu – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na

možné dopady i ochranu před nimi	člověka mimořádné události způsobené přírodními vlivy přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR a ochrana před nimi
ZÁKLADY EKOLOGIE	
P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím;
P-9-7-02 rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy; na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	populace, společenstva,
P-9-7-03 vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam	přírodní a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému
P-9-7-04 uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	ochrana přírody a životního prostředí – globální problémy a jejich řešení, chráněná území
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY	
P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody	praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek, ukázky odchytu některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů
P-9-8-02 dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	významní biologové a jejich objevy

Výchovné a vzdělávací strategie

Všechny zásadní postupy, které povedou v daném předmětu k utváření klíčových kompetencí žáků:

1. Kompetence k učení

Žáci pracují ve skupinách delší dobu na projektu spojujícím několik oblastí vzdělávání.

Dostávají tak komplexnější pohled na přírodní, společenské a kulturní jevy a jejich vzájemné vztahy.

Mohou se podílet na výběru projektu i na jeho obsahu tak, aby ho vnímali jako smysluplný, kladou otázky a hledají na ně odpovědi. Žáci pracují s různými informačními zdroji a kriticky hodnotí získané informace. Přebírají ve skupině různé role, plánují práci. Smysluplná práce

na tématech, které žáky zajímají, je podněcuje k dalšímu studiu a celoživotnímu učení.

2. Kompetence k řešení problémů

Při práci na projektech jsou žáci postaveni před řešení různých dílčích problémů, přičemž bereme ohled na jejich věk a stupeň samostatnosti. Jsou povzbuzováni k vytváření vlastních originálních postupů řešení, k tomu, aby vytrvali a dotahovali své nápady do konce. Pracujeme s chybou jako s prostředkem učení, vedeme žáky k reflexi svých činů a k přijímání odpovědnosti za svá rozhodnutí.

Některé projekty se zabývají aktuálními problémy ve společnosti. Žáci se učí přejímat svůj díl zodpovědnosti a podílet se například na řešení sociálních nebo ekologických problémů v místě, kde žijí.

3. Kompetence komunikativní

Většina práce probíhá ve větších nebo menších skupinkách. Žáci jsou přitom motivováni spolu komunikovat v nejrůznějších situacích. Učí se výstižně vyjadřovat, formulovat svoje myšlenky, naslouchat druhým lidem. Při prezentování vlastní práce se učí kultivovanému ústnímu i písemnému projevu, využívají informační a komunikační technologie.

4. Kompetence sociální a personální

Při týmové práci žáci vytváří pravidla fungování skupiny. Učí se respektovat názory druhých, přebírají zodpovědnost za své chování. Motivujeme žáky k vyjadřování jejich názorů a postojů, podporujeme jejich sebedůvěru.

5. Kompetence občanské

Žáci jsou vedeni k tomu, aby se aktivně podíleli na fungování školy. Spolupracují na nastavování pravidel společného soužití. V praxi se tak na úrovni příslušné svému věku přirozeně seznamují s fungováním společnosti, učí se chápat společenské normy a pravidla. Žáci se učí respektovat druhé lidi. Povzbuzujeme je k tomu, aby se podíleli na projektech prospěšných společnosti a přírodě.

6. Kompetence pracovní

Součástí projektů, na kterých žáci pracují, je často i praktická činnost. Učí se bezpečně používat různé nástroje, chránit zdraví svoje i spolužáků, brát ohled na ochranu životního prostředí. Žáci provádějí finanční rozvahu svých projektů, nakupují materiál, rozvíjejí podnikatelské myšlení. Tím, že mají prostor na to, aby si vybrali projekty podle svého zájmu, v kterých se do hloubky věnují různým tématům, jsou motivováni přemýšlet o tom, co je zajímavé, a zvažovat svoje budoucí profesní zaměření.

7.8 Vzdělávací oblast: Člověk a příroda – Dílna fyziky

Název předmětu: Dílna fyziky

Charakteristika předmětu

Fyzika je pojmána jako nástroj pro porozumění přírodním zákonitostem. Je z velké části postavena na měřeních, pokusech a pozorováních, které usnadňují pochopení podstaty jevů. Empirická zkušenost předchází pojmy a definice. Ve výuce je prostor pro kreativitu a rozvoj schopnosti řešit dosud neznámé úkoly, hledat cesty k řešení v situacích, kdy není dán přesný postup a v úvahu přichází i více řešení. Fyzika vede k řešení praktických situací, se kterými se setkáváme v každodenním životě, učí soustavně a objektivně pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy, analyzovat výsledky a vyvozovat z nich závěry.

Organizační rozčlenění předmětu:

Výuka probíhá ve věkově smíšené studijní skupině, a to formou praktické dílny, většinou probíhá ve třídě, v blízkém okolí školy, v přírodě, či na výstavách.

Časové vymezení předmětu:

Celková dotace - 6 hodin na 2.stupni ZŠ

Ročník	6.	7.	8.	9.
Časová dotace	1+1	2	1	1

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu pro 2. stupeň

LÁTKY A TĚLESA

Očekávané výstupy RVP	Dílčí školní výstupy a učivo
Žák...	
F-9-1-01 změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa	měřené veličiny – délka, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas
F-9-1-02 uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	difuze, Brownův pohyb
F-9-1-03 předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty	skupenství látek – souvislost skupenství látek
F-9-1-04 využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	praktický význam veličiny hustota jako charakteristiky látky a veličin hmotnost a objem jako charakteristik konkrétního tělesa vztah mezi hustotou látky i hmotnost, resp. objem tělesa (s použitím tabulek pro základní školu)

POHYB TĚLES; SÍLY

Očekávané výstupy RVP	Dílčí školní výstupy a učivo
Žák...	
F-9-2-01 rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu F-9-2-02 využívá s porozuměním při	pohyby těles – klid a pohyb tělesa, popis pohybu (trajektorie, dráha a čas), pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný

řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles	pohyb přímočarý a křivočarý pohyby těles - rychlost a dráha rovnoměrného pohybu
F-9-2-03 změří velikost působící síly	vzájemné působení těles, síla a její měření
F-9-2-04 určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	gravitační pole a gravitační síla – přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa tlaková síla a tlak – vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí
F-9-2-05 využívá Newtonovy zákony pro objasnění či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích	Newtonovy zákony – první, druhý (kvalitativně), třetí třecí síla – smykové tření, ovlivňování velikosti třecí síly v praxi
F-9-2-06 aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů	otáčivé účinky síly - rovnováha na páce a pevné kladce

MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN

Očekávané výstupy RVP	Dílčí školní výstupy a učivo
Žák...	
F-9-3-01 využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	Pascalův zákon – hydraulická zařízení hydrostatický a atmosférický tlak – souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny; souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře Archimédův zákon – vztlaková síla;
F-9-3-02 předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní	tlak v uzavřené nádobě - podtlak, přetlak potápění, vznášení se a plavání těles v klidných tekutinách

ENERGIE

Očekávané výstupy RVP	Dílčí školní výstupy a učivo
Žák...	

F-9-4-01 určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa	práce, výkon, energie pohybová a polohová energie, vzájemné přeměny těchto energií
F-9-4-02 využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem	vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem
F-9-4-03 využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh	formy energie – pohybová a polohová energie; vnitřní energie; elektrická energie a výkon; výroba a přenos elektrické energie; jaderná energie, štěpná reakce, jaderný reaktor, jaderná elektrárna; ochrana lidí před radioaktivním zářením
F-9-4-04 určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem	přeměny skupenství – tání a tuhnutí, skupenské teplo tání; vypařování a kapalnění; hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny
F-9-4-05 zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí vlastnosti	obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie

ZVUKOVÉ DĚJE

Očekávané výstupy RVP	Dílčí školní výstupy a učivo
Žák...	
F-9-5-01 rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku	vlastnosti zvuku – látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, rychlost šíření zvuku v různých prostředích; odraz zvuku na překážce, ozvěna; pohlcování zvuku
F-9-5-02 posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	tón, výška a barva zvukového tónu, hluk a jeho negativní vliv na zdraví člověka

ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE

Očekávané výstupy RVP	Dílčí školní výstupy a učivo
Žák...	
F-9-6-01 sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně	elektrický obvod – zdroj napětí, spotřebič, spínač elektrické pole – elektrický náboj, elektrická síla, elektrický

schéma reálného obvodu	odpor, elektrické napětí
F-9-6-02 rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí	stejnosměrný a střídavý elektrický proud stejnosměrný elektromotor; transformátor
F-9-6-03 rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	vodiče, izolanty, elektrický zdroj, polovodič
F-9-6-04 využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů	Ohmův zákon pro kovy, odpor vodiče, spojování vodičů do série a paralelně
F-9-6-05 využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	magnetické pole – magnetická síla; bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními
F-9-6-06 zapojí správně polovodičovou diodu	vedení elektrického proudu v polovodičích
F-9-6-07 využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh	vlastnosti světla – zdroje světla; stín, zatmění Slunce a Měsíce; zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně)
F-9-6-08 rozhodne ze znalosti rychlosti světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích; zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně); rozklad bílého světla hranolem

VESMÍR

Očekávané výstupy RVP	Dílčí školní výstupy a učivo
Žák...	
F-9-7-01 objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet	sluneční soustava – její hlavní složky; měsíční fáze
F-9-7-02 odliší hvězdu od planety na	hvězdy – jejich složení

základě jejich vlastností	

Výchovné a vzdělávací strategie

Všechny zásadní postupy, které povedou v daném předmětu k utváření klíčových kompetencí žáků:

1. Kompetence k učení

Vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení.

Operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní a společenské jevy.

Samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti.

Poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit.

2. Kompetence k řešení problémů

Vnímá nejrůznější problémové situace, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností.

Vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému.

Samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy.

Ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů. Kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí.

3. Kompetence komunikativní

Formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu.

Naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje.

Rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění.

Využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.

Využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi.

4. Kompetence sociální a personální

Účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v

týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce.

Podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá.

Přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají.

Vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.

5. Kompetence občanské

Je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí.

Chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu.

Rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc.

6. Kompetence pracovní

Používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky.

Využívá získané znalosti a zkušenosti v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření.

7.9 Vzdělávací oblast: Člověk a příroda - Chemie

Název předmětu: Chemie

Charakteristika předmětu

Chemie je pojímána jako nástroj pro porozumění přírodním zákonitostem. Je z velké části postavena na měřeních, pokusech a pozorováních, které usnadňují pochopení podstaty jevů. Chemie učí dodržovat předepsané postupy, přesnost a zodpovědnost ze své konání. Ve výuce je prostor pro kreativitu a rozvoj schopnosti řešit dosud neznámé úkoly, hledat cesty k řešení v situacích, kdy není dán přesný postup a v úvahu přichází i více řešení. Chemie vede k řešení praktických situací, se kterými se setkáváme v každodenním životě, učí soustavně a objektivně pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy, analyzovat výsledky a vyvozovat z nich závěry, také je v ní prostor pro zvědomění si jejího pozitivu pro lidskou společnost, ale i její nebezpečnosti. Klade důraz na ochranu a bezpečnost při práci.

Organizační rozčlenění předmětu

Výuka probíhá ve věkově smíšené studijní skupině, a to jednou týdně jako dvouhodinový blok, většinou ve třídě, případně v laboratoři.

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Celková dotace - 4 hodiny na 2.stupni ZŠ

Ročník	6.	7.	8.	9.
Časová dotace	-	-	2	2

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu pro 2. stupeň

Očekávané výstupy RVP	Dílčí školní výstupy
Žák...	
POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE	
CH-9-1-01 určí společné a rozdílné vlastnosti látek	Orientuje se v základní chemické terminologii. Popíše následující vlastnosti látek: hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek
CH-9-1-02 pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	Seznámí se s R-větami, S-větami, varovnými značkami a zásadami práce v laboratoři.
CH-9-1-03 objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek	Ví, jak se má zachovat v případě úniku nebezpečných látek nebo havárie chemického provozu.
SMĚSI	
CH-9-2-01 rozlišuje směsi a chemické látky	Bezpečně zachází s různými látkami i ve formě směsí.
CH-9-2-02 vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení	Aplikuje některé základní chemické rovnice v rámci chemického experimentu.
CH-9-2-03 vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek	Rozpustnost
CH-9-2-04 navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi	Zkoumá směsi, se kterými se běžně setkává. Zjišťuje počet složek a možný způsob jejich oddělení.

CH-9-2-05 rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití	Popíše rozdíl mezi vodou pitnou, destilovanou a odpadní. Seznámí se se způsobem čištění vody v čističkách.
CH-9-2-06 uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění	Vybere z nabídky plyny tvořící atmosféru. Přemýšlí o tom, jak člověk vzduch i vodu znečišťuje. Diskutuje o možnostech omezení znečištění a nápravě situace.
ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY	
CH-9-3-01 používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech	Rozumí pojům souvisejícím se stavbou atomů a molekul.
CH-9-3-02 rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech	Chápe rozdíl mezi pojmem prvek a sloučenina
CH-9-3-03 orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	Bádá v periodické soustavě prvků, hledá souvislosti mezi umístěním prvků a jejich vlastnostmi. Odlišuje kovy a nekovy podle typických vlastností. Na základě tvorby modelů si vytváří představu o chemické vazbě. Chápe principy názvosloví jednoduchých sloučenin a vytváří vzorce.
CHEMICKÉ REAKCE	
CH-9-4-01 rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání	Sestaví chemickou rovnici podle slovního návodu. Vypočítá příklady na látkové množství a molární hmotnost.
CH-9-4-02 přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu	Aplikuje některé základní chemické rovnice v rámci chemického experimentu. Zkoumá, co ovlivňuje průběh reakcí ve skutečném světě, vysvětlí pojem katalyzátory.
CH-9-4-03 aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	Podle schématu popíše výrobu elektřiny chemickou cestou.

ANORGANICKÉ SLOUČENINY	
CH-9-5-01 porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí	Rozlišuje kyseliny a zásady, orientuje se na stupnici pH a umí provést jednoduchou neutralizaci. Přiřadí vzorce, názvy a použití významných oxidů, kyselin a hydroxidů.
CH-9-5-02 vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet	Znalosti o vlastnostech látek dokáže využít v běžném životě včetně ochrany životního prostředí.
CH-9-5-03 orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	Určuje oxidační číslo ve vzorci, odvozuje soli od příslušných kyselin.
ORGANICKÉ SLOUČENINY	
CH-9-6-01 rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	Pozná a vytváří vzorce významných uhlovodíků ze skupin alkanů, alkenů, alkynů a arenů.
CH-9-6-02 zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy	Vyhledá zdroje uhlovodíků ve fosilních palivech.
CH-9-6-03 rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití CH-	Zná významné alkoholy a karboxylové kyseliny.
9-6-04 orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktech biochemického zpracování, především bílkovinách, tucích, sacharidech	Vysvětlí podle schématu vznik organických látek při fotosyntéze.
CH-9-6-05 určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu	Vybere z nabídky, za jakých podmínek probíhá fotosyntéza
CH-9-6-06 uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů	Popíše výskyt a význam sacharidů, tuků, bílkovin a vitamin v přírodě a v lidském těle.
CHEMIE A SPOLEČNOST	

CH-9-7-01 zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi	Chápe pojem trvale udržitelný rozvoj, význam recyklace a úsporných opatření
CH-9-7-02 aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe	Zkoumá třídy hořlavosti a hodnotí nebezpečnost různých hořlavin.
CH-9-7-03 orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	Seznámí se s významnými odvětvími průmyslu v České republice (hnojiva, stavební materiály, pesticidy, insekticidy...). Rozpozná přírodní a umělá textilní vlákna.

Výchovné a vzdělávací strategie

Všechny zásadní postupy, které povedou v daném předmětu k utváření klíčových kompetencí žáků:

1. Kompetence k učení

- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit

2. Kompetence k řešení problémů

- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů

3. Kompetence komunikativní

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje

4. Kompetence sociální a personální

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce

- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

6. Kompetence pracovní

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky

7.10 Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie – Svět technologie

Název předmětu: Svět technologie

Charakteristika předmětu

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie umožňuje všem žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti - získat elementární dovednosti v ovládání výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě.

Zvládnutí výpočetní techniky, zejména rychlého vyhledávání a zpracování potřebných informací pomocí internetu a jiných digitálních médií, umožňuje realizovat metodu „učení kdekoliv a kdykoliv“, vede k žádoucímu odlehčení paměti při současné možnosti využít mnohonásobně většího počtu dat a informací než dosud, urychluje aktualizaci poznatků a vhodně doplňuje standardní učební texty a pomůcky.

Dovednosti získané ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího software a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání. Tato aplikační rovina přesahuje rámec vzdělávacího obsahu vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie, a stává se součástí všech vzdělávacích oblastí základního vzdělávání.

Na ZŠ Hučák umožňujeme všem dětem dosáhnout svého maxima v rámci IT dovedností. Vycházíme z jejich osvojených kompetencí a umožňujeme je posouvat v rámci jejich schopností. K tomuto účelu používáme autonomní způsob učení, v kterém jsou všechny témata RVP nabízena v uvedených obdobích, ale zároveň je umožněno každému žáku se posouvat na maximum jeho možností. Systém tabulace výstupů a jejich zaznamenávání umožňuje dohlédnout na pokrok každého žáka a individualizovaně intervenovat a zároveň umožňuje výuku ve věkově smíšených skupinách. Žáci si osvojí všechny RVP výstupy a zároveň jsou jim nabídnuty oblasti aktuálních technologií.

Časové vymezení předmětu:

Celková dotace - 2 hodiny na 1. stupni a 1 hodina na 2. stupni ZŠ

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Časová dotace	-	-	-	1	1

Ročník	6.	7.	8.	9.
Časová dotace	1	-	-	-

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu pro 1. stupeň

Očekávané výstupy RVP	Dílčí školní výstupy	Učivo + téma
Žák...		
ICT-5-1-01 využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie	Žák je schopen zprovoznit počítač a využívané periferie (myš, klávesnice, tiskárna). Je schopen využívat základní software (operační systém (různé typy), prohlížeč a kancelářský software)	Počítač a jeho části – hardware. Počítač a jeho části – software.
ICT-5-1-02 respektuje pravidla bezpečné práce s hardwarem i softwarem a postupuje poučeně v případě jejich závady	Žák chápe princip bezpečné práce s počítačem (hardware) a chápe software jako duševní dílo, s nímž se pracuje dle pravidel	Zásady přístupu k elektrickému zařízení, v případě poruchy (hardware i software). Složení a rozložení počítače - hardware. Zásady instalování software a ověřování jeho licencí. Zdroje software a možnosti jeho nákupu.
ICT-5-1-03 chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím	Žák umí používat cloudový systém ZŠ Hučák a rozumí jeho principu. Žák chápe principy zálohování dat. Žák chápe a prakticky aplikuje přístup chránící před zneužitím dat.	Co je cloud a jak s ním pracovat. Systémy oprávnění a nastavení přístupů k mým datům. Rizika zneužití dat ve

		veřejném prostoru. Hodnota dat a práce s nimi.
ICT-5-2-01 při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty	Žák umí vyhledat relevantní data a dále s nimi pracovat.	Vyhledávací servery a jejich využití.
ICT-5-2-03 komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení	Žák dokáže využívat možnosti komunikačního software a zároveň rozumí sociálním sítím, jejich rizikům a přínosům.	Emailová komunikace, její pravidla a zásady. Komunikační software na jednotlivých platformách elektronických zařízeních. Sociální sítě a jejich specifika.
ICT-5-2-02 vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích	Žák dokáže najít relevantní informace na specializovaných serverech věnovaných jednotlivým tématům. Umí využívat specializované databáze a pracovat s nimi.	Svět databází.
ICT-5-3-01 pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru	Žák umí využívat vstupní grafická zařízení, či externí úložiště s obrazovými daty. Umí převádět obrazová data do různých typů kancelářského software. Umí vytvářet jednoduché kresby, či myšlenkové mapy pro své vzdělávání.	Fotografie a počítače. Počítačová grafika – vytváření jednoduchých obrázků. Myšlenkové mapy – jak na ně.

Učivo

- základní pojmy informační činnosti – informace, informační zdroje, informační instituce
- struktura, funkce a popis počítače a přídatných zařízení
- operační systémy a jejich základní funkce
- seznámení s formáty souborů (doc, gif)
- multimediální využití počítače
- jednoduchá údržba počítače, postupy při běžných problémech s hardwarem a softwarem
- zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu pro 2. stupeň

Výstupy dle RVP ZV	Očekávané školní výstupy a učivo

ICT-9-1-01 ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	nové trendy informačních technologií hodnota a věrohodnost informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování používání internetu
ICT-9-2-02 uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem	počítačová grafika tabulkový editor, vytváření tabulek, porovnávání dat, jednoduché vzorce prezentace informací (webové stránky, prezentační programy, multimédia) ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright, informační etika
ICT-9-2-03 pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví	Pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví.
ICT-9-2-04 používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji	Používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji.
ICT-9-2-05 zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě	Zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě.

Učivo

- společenský tok informací (vznik, přenos, transformace, zpracování, distribuce informací)
- základní způsoby komunikace (e-mail, chat, telefonování)
- metody a nástroje vyhledávání informací
- formulace požadavku při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy
- základní funkce textového a grafického editoru
- vývojové trendy informačních technologií
- hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování
- počítačová grafika, rastrové a vektorové programy
- tabulkový editor, vytváření tabulek, porovnávání dat, jednoduché vzorce
- prezentace informací (webové stránky, prezentační programy, multimédia)
- ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright, informační etika

Výchovné a vzdělávací strategie

Všechny zásadní postupy, které povedou v daném předmětu k utváření klíčových kompetencí žáků:

1. Kompetence k učení

Žáci pracují individuálně i ve skupinách a sdílejí své zkušenosti v oblasti IT.

Žáci pracují s různými informačními zdroji a kriticky hodnotí získané informace – jde zejména o různé informační zdroje na internetu, které komparují s daty v tištěné podobě.

Přebírají ve skupině různé role, plánují práci. Smysluplná práce na tématech, které žáky zajímají, je podněcuje k dalšímu studiu a celoživotnímu učení.

Žáci postupují dle konstruktivistického modelu učení, v němž získávají stále větší roli.

2. Kompetence k řešení problémů

Žáci jsou v předmětu IT stavěni do kontextu rychle se rozvíjející se oblasti a postojů společnosti k ní. Toto je pak přenášeno do diskuzí a hledán jejich individuální postoj.

Žáci mají možnost volit různé cesty k vyřešení specifických zadání.

Společné diskuze nad tématem.

3. Kompetence komunikativní

Žáci si osvojují různé způsoby elektronické komunikace a specifických přístupů v ní.

Učí se rozeznávat rizikové formy komunikace a umí přistupovat konstruktivně k specifickým situacím. Žáci vědí na koho se obrátit v případě problémů a nestandardních situací, které na internetu naleznou.

4. Kompetence sociální a personální

Při týmové práci žáci vytváří pravidla fungování skupiny. Učí se respektovat názory druhých, přebírají zodpovědnost za své chování. Motivujeme žáky k vyjadřování jejich názorů a postojů, podporujeme jejich sebedůvěru. V rámci IT dokáží odolat nepřiměřeným nabídkám na komunikaci.

5. Kompetence občanské

Žáci jsou vedeni k tomu, aby se aktivně podíleli na fungování školy. Spolupracují na nastavování pravidel společného soužití. V praxi se tak na úrovni příslušné svému věku přirozeně seznamují s fungováním společnosti, učí se chápat společenské normy a pravidla.

Žáci se učí respektovat druhé

lidi. Povzbuzujeme je k tomu, aby se podíleli na projektech prospěšných společnosti a přírodě.

K těmto všem oblastem mohou využívat IT a jsou vedeni k porozumění fungování občanské společnosti v IT světě (online petice, přístup k informacím atd.)

6. Kompetence pracovní

Součástí IT je schopnost pracovat s hardware a zvládnout drobné opravy a výměny dílů u PC a dalších periférií. Žáci jsou vedeni k hledání pracovních postupů, které mohou uplatňovat ve svém životě na internetu. Umí vyhledat návod na opravu, využívat edukativní pracovní videa a sami mohou své cesty sdílet na těchto platformách.

7.11 Vzdělávací oblast: Průřezová témata - Společenstvo

Název předmětu: Společenstvo

Charakteristika předmětu

Předmět společenstvo se zabývá skutečnými otázkami společenského života školní komunity, vzájemnými mezilidskými vztahy, pravidly a dalšími faktory ovlivňující klima školy. Zabývá se společenskou odpovědností jednotlivce a jeho dosahu v rámci školní komunity i mimo ni.

Předmět je postaven na setkávání při komunitním sezení, které slouží jako prostor pro komunikaci o postojích k životu ve škole. Společně se pak hledají cesty vedoucí k tvorbě školy jako bezpečného prostoru pro život.

V rámci komunitních sezení jsou otevírány aktuálnosti společenského života, dění v okolí a světě kolem nás. Zároveň jsou řešeny také aktuálnosti školního života.

Předmět tak odráží realitu života, vede žáky k odpovědnosti na společenském dění v jejich okolí. Při společných sezeních jsou žáci provázeni procesem diskuse a podněcovány k hledání cesty k řešení, která rozvíjí individualitu žáka a přispívá tak i k tvořivosti a vzájemné kooperaci.

Organizační rozčlenění předmětu:

Výuka se realizuje ve věkově smíšené skupině, kde se může uplatnit vzájemné učení. Jednou za čtrnáct dní probíhá dvouhodinový blok předmětu společenstvo v podobě komunitního setkání. Žáci a učitelé zde předkládají aktuální témata odrážející projektové téma, dění ve škole, v místní lokalitě, v zemi nebo ve světě. Témata jsou zpracovávána samostatně, ve skupinách nebo v rámci celé školy.

Časové vymezení předmětu:

Celková dotace - 5 hodin na 1. stupni a 4 hodiny na 2. stupni ZŠ

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Časová dotace	1	1	1	1	1

Ročník	6.	7.	8.	9.
Časová dotace	1	1	1	1

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu pro 1. stupeň

Očekávané výstupy RVP	Dílčí školní výstupy	Učivo + téma
Žák...		
Osobnostní a sociální výchova		

• vede k porozumění sobě samému a druhým	Já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje vztahy k druhým lidem.	Práce s tělem (řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí tvořeného člověkem, řeč lidských skutků).
• napomáhá ke zvládnutí vlastního chování	Cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění.	Sebehodnocení žáků.
• přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni	Vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech, práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny.	Citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích.
• rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti	Komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.)	Cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání.
• utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci	Rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.).	Cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak) tvořivost v mezilidských vztazích.
• umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací (např. konfliktů)	Sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích.	Tvorba a revize pravidel, fungování pravidel skupiny.
• vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci	Rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny).	Sociální hry ve skupině, aktivity zaměřené na spolupráci skupiny.
Výchova demokratického občana		
• vede k pochopení	Škola jako model otevřeného	Komunitní kruh (jeho

významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti	partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole.	pravidla a řízení).
prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování	Principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů).	Dlouhodobé projekty. Putování školním rokem.
Multikulturní výchova		
učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých	Poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy).	Soužití s dobrovolníky a zahraničními studenty ve škole
napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou, reflektovat vlastní sociokulturní zázemí	Jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika.	Projekt "Kdo jsem, kde jsem".

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu pro 2. stupeň

Očekávané výstupy RVP	Dílčí školní výstupy
Žák...	
formuje studijní dovednosti	Myšlenkové mapy a portfolia, organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení.
podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny	Dechová a relaxační cvičení. Dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích.

• pomáhá k utváření pozitivního (nezraňujícího) postoje k sobě samému a k druhým	Péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc. Verbální i neverbální sdělování (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti.
• vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů	Komunitní kruhy (ranní kruhy s plánováním činností a závěrečné reflektující kruhy). Dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, problémy v mezilidských vztazích.
• přispívá k uvědomování si mravních rozměrů různých	Analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd. Pomáhající a prosociální chování, dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů);
Výchova demokratického občana	
• rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti	Aktivní zapojení se do akcí školy, do života místní komunity. Způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy – žákovských rad či parlamentů); formy participace žáků na životě místní komunity
• přispívá k utváření hodnot, jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost	Spolupráce školy s ostatními spolky a institucemi v obci. Občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciaci, různorodost).
Multikulturní výchova	

• učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné	Soužití s dobrovolníky a zahraničními studenty ve škole. Právo všech lidí žít společně; rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost
• rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin	Právo všech lidí podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost; Aktivity zaměřené na spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženské, zájmové nebo generační příslušnosti Aktivity, které řeší a dotýkají se předsudků a vžitých stereotypů – příčiny a důsledky diskriminace

Výchovné a vzdělávací strategie

Všechny zásadní postupy, které povedou v daném předmětu k utváření klíčových kompetencí žáků:

1. Kompetence k řešení problémů

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností

2. Kompetence komunikativní

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

3. Kompetence sociální a personální

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevnování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá

- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

4. Kompetence občanské

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit

7.12 *Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce – Pracovní společenstvo*

Název předmětu: Pracovní společenstvo

Charakteristika předmětu

Tento vyučovací předmět se zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky, doplňuje tím celý ŠVP o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Polytechnická výchova rozvíjí znalosti o technickém prostředí a pomáhá vytvářet a fixovat správné pracovní postupy a návyky, podporuje touhu tvořit a práci zdárně dokončit. Posiluje zájem o technické obory. Patří sem i používání jednoduchých nástrojů, netradičních materiálů a techniky jejich zpracování. Děti jsou vedeny v rámci konstruktivistického vzdělávání k vytvoření dovedností plánovat, realizovat a zhodnocovat své pracovní postupy. K tomu jsou využívány různé nástroje, jako jsou myšlenkové mapy, technické postupy atd. Zohledňovány jsou i systémy řízení kvality zejména PDCA model.

Pracovní společenstvo reaguje na aktuální potřeby školního prostředí. V rámci předmětu jsou realizovány drobné opravy a pracovní činnosti potřebné k provozu školy. Péče o prostředí školy odráží realitu skutečného života.

Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Na druhém stupni umožňuje žákům seznámení se základními dovednostmi v různých oborech lidské činnosti za přispění tvůrčí aktivity žáků. Pomáhá ujasnit profesní směřování žáků, vede k vytrvalosti, odpovědnosti za kvalitu výsledné práce, k používání vhodných nástrojů a k rozvoji podnikatelského myšlení a finanční gramotnosti. V rámci tohoto předmětu mohou žáci zpracovávat vlastní projekty.

Na prvním stupni je rozdělen na 4 tematické okruhy:

- **Práce s drobným materiálem** – výroba různých předmětů, pracovní návody, předlohy, postupy, vhodné pracovní pomůcky, nástroje, hygiena a bezpečnost práce
- **Konstrukční činnosti** – sestavování modelů (plošné, prostorové, konstrukční), k tomu jsou využívány různé technické stavebnice, počítačové programy, ale i běžný materiál – vše škola zasazuje do souvislostí a možností pracovního uplatnění v budoucnu.
- **Pěstitelské práce** – péče o rostliny, pozorování přírody, drobné pěstitelství, pozorování
- **Příprava pokrmů** – jednoduché stolování, příprava jednoduchých pokrmů

Na druhém stupni zahrnuje osm tematických okruhů: Práce s technickými materiály, Design a konstruování, Pěstitelské práce a chovatelství, Provoz a údržba domácnosti, Příprava pokrmů, Práce s laboratorní technikou, Využití digitálních technologií, Svět práce.

Organizační rozčlenění předmětu:

Výuka se realizuje ve věkově smíšené skupině, kde se může uplatnit vzájemné učení. Žáci jsou rozděleni do skupin dle vzdělávacích oblastí. Tyto skupiny představují fiktivní firmy, každá firma vytváří vlastní produkty, činnosti jsou průběžně obměňovány tak, aby během prvního i druhého stupně žáci prošli danými tematickými okruhy.

Výuka se realizuje také v rámci zimního a letního pobytového kurzu, kde se podílí na plánování jídelníčku a přípravě pokrmů. Podílí se na dalších sebeobslužných pracích spojených s pobytem (úklidy, příprava a zpracování dřeva na topení apod.)

Časové vymezení předmětu:

Celková dotace - 8 hodin na 1. stupni a 11 hodin na 2. stupni ZŠ

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Časová dotace	1	1	1+1	1+1	1+1

Ročník	6.	7.	8.	9.
Časová dotace	1+1	1+2	1+2	+3

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu pro 1. stupeň

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

Očekávané výstupy	Dílčí školní výstupy	Učivo + téma
Žák...		

ČSP-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	rozezná různé materiály a vhodnost jejich použití (pružnost, pevnost apod.), materiály pak používá při práci.	vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.)
ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy	orientuje v jednoduchých pracovních návodech a slovních popisech. Dokáže pracovat dle návodu.	jednoduché pracovní operace a postupy,
ČSP-5-1-01 vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	organizuje si práci, volí vhodné pracovní postupy, pro výrobu vlastních výrobků	jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce
ČSP-5-1-02 využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	vytváří výrobky odrážející lidové tradice	lidové zvyky, tradice, řemesla
ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	rozezná vhodné pomůcky pro práci s jednotlivými materiály (látka, dřevo, papír, plast, kov)	pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití
ČSP-5-1-04 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	po své práci si uklízí pracovní prostor. Pracovní pomůcky, nářadí a materiál vrací na své místo. Dbá osobní hygieny, používá vhodné pracovní pomůcky.	pracovní pomůcky a nástroje, organizace práce

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

Očekávané výstupy	Dílčí školní výstupy	Učivo + téma
Žák...		

ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	dokáže spojit dva více dílů stavebnice	stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů
ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	sestaví a demontuje stavbu dle své fantazie	stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů
ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	dokáže sestaví a demontuje stavbu dle plánu, či jiné předlohy	práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem
ČSP-5-2-03 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	dbá osobní hygieny při práci se stavebnicemi (mytí rukou). Stavebnice používá k určeným činnostem, tak aby nedošlo ke zranění.	první pomoc, hygiena, bezpečnost práce

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

Očekávané výstupy	Dílčí školní výstupy	Učivo + téma
Žák...		
ČSP-3-3-01 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	poznává jednotlivé rostliny. Pozoruje, popisuje, různé vlivy působící na rostliny.	rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie
ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročnou rostlinu	pěstuje nenáročnou rostlinu, stará o pravidelné zalévání.	pěstování pokojových rostlin
ČSP-5-3-01 provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	vypěstuje rostlinu ze semene. Rostlinu zasadí, nebo přesadí.	pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.)
ČSP-5-3-02 ošetřuje a	seznamuje se se základními	základní podmínky pro

pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny	podmínkami pro život rostlin, aplikuje je v péči o rostliny	pěstování rostlin
ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	při péči o rostliny používá vhodné náčiní (motyčka, hrábě, rýč apod.)	základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo
ČSP-5-3-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	dbá osobní hygieny, mytí rukou, volba vhodného pracovního oděvu	první pomoc, hygiena, bezpečnost práce

PŘÍPRAVA POKRMŮ

Očekávané výstupy	Dílčí školní výstupy	Učivo + téma
Žák...		
ČSP-3-4-01 připraví tabuli pro jednoduché stolování	dokáže naplánovat a nakoupit a naservírovat jednoduché potraviny	výběr, nákup a skladování potravin, jednoduchá úprava stolu
ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování	dodržuje pravidla etikety při stolování - používání příborů, talířů a prostírání	pravidla správného stolování
ČSP-5-4-01 orientuje se v základním vybavení kuchyně	používá základní kuchyňské pomůcky (nože, vařečky, troubu, sporák apod.)	základní vybavení kuchyně, technika v kuchyni – historie a význam
ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm	dokáže připravit teplý a studený pokrm.	studené a teplé pokrmy
ČSP-5-4-03 dodržuje	dodržuje pravidla etikety při	pravidla správného

pravidla správného stolování a společenského chování	společném stolování	stolování
ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	dbá osobní hygieny, mytí rukou, volba vhodného pracovního oděvu	první pomoc, hygiena, bezpečnost práce

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu pro 2. stupeň

Očekávané výstupy RVP	Dílčí školní výstupy
Žák...	
PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY	
ČSP-9-1-01 provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň	vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity)
ČSP-9-1-02 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí	pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování
ČSP-9-1-03 organizuje a plánuje svoji pracovní činnost	organizace práce, důležité technologické postupy
ČSP-9-1-04 užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku	technické náčrty a výkresy, technické informace, návody
ČSP-9-1-05 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu	úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas první pomoc, zásady bezpečnosti
DESIGN A KONSTRUOVÁNÍ	

ČSP-9-2-01 sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model	stavebnice (konstrukční, elektrotechnické, elektronické), sestavování modelů návod, předloha, náčrt, plán, schéma, jednoduchý program
ČSP-9-2-02 navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj.	tvorba konstrukčních prvků
ČSP-9-2-03 provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení	montáž a demontáž, údržba jednoduchých zařízení
ČSP-9-2-04 dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu	bezpečnostní předpisy, první pomoc
PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ	
ČSP-9-3-01 volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy zelenina – osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování; pěstování vybraných druhů zeleniny
ČSP-9-3-02 pěstuje a využívá květiny pro výzdobu	základy ošetřování pokojových květin, pěstování vybraných okrasných dřevin a květin; květina v exteriéru a interiéru (hydroponie, bonsaje), řez, jednoduchá vazba, úprava květin
ČSP-9-3-03 používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu	vhodné pracovní pomůcky a jejich údržba
ČSP-9-3-04 prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty	chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu; kontakt se známými a neznámými zvířaty
ČSP-9-3-05 dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty	zásady hygieny, bezpečnost práce, první pomoc
PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI	

ČSP-9-4-01 provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví	rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory; hotovostní a bezhotovostní platební styk, ekonomika domácnosti
ČSP-9-4-02 ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů	údržba oděvů a textilií, úklid domácnosti, postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí, odpad a jeho ekologická likvidace; spotřebiče v domácnosti
ČSP-9-4-03 správně zachází s pomůckami, nástroji, náradím a zařízením včetně údržby, provádí drobnou domácí údržbu	elektrická instalace, elektrické spotřebiče, elektronika, sdělovací technika, funkce, ovládání a užití, ochrana, údržba,
ČSP-9-4-04 dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem	bezpečnost a ekonomika provozu, nebezpečí úrazu elektrickým proudem, první pomoc
PŘÍPRAVA POKRMŮ	
ČSP-9-5-01 používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče	základní vybavení kuchyně, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu
ČSP-9-5-02 připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy	výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů
ČSP-9-5-03 dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti	jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole
ČSP-9-5-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	zásady hygieny, bezpečnost práce, první pomoc

PRÁCE S LABORATORNÍ TECHNIKOU	
ČSP-9-6-01 vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů	základní laboratorní postupy a metody základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky
ČSP-9-6-02 zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl	laboratorní protokol
ČSP-9-6-03 vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci	práce s informačními zdroji
ČSP-9-6-04 dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci	bezpečnost práce, ochrana životního prostředí
ČSP-9-6-05 poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři	první pomoc
VYUŽITÍ DIGITÁLNÍCH TECHNOLOGIÍ	
ČSP-9-7-01 ovládá základní funkce digitální techniky; diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky	počítač a periferní zařízení, digitální fotoaparát, videokamera, PDA, CD a DVD přehrávače, e-kniha, mobilní telefony
ČSP-9-7-02 propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení	počítačové programy pro zpracovávání hlasových a grafických informací – úpravy, archivace, stříh; operační systémy, vzájemná komunikace zařízení (synchronizace PDA s PC)
ČSP-9-7-03 pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi – cestování, obchod, vzdělávání, zábava	bezdrátové technologie (USB, Bluetooth, wi-fi, GPRS, GMS, norma IEEE 802.11b), navigační technologie, konvergence technologií, multiplexování
ČSP-9-7-04 ošetřuje digitální techniku a	údržba digitální techniky

chrání ji před poškozením	
ČSP-9-7-05 dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu	bezpečnost práce, první pomoc
SVĚT PRÁCE	
ČSP-9-8-01 orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce
ČSP-9-8-02 posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravě	základní principy sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb
ČSP-9-8-03 využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání	možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby
ČSP-9-8-04 prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupuna trh práce	pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání

Výchovné a vzdělávací strategie

Všechny zásadní postupy, které povedou v daném předmětu k utváření klíčových kompetencí žáků:

1.Kompetence k učení

- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy

- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení

2. Kompetence k řešení problémů

- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému

3. Kompetence komunikativní

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu

4. Kompetence sociální a personální

- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

5. Kompetence občanské

- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit

6. Kompetence pracovní

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změně
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnotné nebo nové pracovní podmínky
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

8. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Na škole probíhají následující formy **hodnocení** – slovní, sebehodnocení, práce s chybou, samokontrola, prezentace, portfolia, závěrečné slovní hodnocení.

Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Hodnocení žáka je součástí výchovně vzdělávacího procesu a jeho řízení.

Za první pololetí vydává škola žákovi výpis z vysvědčení; za druhé pololetí vysvědčení.

Pro hodnocení žáků všech ročníků ZŠ Hučák se používá slovní hodnocení. Toto slovní hodnocení je souhrnnou zpětnou vazbou o tom, co dítě zvládlo při osvojování učiva - konkrétních znalostí, dovedností, vědomostí a návyků.

K sebehodnocení žáků a pravidelnému poskytování písemné zpětné vazby o průběhu vzdělávání jsou určeny mapy učiva. Ty obsahují stručný výčet učiva z českého jazyka a matematiky, které mají žáci obsáhnout za školní rok. Vybarvování jednotlivých elips žákem ukazuje individuální postup učivem a úroveň dosažených znalostí (Žák vybarví část elipsy, když se učivem zabýval, ale ještě si jej plně neosvojil. Žák si vybarví celou elipsu, pokud si učivo osvojil – na úrovni, která je pro něj v tu chvíli přiměřená).

Ověřování osvojeného učiva je průběžné. Učitel si vede záznamy o konkrétní práci dětí a jejich pokroku, pozorováním i pomocí pracovních listů sleduje míru zvládnutí. Na konci každého projektového období následuje ověřovací týden, ve kterém si děti mají možnost vybrat, jakým způsobem si osvojené znalosti ověří.

Důležitým prvkem procesu učení je práce s chybou. Žáci mají právo udělat chybu s vědomím toho, že chybovat je normální, neboť je to nedílná součást procesu každého učení. Chyba a následná práce s ní je příležitostí ke zlepšení.

Sebereflexe žáka na konci každého bloku přináší věcné shrnutí a připomenutí toho, co se žák právě učil, či naučil, nejlépe i stupeň či míru osvojení.

Hodnocení vykonává učitel průběžně během výuky ve škole, ale i na akcích mimo školu po celý školní rok.

Hodnocení není primárně zaměřeno na srovnávání žáka s jeho spolužáky, ale soustřeďuje se na individuální pokrok každého žáka, respektive na hodnocení naplnění předem daných kritérií.

Hodnocení sleduje žakovu snahu, samostatnost, tvořivost, kvalitu dílčích i konečných výsledků práce a uplatňování získaných dovedností a schopností při práci.

Při hodnocení chování žáka ve škole a při akcích pořádaných školou učitel posuzuje respektování dohodnutých pravidel, dodržování bezpečnostních pokynů a ochranu zdraví, udržování dobrých mezilidských vztahů (pochopení, tolerance, pomoc druhým...).

Forma hodnocení

Grafická (průběžné vybarvování elips s učivem v „plánech učiva“ (Plány učiva patří žákům a jsou k dispozici učitelům i rodičům k nahlédnutí ve škole).

Ústní (směrem k dětem průběžná a spontánní během výuky, pravidelná na konci výukových bloků; směrem k rodičům na společných schůzkách minimálně dvakrát za pololetí, v případě potřeby na individuálních konzultacích)

Písemná (slovní hodnocení za všech předmětů na konci každého pololetí formou vysvědčení; v případě potřeby konzultace s rodiči prostřednictvím e-mailu).

Způsob získávání podkladů pro hodnocení

Sledováním průběžné práce žáka (např. na pomůckách, při společné tvorbě projektových výstupů). Hodnotíme zvládnutí učiva, přístup k práci, snahu, míru samostatnosti a tvořivosti, kvalitu výsledků jednotlivých dílčích činností, sebehodnocení v jednotlivých etapách, uplatňování získávaných dovedností a schopností, respektování dohodnutých pravidel a kritérií...

Analýzou pracovních listů, testů a jiných výstupů shromažďovaných do žákovských portfolií.

Hodnocení žáků na vysvědčení

Škola z možností daných legislativou využívá pouze

- prospěl(a) s vyznamenáním
- prospěl(a)
- neprospěl(a)
- nehodnocen(a)

Žák je hodnocen stupněm:

- a) prospěl(a) s vyznamenáním: splnil-li ve všech povinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem deklarované výstupy
- b) prospěl(a): splnil-li ve všech povinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem základní deklarované výstupy.
- c) neprospěl(a): nesplnil-li deklarované výstupy z jednoho a více předmětů stanovených školním vzdělávacím programem - viz stupeň 5 (hodnocení nedostatečný).
- d) nehodnocen(a): nemohl-li být hodnocen např. ze zdravotních důvodů.

Výchovná opatření

Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za mimořádně úspěšnou práci.

Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvajících úspěšnou práci.

Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit:

- a) napomenutí třídního učitele,
- b) důtku třídního učitele,
- c) důtku ředitele školy.

Pravidla pro udělování pochval a jiných ocenění a ukládání napomenutí a důtek jsou součástí školního řádu.

Třídní učitel neprodleně oznámí řediteli školy uložení důtky třídního učitele. Důtku ředitele školy lze žákovi uložit pouze po projednání v pedagogické radě.

Ředitel školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly a jiného ocenění nebo uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci.

Udělení pochvaly ředitele školy a uložení napomenutí nebo důtky se zaznamená do dokumentace školy. Udělení pochvaly ředitele školy se zaznamená na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.

Při přechodu na jinou školu, kdy je zapotřebí převádět slovní hodnocení na klasifikaci

STUPNĚ HODNOCENÍ PROSPĚCHU

Předměty s převahou znalostního a teoretického zaměření (ČJ, AJ, MA, PROJEKT)

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje znalosti při řešení teoretických a praktických úkolů. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované činnosti. Samostatně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje znalosti při řešení teoretických a praktických úkolů. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev má menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují

závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

Předměty s převahou výchovného a uměleckého zaměření (UK, TV)

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech snaživý a aktivní. Plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, v hudební a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Projevuje aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus či tělesnou zdatnost.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech méně snaživý a aktivní. Svoje osobní předpoklady plně nevyužívá, dokáže se rozvíjet v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev má jen menší nedostatky z hlediska požadavků. Žák dokáže aplikovat osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má menší zájem o umění, o estetiku a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus či tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně snaživý a aktivní. Nevyužívá dostatečně své osobní předpoklady, obtížně rozvíjí své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Dopouští se chyb, jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus či tělesnou zdatnost.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech velmi málo aktivní a snaživý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus či tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšinou chybný. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus či tělesnou zdatnost.

Stupně hodnocení chování

Stupeň 1 (VELMI DOBRÉ)

Žákovi se v podstatě daří respektovat dohodnutá pravidla. Dodržuje bezpečnost při různých činnostech, chrání si svoje zdraví i zdraví ostatních, šetrně zachází s pomůckami jemu svěřenými. Snaží se o toleranci, pochopení a dodržování vzájemných mezilidských vztahů nejen ve škole, ale i na veřejnosti.

Stupeň 2 (USPOKOJIVÉ)

Žák často porušuje dohodnutá pravidla stanovená školním řádem, svým chováním často ohrožuje ostatní, nedbá o šetrné zacházení se školním a cizím majetkem, porušuje opakovaně bezpečnostní pokyny. Jeho vystupování ve škole a na veřejnosti neodpovídá zásadám dobrých mezilidských vztahů (pokusy o podvádění, ubližování druhým, nevhodné či vulgární chování...) a to i přesto, že jsou k řešení tohoto problematického chování přizváni rodiče.

Stupeň 3 (NEUSPOKOJIVÉ)

Žák nedodržuje stanovená pravidla, úmyslně ničí cizí a školní majetek, vůbec nerespektuje pokyny k ochraně zdraví při různých činnostech. Svým chováním ohrožuje zdraví a bezpečnost ostatních spolužáků.